

Naročnina mesečno
25 Din, za inozem-
stvo 40 Din — ne-
deljska izdaja ce-
loletno 96 Din, za
inozemstvo 120 Din

Uredništvo je v
Kopitarjevi ul. 6/III

SCLOVENEK

Telefoni uredništva: dnevna služba 2050 — nočna 2996, 2994 in 2050

Izhaja vsak dan zjutraj, razen ponedeljka in dneva po prazniku

Ček. račun: Ljub-
ljana št. 10.650 in
10.349 za inzerate;
Sarajevo št. 7563.
Zagreb št. 39.011,
Praga-Dunaj 24.797

Uprava: Kopitar-
jeva 6, telefon 2992

Sport - izraz naše dobe

Gospod urednik! Naročeni smo na »Slovenca«, že mnogo let. Moj oče se zlasti zanima za uvodne članke in pravi, da mu ugajajo. Jaz pa kar odkrito povem, da uvodnikov ne berem. Zde se mi pretežki in obravnavana enov nič kaj zanimiva. Ali ne bi hoteli pisati lažjih in bolj aktualnih člankov, n. pr. o sportu. Sport je stvar, ki danes najbolj zanima ves svet, prav tako kino, radio itd. Verjemite, da vam bomo mlajši čitatelji hvaležni. Pozdravljam...

Tole pismo smo prejeli ta teden in je le škoda, da ne poznamo mladega moža, ki je tako čudovito zadel bistvo časa, ki z njim nastaja in čigar glavna vsebina bodo v resnici: sport, radio, kino in zrakoplov. Čim bolj se namreč oddaljujemo od individualizma in kulture, ki jo je ustvaril v literaturi, poeziji, slikarstvu, filozofiji... tem bolj prihajajo do izraza oblike kolektivnega duha, ki človeka oddaljujejo od njega samega in ga združujejo s čustvovanjem mase. Izvrsten izraz tega stremjenja, preoblikit v kolektiv človeka, pa se najde ravno v sportu, kinu, radiu in načinu kako se premaga razdalja s čim hitrejšo brzino. Mladim možem, ki nam je poslal omenjeno pismo in ki je očitno prijatelj lista, ker želi, da bi pri naših res sodobne članke, ima popolnoma prav, če pravi, da bi tudi o sportu in kinu bilo treba pisati uvodnike. Naj bo po njegovem!

Pred sportom se tudi mi globoko uklonimo. Ne le, da ni mogoče prezreti njegovega močnega, resnično mednarodnega razmaha, ampak smo trdno prepričani, da je to, kar vidimo mi, le skromen in reven početak tega, kar šele pride. A tudi že doseženi uspehi so kaj pomembni. Ljudje so vedno lepši, vedno bolj zdravi in vedno bolj krepki. Telesa so mišičasta, linija vitka brez nepotrebne maščobe, hoja lahka in prožna kakor vzmet. Le obrazi so nekam prazni, oči brez živega izraza in glave kakor v reklamah za olupševalno mazilo. Pa ne, da bi se vračali v dobo, kakor je že bila nekoč pred Kristusom, ko je telo zadobilo izključno vrednost in je igra teles absorbirala ves delež duha?

Resnica je, da je postal sport premnogim nadomestilo vsega ostalega življenja. Kar je nad čuti, jih le še prav malo zanima. O telesu imajo popolnoma drugo mnenje, kakor da bi bilo le posoda nesmrtnosti, katere edina je vredna najvišjih naporov. Njih domišljija se predvsem oklepa otipljivih faktorjev, za duhovno razmišljanje, za boj idej ne kažejo mnogo smisla. Telo, njegovo zdravje in njegova moč jim pomenja prvo in najvišjo vrednost. Zakaj tudi ne, saj izkazujejo statistike vedno manj boleznih, dolgotrajnih življenj se je posrečilo izredno podaljšati in tudi še v visokih letih ima človek lahko še marsikaj od življenja, ako se drži zdravstvenih predpisov in primerne hrane. Seveda, nazadnje človek le umre, ali —

Sport pa ne usovrši le na izreden način lepoto telesa, ampak tudi postavi človeka v družbi na tisto mesto, ki mu po njegovi vrlosti pripada. Nobena stvar ni bila dosedaj težja, kakor pravilno in pravično oceniti človeka. Kdo je bil večji vojskovodja, Hanibal, Cezar ali Napoleon, kdo večji državnik, Washington ali Lincoln, kdo je večji pesnik pri nas, Prešeren ali Zupančič in kdo največji slovenski pisatelj, Cankar, Finžgar, Pregelj...? Kakor prisodite in kakor odgovorite, bo imelo subjektivno noto. In tako bo še naprej tekla neodločena prvenstvena tekma med Shakespeare-om in Dantejem, med Galsworthyjem in Upton Sinclairom. Vse drugače pa je v sportu. Pred kratkim smo brali v listih seznam najboljših nogometašev sveta. Vsi listi, evropski in ameriški so prinesli isto skalo, znamenje, da vlada popolno soglasje med kontinenti. Danes ve svet neizpodbitno gotovo, da je Nurni najboljši tekač na svetu in pravtako za šampione na vseh drugih sportnih področjih. In to je velik kulturni napredek!

In kar je značilno za sport, ne gre toliko za tekmo poedincev, ampak za prvenstvo moštva, kluba, ene organizacije proti drugi organizaciji. Čim bolj se poedinec zlije v skupino, čim bolj je discipliniran, tem bolj je gotov uspeh celotne skupine. Poedinec se zadovolji z uspehom in slavo skupine, ki ji pripada. Ni važno, ali je ta ali oni igralec »zabil gol«, ampak ali je zmagala Ilirija ali Primorje. Sleherni pripadnik zmagovalnega društva je potem ponosen, kakor da je sam premagal nasprotnika, čuti se podkrepjenega v svoji vrlosti. Svoje dni so se ljudje razlikovali po plemenitem rodu, socialnih stopnjah, denarnem magnatarstvu in v znak svojega dostojanstva nosili tudi embleme in grbe. Naš čas je pometel z vso to šaro in jo nadomestil s sportnim znakom, ki slehernemu pove, h kateri organizaciji in h kateremu sportnemu moštvu pripadaš. To je vsekakor simpatičen napredek!

Toda zopet ne, kakor da bi sport popolnoma uničil človekovo osebnost in je ne pustil do izraza. Nasprotno. V času, ki je sistematično nasproten osebnosti, se prav za prav za človeka samo še v sport more zateči, kjer pride, ako je fant od fare, še vedno lahko do polne veljave. Le pomislite: zgodi se, da vam ne puste misliti, ne govoriti, ne pisati, ne gibati se, kjer bi sami hoteli in kakor bi vam bilo prav. Že mislite obupati, kar odkrijete v sportu srečno zatočišče. Družba odklanja vaše duševne produkte, oziroma vam sploh ne dovoli duševnega dela. Pozabite torej, da ste razumno bitje z dušo, in preizkusite vrednost svojih mišic. Morda se zgodi, da se v vas skriva izvrsten tekač, skakač, morda imate formo za odličnega bokarja. Pogumno na delo, pa ne bo dolgo, ko boste zagledali svojo sliko v listu, ki preje niti ni smel spomniti vašega imena, vaše ime bo raznesel radio v širni svet, množice vam bodo ploskale in b občudovanjem in spoštovanjem izgovarjale vaše ime. Kaj bi si pomišljali: za naš čas je važen vsak centimeter, ki ga kdo doseže višje v skoku, vsak meter, ki ga kdo hitreje preteče v teku. Vsak čas ima svoje vrednote in najvišja vrednost, ki jo moreš imeti, — ako se sploh hočeš šteti med sodobnike, je, da si v formi. Ako nimaš »formet«, si

Hitler v gosteh pri šelu črnih srajc

Bengalski ogenj mesto uspehov

Na trgu sv. Marka v Benetkah je Mussolini priznal, da Nemčija vztraja na svojem stališču v vprašanju razorožitve, glede jamstev za neodvisnost Avstrije pa sprejme njegove zahteve

Notranjost palače v Stra

Rim, 16. jun. TG. Sestanek med Mussolinijem in Hitlerjem, ki ga italijansko časopisje slika kot največji diplomatski dogodek zadnjega časa, se je, kolikor se tiče mednarodnih problemov, ki sta jih oba v palači Stra ob Brenti obravnavala, končal v petek dopoldne z zadnjim razgovorom med obema diktatorjema ali »kondotieroma«, kakor ju fašistični listi danes imenujejo. Kljub naglašeni veliki važnosti tega sestanka je uradna agencija Stefani izdala o njem sledeči zelo kratki komunikat:

»Šef vlade in nemški kancler sta danes nadaljevala in zaključila v enem samem duhu prisrčnega sodelovanja razmišljanje vprašanj mednarodne politike kakor tudi onih vprašanj, ki se čisto neposredno tičejo obeh držav. Osebnosti, ki so se na ta način začeli med obema šefoma vlad, se bodo v bodočnosti nadaljevali.«

Temu kratkemu komunikatu sledi v italijanskih listih daljši komentar, ki je brez dvoma iz istega izvora, iz katerega je bil narekovan komunikat agencije Stefani. V tem daljšem komentarju je v kratkem posnetku rečeno sledeče:

Rdeča nit razgovorov v vili Stra je bila trdna želja obeh šefov, da se ohrani evropski mir. Sestanek, čeprav ni prinesel preciznih sporazumov, ampak se je večkrat omejeval na to, da se je težkih vprašanj le rahlo dotikal, je izredne važnosti v sedanjem trenutku. V nasprotju s alarmantnimi vestmi v nekaterih časopisih je treba posebno poudariti, da razgovori niso imeli nobene niti odkrite niti prikriti osti proti komurkoli. Hitler in Mussolini sta imela izključno ta namen, da ugotovita možnost odprtega in učinkovitega sodelovanja med Italijo in Nemčijo, kadar in kjer bi tako sodelovanje bilo oportuno. Zato je rečeno, da bosta oba šefa svoje osebne stike nadaljevala. Kar se tiče

razorožitve

vztraja Nemčija na stališču, da je lojalno pripravljena vrniti se zopet v Zvezo narodov, kakor hitro se ji v polnem obsegu definitivno in dejansko prizna pravica do enake oborožitve, kakor jo imajo druge države. O stališču Mussolinija pa ta komentar ne pove ničesar drugega, kakor da Italija smatra ta problem za rešen. Kar se pa tiče

Avstrije

pravi oficijozni komentar sledeče: Zdi se, da sta Mussolini in Hitler sklenila v tem vprašanju sporazum, ki bo sprejet z globokim zadovoljstvom od tako zelo izkušene države — da namreč mora Avstrija ostati neodvisna. Obša šefa sta glede tega popolnoma soglasna, kakor soglasna tudi v tem, da se mora v avstrijski republiki, ki jo pretresajo nemiri, čimprej postaviti normalno stanje. Ta sporazum se sicer

izgubljen človek, enostavno nemogoč v sodobni družbi.

Sport pomaga človeku do družabnega stališča in ugleda v družbi. Tudi vse države pospešujejo sport in k temu navajajo in vzgajajo zlasti šolsko mladino. Ljudje, ki mislijo, imajo vedno kake probleme in utesnjenosti, postati tudi nevarni, medtem ko so časi takšni, da je v prvi vrsti potreben krepke in solidno izdelan človeški material. Zato ni dvoma, da bosta gimnastika in sport na svoji veljavi v bodoče le še pridobila. Tudi se ne more reči, da sport ne upošteva znanosti. Saj je vendar za vsak rekord treba tudi znanstvenih izsledkov: poleteti z raketo najvišje v zrak, doseči z neprodušno gondolo najnižjo globino v morju, rekordni polet preko oceana — za vse to je treba volje in znanja.

Mislimo, da bo s tem sportnim člankom,

ni protokoliral, toda ugotovila se je popolna identičnost stališč obeh voditeljev, ki hočeta odstraniti vsak grozeči oblak v Podonavju. Oba voditelja pa sta tudi enako pripravljena, da pomagata državam donavskega porečja v njihovih naporih, da premagajo gospodarske težave. Namen tega sestanka je duce še enkrat izrazil, ko je na povratku v Benetke imel govor benškemu prebivalstvu.

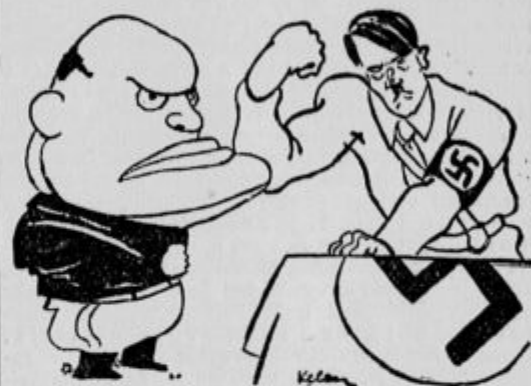
Govor Mussolinija

Ko sta se Mussolini in Hitler vrnila iz Stra v Benetke, sta se podala v palačo takozvani »Prokuracije«. Na trgu sv. Marka se je med tem bilo zbralo okoli 50.000 Benečanov, ki so živahno klicali Mussolinija in Hitlerja. Oba sta se pojavila na balkonu in Mussolini je spregovoril ljudstvu. Najprej je poveljeval fašistični režim, ki da je »prišel za vrata« staro vladajočo kasto in naredil revolucijo z ljudstvom za ljudstvo. »Danes je italijanski narod discipliniran kakor vojska in zato se mu lahko pove resnica, ker ne bo klonil duha, ampak bo napel vse sile, da premaga težavne trenutke.« Potem je Mussolini povzdigoval Benetke in dejal, da je prišel čas, da Benetke ne bodo živele več od svoje prošle lepote, ampak da morajo Benetke živeti od dela in zato najti svoja stara pota trgovine. Potem je Mussolini govoril o svojem sestanku s Hitlerjem in med splošno pozornostjo dejal:

»V Benetkah se je te dni vršil sestanek, na katerega je bila obrnjena pozornost vsega sveta. Jaz hočem povedati Italijanom pa tudi vsem onkraj meja, da sva se Hitler in jaz srečala, ne da bi spremenila politični zemljevid Evrope, niti da bi le količjak spremenila kakšno

mejo ali pa da bi doprinesla kakšen vzrok vznemirjenju, ki itak že dovolj pretresa države od skrajnega vzhoda do skrajnega zapada. Zbrala sva se, da poizkusiva razpršiti oblake, ki zatemnujejo obzorje evropskega političnega življenja (dolgi aplavzi). Še enkrat naj bo povedano, da vest vseh evropskih narodov stoji pred strašno izbero. Ali bodo našli ti narodi minimum političnega soglasja, gospodarskega sodelovanja in moralnega čuta, ali pa je usoda Evrope nepreklicno zapisana smrti. (Še večje in dolgotrajnejše odobravanje.)«

Mussolini je končal svoj govor z besedami: »Mir, ki ga hočemo mi, je mir mož, zakaj mir beži pred slabimi in ga dosegajo samo močni.«

Mussolini in Hitler

Hitlerjev »uspeh« v Stra

Avstrija bo imela mir

Na pritisk Italije se je Nemčija odpovedala Anschlussu

London, 16. junija. TG. Reuterjev urad objavlja senzacijono poročilo svojega posebnega dopisnika iz Benek, ki trdi, da bo ustavljena narodno-socialistična ofenziva v Avstriji, kolikor se bo Hitlerju posrečilo, da izpolni svoje obljube. Podrobnosti sicer sicer niso znane, toda eno je gotovo: Nemčija se je praktično odpovedala Anschlussu. Sporazum ne vsebuje nobenih jamstev, toda Nemčija se je po svojem predstavniku Hitlerju zavezala, da v bodoče ne bo podpirala delovanja narodnih socialistov v Avstriji. Dopisniku Reuterjevega urada pa je izjavil šef italijanskega tiskovnega urada grof Ciano sledeče: »Sporazumeli smo se, da omogočimo Avstriji življenje na temelju priznanja njene popolne neodvisnosti. Nemčija se je obvezala, da bo izpolnila italijanske želje v pogledu Avstrije, medtem ko bo Italija s svoje strani podpirala Nemčijo v vprašanju razorožitve in njene povrnitve v Zvezo narodov. Sporazum je popolnoma splošen in ni bil podpisan noben poseben dokument.«

Dunaj, 16. junija b. Tudi preteklo noč je bila v Avstriji skoraj popolnoma mirna. Na Dunaju sta zopet eksplodirali samo dve papirnati bombi, ena je eksplodirala v Gradcu, druga pa v Friesachu.

Dollussov uspeh

Praga, 16. junija. TG. »Prager Presse« poroča iz Innsbrucka, da je italijanska vlada dala navodila vsem šolskim oblastem v južnem Tirolu, da naj nikar ne ovirajo zasebnega učenja nemškega jezika. V zasebnih šolah in kurzih bo odslej dovoljeno, da smejo kvalificirani učitelji nemščine, ki pa so italijanski državljani, neovirano poučevati nemščino 4 ure na teden.

Albanija proč od Italije

Tirana, 16. junija. Albanska vlada je odpovedala italijanskim vojaškim inspektorjem, ki so bili dosedaj v Albaniji. Tajnik zunanjega ministra Dimitrije Berati je imenovan za ministra narodnega gospodarstva.

Razburjenje na Poljskem

Po varšavskem umoru

Policija je aretirala na stotine ljudi, atentatorja pa še ni našla

Varšava, 16. junija b. Danes je policija z vso vneto nadaljevala preiskavo zaradi umora notranjega ministra Pierackega, kljub temu pa še ni prišlo do pravega rezultata. Znano je samo, da je včeraj dopoldne sprejel pomočnik notranjega ministra delegacijo radikalne desničarske organizacije, ki ji je zagrozil, da bo organizacijo razpustil, če se bo še vnaprej posluževala svojih metod. Nobenega dvoma ni, da je imel atentator sokrivce, ki so mu predvsem olajšali beg. Ze iz tega dejstva pa se jasno vidi, da je bil atentat skrbno pripravljen. Po zadnjih informacijah se je policiji posrečilo prijeti atentatorja, vendar pa se o aretaciji noče ničesar izdati. Snoci so Pilsudskijevi strelci priredili velike demonstracije ob prepevanju himne I. legionarske brigade. V vseh gostilnah in kavarnah je prepovedano igranje in tudi kino-gleda-

lišča so zaprta. Manifestanti so na uredništvih narodno-radikalnih listov »Gazeta Varšavske«, »ABC« in »Kurier Varšavski« razbili vsa okna. Prostore radikalne nacionalne organizacije je policija zaprla in zapečatila. Listi zahtevajo brezobzirne ukrepe proti vsakemu importiranemu terorju. Pogrebu umorjenega notranjega ministra Pierackega se bo izvršil na državne stroške z vsemi vojaškimi častmi.

Policija je izvršila obsežne aretacije med opozicijskimi skupinami. Posebno je trpelo uredništvo opozicijskega lista »Szteteta«, v katerega je policija vdrla, prostore zapečatila in vse uredniško osebo odgnala v zapore. Isto se je baje zgodilo tudi z ukrajinskimi odborom v Varšavi.

Varšava, 16. junija b. Vest, da so atentatorja, morilca poljskega notranjega ministra. aretirali, se uradno ne potrjuje. Vse kaže, da je do te vesti prišlo zaradi tega, ker so v Okolniski ulici našli atentatorjev površnik in klobuk. Atentator je te stvari pustil v neki veži ter je nato zbežal naprej.

★

Oficir ne sme biti iramason

Pariz, 16. junija. AA. Iz Hilsinkov poročajo, da je finski minister vojske izdal naredbo, s katero prepoveduje oficirjem iz finske vojske članstvo v masonskih organizacijah. Oficirja, ki stopi v masonsko ložo, bodo takoj črtali iz vojske.

Samo Finska je plačala

Washington, 16. junija. AA. Finska je včeraj plačala junijski obrok svojega vojnega dolga Zedinjenim državam severne Amerike. To je edina država izmed 13 držav-dolžnic, ki je izpolnila svojo dolžnost.

Slovenske rane na Kočevskem

Na drugem mestu objavljamo odgovor na neke očitke, ki so izšli v zadnji številki glasila kočevskih Nemcev »Gottscheer Zeitung« pod naslovom: »Odkrita beseda«. Članek začenja z besedami nemške prislovice »Tudi najboljši ne more v miru živeti, če se zlohotnemu sosedu (böser Nachbar) ne dopade.« Ne da bi hoteli polemizirati s kočevskim listom, si bomo dovolili danes načeti brdiko vprašanje, o katerem smo 15 let molčali, v dobri veri, da se bo v narodni državi samo uredilo brez javnega šunda. Čakanje nas je razočaralo, ker po 15 letih je Slovenec na svoji narodni zemlji postal »der böse Nachbar« za onega Nemca, ki ga je prej streljati zatiral in po 15 letih obstoja narodne države se bomo morali začeti z isto doslednostjo boriti za pravice Slovencev na svoji lastni zemlji, s katero se borimo za pravice naših poteptanih bratov v Italiji. Do tega absurdnega položaja smo prišli po 15 letih čakanja. Potrebno bo kočevsko poglavje sedaj enkrat razgrniti pred našo javnost, brez strasti in brez pretiravanja, da bomo ob golih dejstvih mogli soditi, če se splača, da v narodni državi in na svoji materni zemlji poskrbimo, da bodo smeli Slovenci in Jugoslovani uživati najosnovnejše naravne pravice.

Nemški Kočevjarji po vojni

Pred vojno vemo, kako je bilo v Kočevju. Slovanstvu in slovenstvu sovražna država je Kočevje smatrala za iz upravnega telesa izrezano upravno enoto, kjer se naj z vsemi sredstvi ohrani popolni nemški značaj ljudstva, kraja in kulture. Po vojni, ko je iz toliko prelite krvi vstala narodna država, smo upali, da se bodo razmere spremenile vsaj za Slovence, ki v kočevskem okraju živijo pomešani z nemškim ljudstvom. Spremenile so se res nekoliko, a ne bistveno. Kočevjarji so ohranili vse svoje postojanke. Ker smo kulturna država, ki noče vračati nemiku, ki ga trpe naši brati v tujini, z dragim, so Kočevjarji obdržali vsa svoja društva. »Schwäbischer Kulturbund« ima tu svoje odseke — najnovejša ustanova je v Stari cerkvi — ki skrbijo za kulturno življenje Kočevjarjev, ki prirejajo brez najmanjših ovir vsakovrstne kulturne in športne prireditve. Tudi kočevska gasilska društva delujejo svobodno v istem pravcu. Kočevjarji izdajajo svoje glasilo, ki vliva smotreno v svoje bravce zavest, da spadajo k veliki nemški jezikovni skupini in jih uči zvestobe do svojega velikega »Muttersprache«. In kar je glavno, naša država vzdržuje prvi in najvažnejši predpogoj vsakega narodnega življenja, nemško osnovno šolo, ki je za Nemce še vsa nemška. Nobenemu kočevskemu otroku ni treba hoditi v slovensko osnovno šolo. Torej je le malo drugače, kot je bilo za slovenske otroke v dobi pred letom 1918. Kočevjarji imajo svoje učbenike, imajo svoje učitelje, ki so njihove krvi in ki vzgajajo otroke v zavredne Nemce. Nikdo ne misli na to, da bi jim vsiljeval se znanje državnega jezika, čeprav bi mislili, da je to osnovna zahteva v vsaki narodni državi. Italijanski zgledi so drugi! Tudi režim na Koroskem je drugi! Kako zadovoljni bi bili mi, če bi Italija in Avstrija dovolili, da hodijo naši otroci v slovenske šole in kako radi bi se poleg tega povsod učili tudi se državnega jezika. V Kočevju, ki je v Jugoslaviji, niti tega ne zahtevamo. Se manj, niti na to ne polagamo važnosti, da kočevski učitelji sami ne obvladajo prav dobro uradnega jezika, čeprav § 17. šolskega zakona zahteva od učnega oseba, da popolnoma obvlada državni jezik. Po uradni doli je predpisano obhajanje v državnem jeziku, toda tudi tukaj radevolje zatismo oči, tako da opravi vsak Nemec tudi v svojem jeziku skoraj povsod svoje uradne opravke. To je slika položaja kočevske nemške manjšine. Idilična slika spoštovanja in priznanja naravnih pravic in še čez, čeprav nas po inozemskih nemških listih psujejo, da živi pri nas nemška manjšina v »neznosnih razmerah«.

Slovenci v Kočevju po vojni

Sedaj pa pogledimo, kakšen je položaj Slovencev na Kočevskem, položaj »zlohotnih sosedov«, kar je nekoliko milejši izraz kot pa oni iz predvojne dobe, ko smo smeli biti za Kočevjarje le »kranjski psi«. Kajti na Kočevskem je tudi — brez zamere — nekaj Slovencev.

Dočim smo videli, da so Nemci ohranili vse svoje pravice in da se skrbno varujemo, da jim nobene ne otkremo, je slika o položaju Slovencev žalostna. Nemški jezik je ostal še vedno občevalni jezik. Kočevski Nemci obvladajo sicer slovenskega, toda govorijo ga le v največji sili. Slovenec mora govoriti nemški, ker Nemec se ne ukloni. On že ve, zakaj. Pojdite enkrat le v Kočevje! Šola je sicer za Slovence slovenska, toda vse premalo se poudarja narodna samozavest v pravem pomenu besede. Slovenski otrok dobi v šoli premalo narodnega ponosa. Ko pride iz šole in se meša z drugimi, je on tisti nižjevrstni otrok, kot je bil pred vojno, recimo »der böse Nachbar« in se ne zaveda, da je ud velike narodne rodbine, s čigar toliko krvi in po tolikih zatiranjih je pridobljena narodna država. Vsak 10letni kočevski nemški otrok se zaveda: ich bin ein Deutscher, se naš otrok, kot prej, skriva s svojim slovenskim rodomnikom. Pa to ni krivda Kočevjarjev! Bolj, mnogo bolj žalostno pa je dejstvo, da hodi zelo veliko slovenskih otrok v nemške šole. Če se namreč pripeti, da je le eden od staršev kočevski Nemec, gredo vsi otroci v nemško šolo. Koliko otrok s pristno slovenskimi imeni in ki jih je rodila slovenska mati, pohaja v nemške šole in se spreminja v »pristine Nemce«, ki so za nas izgubljeni. Mislimo, da bo v narodni državi asimilacije naše krvi v germansko plemo konec, pa smo se varali. Takšna asimilacija se še vedno vrši že vseh dolgih 15 let tam doli na Kočevskem. Zvedeli smo iz zanesljivih virov, da je lanske jesen banska uprava v Ljubljani izdala odlok, da se morajo otroci mešanih zakonov vpisovati le v narodno šolo. Toda če je bil ta odlok sploh kje izveden, nam je popolnoma tuje. Slovenec je pohleven, kadar gre za tujca, le takrat je surov, kadar gre za lastnega brata. To vprašanje bo zelo pereče sedaj, ko se vpisujejo novinci. Zdi se, da bomo zopet mižali na obe očesi. Če bodo starši zahtevali nemško šolo, bomo pohlevno priklimali. Tako bo! In vendar vemo, kako nam je ravno šola pred vojno odtujila toliko ljudi, ki dasi so rojeni Slovenci, se sedaj sramujejo svoje lastne krvi in svoje ime spakujejo v nemškem pravopisu. Naj se vendar sedaj toliko ganemo, da nam šola, ki je skvarila njihove starše, pridobi sedaj vsaj njihove otroke. Saj ni preveč, če zahtevamo, da naj v narodni državi slovenski otroci spadajo v slovenske narodne šole. Tudi tega kajpada niso krivi Kočevjarji.

Najbolj žalostne pa so razmere v cerkvenem oziru. Mi, ki imamo v tem pogledu strašno bojno polje v Italiji in deloma tudi že na Koroskem, bomo prvi, ki bomo dvignili svoj glas, kadar bi se kdo hotel dotakniti le sence naravnih in božjih pravic, ki jih imajo naši kočevski Nemci, da opravljajo svoje bogoslužje v svojem maternem je-

ziku. In če bi bil samo eden poedinec, ki bi imel pritožbo v tem oziru, bomo zahtevali javno, da se krivica popravi. Toda to je tudi vse in je zadosti. Kajti poleg teh svetih pravic, ki jih imajo Nemci, so svete pravice, ki jih imajo tudi Slovenci. Nobena nacionalni šovinizem, nobena nacionalistična pijanost, nobene nacionalne tradicije tukaj ne morejo okrniti enih na škodo drugim. In v okviru iste verske skupnosti bi to moralo biti mogoče. A nil.

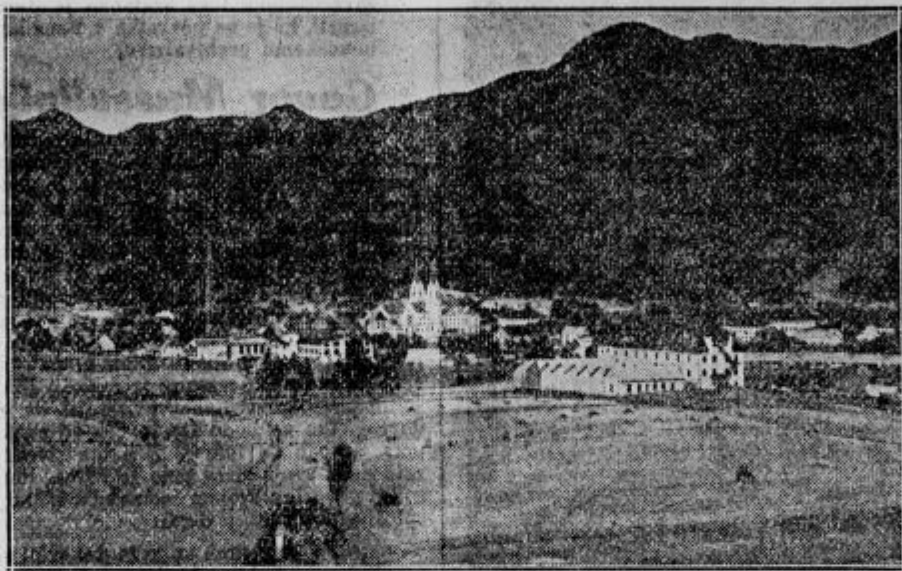
Tako je Koprivniku več stolet Slovencev, ki v vseh 15 letih po vojni še enkrat niso slišali božje besede v svojem jeziku. Edino lanskega leta na državni praznik dne 17. decembra so smeli peti v slovensčini v cerkvi. V Kočevski Reki prebiva ravno tako več sto Slovencev, saj imajo celo svoje šolske razrede v K. Reki in v Štalcerjih. V cerkvi ne slišijo niti starši, niti otroci božje besede v državnem in narodnem jeziku. Edino misijonarji lazaristi so pri zadnjem misijonu prejšnjega meseca imeli par govorov tudi v slovensčini. Pa je nastal strašen odpor med nemškimi farani in nedopustljivo bujskanje, kot da se ti reveži Slovenci nahajajo kje v Mussolinijevem rajul!

Nič dosti lepše niso razmere v kočevski župniji, kjer je Slovencev po uradnem številu že l. 1930 bilo že par sto več, kot pa Nemcev. Slovenci imajo samo eno mašo, ki še tista večkrat odpade, dočim imajo Nemci 2 službi božji. Zvedeli smo tudi, da na podružnicah kočevske farske duhovnik ne sme, Bog varuj, spregovoriti navzočim slovenskim vernikom tudi par besed ne v slovenskem jeziku. In čeprav

bi jih vse poznal, da so Slovenci, tudi takrat ne! Zato, ker tako prepoveduje nacionalna tradicija! To niso samo absurdnosti, to so grehi l. 1933. se je »spozabila« neki duhovnik in je govoril slovensko na podružnici za slovenske vernike. Takoj je vzvalovilo po Kočevju silno ogorčenje in tisti duhovnik zaradi tega »pregreška« ni smel nikoli več na prižnico po vsej kočevski fari. V Kočevju smo se prepirali, da so slovenske službe božje vedno ob 10, ko imajo Slovenci svoje opravilo. Po papeževem odloku, razglašenem od naše škofijske oblasti, je dovoljeno, da se smeta list in evangelij peti v slovenskem jeziku. Tega najvišjega dovoljenja so se poslužili slovenski duhovniki v Kočevju. Nemška manjšina je zagnala takšen krik, da je moralo ostati vse pri starem. Torej v Kočevju se niti pri slovenski službi božji ni mogoče posluževati papeževa in škofovega dovoljenja. Kje pa smo prav za prav?

In v »Gottscheer Zeitung« ti Nemci zatrjujejo, da so za našo državo z vsem srcem! Hvala jim lepa za to lojalno priznanje, toda naša država je narodna država in jo bo treba imeti rado takšno, kakršna je.

15 let so Slovenci potrpeali in zato je bilo tudi vse mirno. Ta mir je Nemcem ugajal. Samo sedaj se menda prišli nekateri ljudje od »zlohotnega sosed« in so začeli iskati pravice za — Slovence. Potrpljenja mora biti konec, radikalno konec! Če že mi preradi pozabljamo, nas opominjajo solze v Italiji, da ima tudi Slovenec pravice, ki so svete.

Kočevje z okolico

Prerokovanje londonskega lista Somrak lega na Nemčijo

Za Adolfom Hitlerjem pride v Nemčiji diktatura pruskih militaristov

London, 16. junija. TG. V »Daily Express« je izšel daljši članek od njegovega berlinskega poročevalca, v katerem dopisnik pravi: »Stojimo tik pred velikim mrkom, da še več, pred somrakom nemškega državnega kanclerja. Narodnosocialistična vlada mora po enem letu priznati, da nima denarja, da za svojo marko nima skoroda nobenega zlatega kritja. Nemčija nima več nobenega kredita v inozemstvu. Nemčiji manjka izdelkov, da bi jih v inozemstvu prodajala. Živeja pa potrebuje. Nemčija mora v inozemstvu kupovati in nima več nobenih sredstev, da bi plačevala. Francozi so vedno trdili, da bo za Adolfom Hitlerjem prišla v Nemčiji vojaška diktatura. Francozi se le naloždaj motijo v svojih sodbah v političnih vprašanjih in bo zato prav, če verjamemo njihovemu napovedanju. V somrak bo Hitler zatonil, izza njega pa bodo vstali novi možje pruskega militarizma.«

Francija - pripravljena

Pariz, 16. jun. b. Tisk se danes bavi z vprašanji, če se bo vojaški rok v Franciji podaljšal in

ugotavlja, da to vprašanje še vedno ni rešeno in ga tudi snoti Doumergue ni spravil z mrtve točke, ko je govoril v francoski zbornici. Doumergue je le poudaril, da se ne bo ničesar ukrenilo in sklenilo brez odobritve parlamenta. Levičarski krogi, ki so proti zvišanju vojaškega roka, zelo skeptično gledajo na to Doumerguejevo izjavo. »L'Oeuvre« opozarja, da bi generalni štab lahko storil korake, ki bodo morda prisilili vse vlade, da podaljšajo vojaški rok. Danes ni nobenega dvoma več, da je enoletna vojaška služba v Franciji že obsojena na smrt. »Populaire« prinaša poročilo pod naslovom: »Zbornica kapitulira pred generalnim štabom.« »Echo de Paris« ugotavlja, da z ničemer ni dokazano, da je pod današnjimi razmerami država dovolj zavarovana. Današnji vojaški zakon je bil sprejet in je postal veljaven ob času, ko so bile razmere v mednarodnem političnem življenju normalne. Danes je potrebno, da je Francija z ozirom na ponovno nemško oboroževanje silno oprezna. Sedanja vlada ne sme izgubiti niti trenutka, ampak mora takoj storiti svojo dolžnost. O snovenem glasovanju za vojaške kredite se žujejo še sledeče podrobnosti: V zbornici je glasovalo za naknadne vojaške kredite 455 poslancev proti 121.

Zasedanje Male zveze v Bukarešti

Bukarešta, 16. junija AA. Rador poroča: Izdan je uradni program konference Male antante. Prva seja konference bo v ponedeljek ob 10.30 pod predsedstvom g. Titulescu. V ponedeljek popoldne bosta jugoslovanski in češkoslovaški zunanji ministri gg. Jevtič in Beneš položila venca na grob neznanega junaka, nato bosta pa obiskala predsednika rumunske vlade g. Tatarescu, ki jima bo vrnil obisk po popoldanski seji konference. Ta seja bo trajala od 17. do 19. ure. V ponedeljek zvečer bo svečana večerja v palači zunanjega ministrstva gg. Jevtiču in Benešu na čast, po večerji pa veliki sprejem.

V torek dopoldne se bo vršila tretja seja konference zunanjih ministrov Male antante. Po seji bo kralj Karol sprejel v audienci gg. Beneša in

Jevtiča, nato bo pa kosilo v dvoru. Popoldne ob 16.30 bo g. Jevtič sprejel jugoslovansko, g. Beneš pa češkoslovaško kolonijo. Po tem sprejemu se bodo ministri sestali na četrti seji. V torek zvečer bo slavnostna večerja na češkoslovaškem poslanstvu.

V sredo dopoldne bo sklepna seja konference. Po seji priredi jugoslovansko poslanstvo svečano kosilo. Ob 16. uri bodo zunanji ministri dali poročevalcem listov izjave.

V sredo ob 19. uri se pripelje v Bukarešto francoski zunanji minister g. Barthou, ki bo skupaj z gg. Jevtičem in Benešem na večerji, ki jo priredi v zunanjem ministrstvu. Po večerji bosta gg. Jevtič in Beneš ponoči odpotovala v Belgrad oziroma v Prago.

Utrinki

MLADINA JE V MODI

V francoski reviji »Bencontres des jeunes« française et tchécoslovaque beremo sledečo misli o najnovejši modi — mladini: »Danes je mladina na dnevnem redu. Vsa govori o mladini, vse pozica in vabi mladino, vse pri mladini prisega, vse gradi na mladino. Od mladine pričakujemo odkritje in izboljšanje. Tudi preveč hvalijo danes mladino, preveč, da bi jo mogli imeti radi, preveč pravim, ker ima človek občutek, da se za temi slaspospevi skrivajo tajni računi raznih vsestranskih pustolovcev. Danes ne gre za tem, govoriti v imenu mladine ali v imenu starih, ampak v tem je jedro našega problema, da vemo, v imenu kakšne stvari govorimo, če se naspelamo na javnost. Doslej smo vedno govorili v imenu kakšnega programa, ki mu je bil postavljen čisto določen ident. To je prišlo iz mode in mesto programa nam predlagajo krstne liste, kot da bi ti bili odločilni dokazi za resničnost kakšne ideje. Vse to upitje, vsi ti pokreti niso nič drugega kot zunanji izraz velike duhovne zmede, v kateri se nahaja naš rod in naš mladi rod še prav posebej.«

PAPEŽEVO PISMO O KATOLISKI AKCIJI

Sveti oče je kolumbijskim škofom pisal pismo, ki je važen dokument o katoliški akciji. Sveti oče obravnava predsem dolžnosti duhovnikov do katoliške akcije in do verske zgozje ter izobrazbe mladine. Glavna naloga škofov je po besedah papeževih očelovska skrb za mladino, predsem pa za učeno se mladino. Izobrazbeno delo mora biti pripravljenost. Priprava se mora pričeti že v zgoraj razbireh semenščih. Škof naj potem izmed najboljših izbere bodoče voditelje. Ti postanejo duša društev katoliške akcije. Vodstvo in odgovornost za društva bodo ti duhovniki sicer prepustili laikom, pač pa bodo v smislu načel in vodil, ki jih je izdala cerkvena hierarhija, v stalnem stiku z mladinskiimi ustanovami. Katoliška akcija nima namena zmanjševati zaslug verskih mladinskih društev, ker te deloma delujejo za isti namen ter so za katoliško akcijo dragocena pomoč.

Dunajska vremenska napoved: Jasno, nekoliko topleje.

Pyramidon
sedaj znatno
cenejši

Obstoji samo eden Pyramidon — in to tisti z Bayer-jevim križem! Cena mu je sedaj znižana za 30%, pa je to najboljša prilika za vse one, ki ga še ne poznajo, da ga sedaj preizkusijo. Pyramidon pomaga gotovo pri vseh bolečinah, migreni in menstruacijskih tegobah.

Dr. J. Bayer AG, Leverkusen, 1934. Družba je registrirana pri S. B. 3302 od 2. V. 1934.

Atentat v Havani

Newyork, 16. junija. AA. Iz Havane poročajo: Snoti je bil izvršen atentat na predsednika republike Mendieta. Med tem, ko je Mendieta govoril na banketu, je neki komunist vrغل bombo. Predsednik je ranjen na roki. Rana ni huda. Stenograf pa, ki je pisal predsednikov govor, je bil ubit. Ranjenih je devet oseb.

Vojna v Južni Ameriki ali komu naj verjamemo

Buenos Aires, 16. junija. AA. Iz Asunciona poročajo: Po uradnem poročilu so paraguvske čete prebile bolivijsko fronto v odseku El Carmen ter zajele mnogo ujetnikov in zaplenile velikanske zaloge vojnega materiala. Pričakovati je ogorčenih bojev tudi v drugih odsekih fronte.

Buenos Aires, 16. junija. AA. Iz Lapaza poročajo: Po uradnem poročilu so bolivijske čete odbile vse napade v odseku Bolivian.

Inozemci hvalijo naše znanstvo

Pariz, 16. junija. AA. Član akaemije znano sti Gustav Glotz, ki ga je komisija svojčas poslala v Jugoslavijo, da poroča o arheološkem delu v Jugoslaviji, je večerj popoldne predložil akademiji svoje poročilo. G. Glotz ugotavlja v svojem poročilu, da je Jugoslavija izvedla velike arheološke ipni priprave, razaz a uaj s ef up u arheološki svoje muzeje. Njeno delo je vzorno in zasluži priznanje znanstvenikov vsega sveta.

Osebnosti

Belgrad, 16. junija. m. Za višjega gozdnega svetnika 4. položajne skupine 1. stopnje v Ljubljani je postavljen ing. Alojz Strancer, višji gozdni svetnik 4. pol. skup. 2. stopnje; za višjega gozdnega svetnika 4. pol. skup. 2. stopnje je postavljen pri okrajnem načelstvu v Novem mestu ing. Franc Šilgoj, gozdni svetnik 5. pol. skup.; za višjega gozdnega svetnika 4. pol. skup. 2. stopnje je postavljen pri okrajnem gozdnem referentu v Kranju ing. Igo Kraut; za višjega gozdnega poverjenika 6. pol. skup. pri gozdni upravi na Bledu je imenovan Hinko Janša; za gozdnega višjega pristava 7. pol. skup. je imenovan pri okrajnem načelstvu v Mostarju ing. Jože Šlander; za računskega kontrolorja 7. pol. skupine je imenovan pri gozdni upravi v Bohinjski Bistrici Ludvik Šinkovec, knjigovodja 8. pol. skup. istotam.

Drobne vesti

Belgrad, 16. junija. m. Danes dopoldne je bila pod predsedstvom Uzunovića seja ožjega odbora vladne stranke.

Belgrad, 16. junija. m. Z nocošnjim brzovlakom ob pol 12 odpotuje na konferenco ministrov Male zveze v Bukarešto naš zunanji minister Bogoljub Jevtič s svojim spremstvom.

Madrid, 16. junija. AA. Iz Sevilje poročajo, da se je tamkaj končala generalna stavka in da je obnovljen redni promet.

Ankara, 16. junija. AA. Anatolska agencija poroča: V Ankaru je prispel perzijski šah. Prirejen mu je bil veličasten sprejem.

Velikašna gasilska slovesnost na Dovjem

Po pravici bi imenovali leto 1934 leto proslav, saj se okrog nas vrste druga za drugo. Naša družba so vnovič vzplamtela k še večjemu podvigu. Med množičnimi društvi našega podeželja pa zavzema gasilstvo vsekakor pomembno mesto. V resnici ne bi smelo biti nikogar, ki bi se ne odzval vabilu gasilskega gesla: Pomagaj bližnjemu! Nesreča nikoli ne počiva. Iz tega razloga se udeležuje pri gasilskem nastopu tudi vse, ne samo vpisani člani. Nekaj takega se je videlo ob proslavi 45 letnice delovanja prostovoljne gasilske čete na Dovjem. Sveti Florjan, gasilski patron, je pozabil na svojo golido in dan je bil brez dežja, kar je zelo redko v sedanjem času. Blagoslovitev nove motorke je izvršil že v soboto g. župnik Franc Pečarič. Tej svečanosti sta prisostvovali domača in mojstranska gasilska četa. Kumovala je brizgalni gđena Kristina Mežnar, ki je v lepih besedah poudarjala pomen nove pridobitve za našo vas. V spomin na ta dogodek je pripela na zastavo prekrasen trak v državnih barvah.

V nedeljo pa je oživila vas v prazničnem razpoloženju. Z mnogih hiš so vihrale zastave, da naše mirne vasice skoro ni bilo spoznati. Že v prvih urah pa so dospeli gostje, sosednje gasilske čete, glavni sprejem pa je bil ob prihodu dopoldanskega vlaka. Sprejeli smo nad 220 gasilcev z 12 zastavami. Pristrčno pa smo se razveselili prihoda pokrovitelja proslave ministra in narodnega poslanca g. Ivana Mohoriča in pa našega starega tovariša staroste Josipa Turka. V našem krogu je bilo nadalje skoro celokupno predsedstvo radovljiške gasilske župe. Velik sprejem je krenil k gasilski maši v dovjsko cerkev.

Pred prenovljenim gasilskim domom so spregovorili zbranim gasilec in občinstvu predsednik dovške gasilske čete Joško Serajnik, ki je nazdravil vrhovnemu zaščitniku gasilstva Nj. Vel. kralju. Pristrčno je pozdravil vse drage goste in pokrovitelje proslave g. minister Mohorič. Dalje so govorili še starosta tovariš Turk, tov. Ambrožič, tov. Lukman, tov. Košir, O. župan Gregor Klančnik pa je pozdravil vse v imenu občinske uprave. Popoldnaska vaja domačega društva je pokazala lepo pripravljenost gasilcev in je dokaz delovanja našega poveljnika.

Novi rektor slovenske univerze

Vseučiliški profesor dr. Fran Ramovš

Ljubljana, 16. junija.

Univerzitetni red zahteva, da traja funkcija vsakokratnega rektorja dve leti, nakar mora biti izvoljen nov, ki nastopi svojo funkcijo dne 25. septembra vsakega drugega leta. Dosedanjemu zaslužnemu in priljubljenemu rektorju prelato univ. prof. dr. Matiji Slaviču poteče sedaj funkcijska doba in danes ob 4 popoldne je bila seja univerzitetnega sveta, katerega člani so vsi redni profesorji slovenske univerze. Glavna točka dnevnega reda je bila volitev novega rektorja univerze za šolski leti 1934/35 in 1935/36. Posamezne fakultete se vrste po funkcijskih dobah za rektorje druga za drugo in pri današnjih volitvah je bilo treba izvoliti za rektorja rednega profesorja filozofske fakultete. Izvoljen je bil za rektorja univ. prof. dr. Fran Ramovš.

Na čelu univerze stopi z dr. Ramovšem eden odličnih slovenskih znanstvenikov in najboljših naših slavistov. Novi rektor je razmeroma še mlad, saj se je rodil 14. septembra 1890 v Ljubljani, ima pa za seboj že ogromno znanstveno delo in neprecenljive zasluge za proučevanje slovenskega jezika. Maturo je dovršil na ljubljanski humanistični gimnaziji, študiral pa je najprej — že za prof. Jagića — na dunajski in pozneje na graški univerzi slovensko filologijo in komparativno gramatiko indoevropskih jezikov. Za doktorja filozofije je promoviral julija 1914. Potoval je med drugim po Nemški in Danskem, kjer je študiral edinstvene vireslovenske literature iz 16. stoletja. S svojimi imenitnimi »Slovenische Studien« se je leta 1918 habilitiral za slavistiko v Gradcu. Dne 31. avgusta 1919 pa je bil imenovan za rednega profesorja na ljubljanski filozofski fakulteti. Novi rektor je sodeloval skoraj pri vseh pomembnih evropskih slo-

vanskih in slovenskih slavističnih revijah in publikacijah ter je napisal nešteto obravnav v slovenskem jeziku. Njegovo življenjsko delo, ki se izhaja, pa je »Historična gramatika slovenskega jezika«.

od katerega so važnejši deli, kakor »Konsonantizem« in »Vokalizem« že izšli. Novi rektor je sodeloval tudi pri izenačenju srbsko-hrvatskega pravo-pisa in je član vseh odličnejših slavističnih akademij v Evropi.

Kljub visoki znanstveni kvalifikaciji in zaslugam pa je novi rektor osebno skromnega značaja. Zaradi svojega taktičnega nastopa uživa med svojimi kolegi na univerzi veliko priljubljenost, med svojimi učenci in drugo akademsko mladino pa visoko spoštovanje in ljubezen. Novega rektorja bo v jeseni mladina pozdravila nedvomno s prisrčno radostjo, enako, kakor je pozdravila njegovega prednika in druge prejšnje rektorje.

Funkcijska doba dekanov traja 1 leto. Dosedaj so za prihodnje šolsko leto dobile nove dekane tri fakultete. Za medicinskega dekana je izvoljen un. prof. dr. Alfred Šerko, bivši rektor in dosedanji prorektor ter večkratni dekan te fakultete. Na teološki fakulteti je izvoljen za dekana msgr. un. prof. dr. Josip Ujčič, odličen kulturni in verski delavec. Za dekana tehniške fakultete pa je izvoljen un. prof. dr. Maks Samc. Filozofska in juridična fakulteta še izvolita svoja dekane.

Dosedaj je bila sestava univerzitetne uprave naslednja: rektor dr. Matija Slavič, prorektor dr. Alfred Šerko, dekan filozofske fakultete dr. Karel Ostir, prodekan dr. Ivan Prijatelj; dekan juridične fakultete dr. Milan Škerlj, prodekan dr. Stanko Lapajne, dekan medicinske fakultete dr. Evgen Kanský, prodekan dr. Janez Plečnik; dekan teološke fakultete dr. Fran Grivec, prodekan dr. Aleš Ušeničnik; dekan tehniške fakultete prof. dr. Milan Vidmar in prodekan dr. Alojz Kralj.

Dosedanji rektor univerze dr. Matija Slavič postane prorektor univerze, dosedanji dekani pa prodekani fakultet.

STELLA

TOALETNO MILO

Redno umivanje s tem milom, ki je tako poceni, in vendar tako dobro, naredi Vašo polt nežno in mladostno svežo.

ONO JE TAKO BLAGO

Sv. oče Pij XI.

slovenskim katol. akademikom

Ljubljana, 16. jun. Sveti oče Pij XI. je na pozdrav, ki je bil poslan Nj. Svetosti s slavnostnega zborovanja ob 40 letnici »Danice«, poslal po apostolskem nunciju H. Pellegrinetti »Danici« (pod št. 16.170 z dne 4. junija 1934) sledeče sporočilo: »Vesel sem bil, ko sem čital, da praznuje akademsko društvo »Danica« štirideseto obletnico svojega obstoja in delovanja med katoliškimi Slovenci. Zelo sem bil vzradočen, da vedno znova izraža čustva svoje ljubezni in vdanosti do svetega očeta, kar dokazuje, da jo vodi in dviga katoliški duh. Sveti oče je vesel sinovske ljubezni in jih vzpodbuja, naj se v katoliški znanosti, in prizadevanju po kreposti ter v gorečnosti za svoje in drugih posvečenje vedno bolj in uspešneje odlikujejo ter jim v znak božje milosti podeljuje apostolski blagoslov.«

Nestrpnost kočevskih Nemcev

»Gottescheer Zeitung«, ki jo urejuje bivši oblastni poslanec Jožef Eppich, si je v zadnji številki dovolila jako dostojen napad na Slovence v Kočevju. Očita jim, da so izživali »mirne Kočevčarje« s tem, da so zahtevali ob priliki prvega sv. obhajila pri nemški maši slovensko petje šolske mladine. Stvar je pa sledeča: Ze več let je navada, da pri omenjeni slavnosti pejojo šolski otroci. Ker je to šolska slovesnost in ker je vedno več slovenskih prvooobhajancev kot nemških, so peli pač v narodnem jeziku. Letos jim je bilo to prepovedano. Ze na koru zbrani so morali oditi dol. Pred obhajilom so le zapeli eno pesemco, kar so smatrali Nemci takoj za izzivanje. Neka nemška učiteljica, ki je v državni službi, je celo pripomnila, da je bilo to pač neprimerno in neumestno...

Drugič se jezi isti list, češ, da je bil neki Kočevčar v vasi Zajčje polje pokopan po slovensko. To ni res. Kolikor vemo, oni umrli možak ni bil nikak Kočevčar. Bil je Slovenec, iz Banje Loke doma, Miha Cuzelj. Tudi žena je Slovenka, le otroci njegovi ne znajo več slovensko, ker so obiskovali nemško šolo. Gospod, ki je moža pokopaval, je že osem let v Kočevju in še ni storil krivice nemškemu prebivalstvu, ker to ni navada slovenskih duhovnikov.

Končno se zgraža člankar v advokatsko zvitem tonu, češ: zakaj so študenti peli pri procesiji sv. Rešnjega Telesa slovenske pesmi, saj je bilo letos na vrsti nemško petje? — Resnica je sledeča: kadar je na vrsti slovensko petje pri omenjeni procesiji, pejojo poleg slovenskih cerkvenih pevcev tudi nemški pevci iz vasi nemške pesmi. Noben Slovenec se ni zgražal nad tem. Ko pa so si letos pri nemški procesiji tudi Slovenci dovolili zapeti par pesmic, glej, škandal, izzivanje! Kako so se pohajševali celo Nemci, ki jim sicer verske reči niso mar in cerkvenih sten od znotraj ne vidijo dostikrat v življenju. (Ogorčenost je bila tolika, da so se zanimale celo oblasti!)

Iz Narodne galerije

Na svoji prvi seji se je novi odbor Narodne galerije dne 14. junija konstituiral takole: predsednik dr. Fran Windischer, prvi podpredsednik dr. France Stele, drugi podpredsednik dr. Alojzij Gradnik, tajnik in varuh galerijske zbirke dr. Izidor Cankar (namestnik prof. Saša Santel), blagajnik Fran Pretnar (namestnik dr. Ivan Verčon). Na isti seji je odbor prišel k svojima prvima dvema ustanoviteljema (Robert Kolman in g. Alojzij Vodnik) kot tretjega dr. Frana Windischerja, kateri je z darili bištevno spopolnil zbirko Narodne galerije; hkrati je odbor naročil njegovo poprsje pri kiparju Petru Lobodi. V isti seji se je sklenilo, da se uprava nabranega fonda za bodočo Akademijo znanosti prepusti Znanstvenemu društvu v Ljubljani. — V strokovnih krogih in pri obiskovalcih Narodne galerije vzbujajo v zadnjem času posebno pozornost nanovo pridobljene table nekdanjega oltarja v Slovenjem gradu. Z njimi se je srečno ohranilo naši zemlji in naši znanosti odlično delo gotike umetnosti na Slovenskem.

Smrt pri delu

Dol pri Ljubljani, 16. junija. Včeraj proti poldnevu so delavci pri regulaciji Save, ki grade jez nad mostom pri Sv. Jakobu ob Savi, zabijali kole s pomočjo zabijača. Pri tem se je pa odvezala vrv, za katero so delavci vlekli, in 36 letni Valentin Snoj, doma iz Brinja, je padel tako nesrečno, da je zadel z glavo ob rob čolna in se nato, najbrž že nezaveščen, zvrnil v Savo ter izgubil v valovih. Na reševanje ni bilo misliti, ker je Sava zaradi neprestanega deževja zelo velika in kalna. Trupla pa kljub naporom iskanku niso našli. Pokojni zapušča ženo in dva nedorasla otroka ter mater. Naj vse tolaži Bog.

MED. UNIV.

Dr. Milan Žiga Červinka

vodja in šef-zdravnik banov. ženske bolnice v Novem mestu, se je vrnil z dopusta in ordinira zopet redno od 18. junija 1934

Diatermija, obsevanje, visokofrekv. elektroterapija.

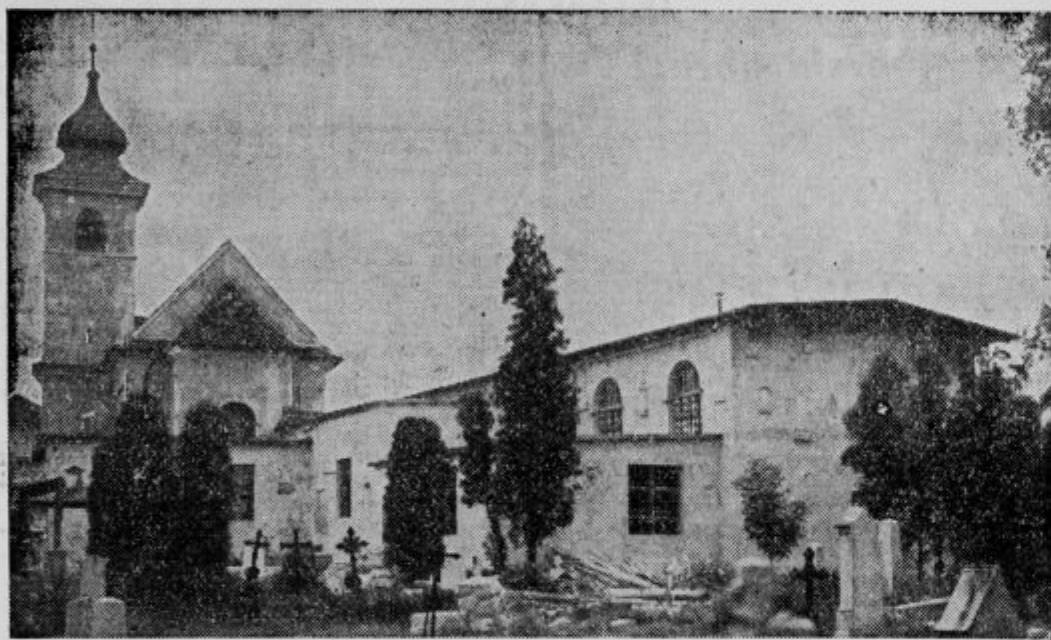
Marijino kronanje pri sv. Heleni

Pri sv. Heleni v Dolskem so imeli na praznik sv. Rešnjega Telesa popoldne prav lepo slovesnost. Kronali so Marijo v Mežnarjevem znamenju v Kamnici. Senthelenska cerkev je bila polna Marijinih častincev. Ganljiv je bil trenutek, ko je polagal g. župnik krasno, pozlačeno krono Mariji in njenemu Sinčku na glavo ter ju počastil s krasnim nagovorom. Nato so nesla belooblečena dekleta kronano Marijo v znamenju v Kamnici. Razvila se je dolga, skoro nepregledna procesija iskrenih Marijinih častincev, med katerimi smo opazili veliko fantov in deklet v narodnih nošah. Pred znamenjem je predsednik Katoliške akcije g.

K. Iglič, vpok. šolski upravitelj, v lepem govoru slavil Marijo Pomočnico kot vzorno vzgojiteljico mladine. Njegov govor, ki se je močno razlegel po griču, je napravil globok vtis na poslušalce. Zahvalil se je tudi no-ma lastnikom znamenja g. Francu in Anici Šimenc iz Ljubljane (Kolodvorska ulica 8), ki sta se mnogo trudila in veliko žrtvovala za to kronanje. Končno se je govornik hvaležno spominjal tudi ljubitelja Marijinega, rajnega Mežnarjevega Jančka, ki je to lepo znamenje Mariji na čast na lastne stroške postavil in dolgo let oskrboval. Naj Marija Pomočnica vsem trem obilno povzra.

Sprehod proti sv. Krištofu

Zgradba nove župne cerkve sv. Cirila in Metoda

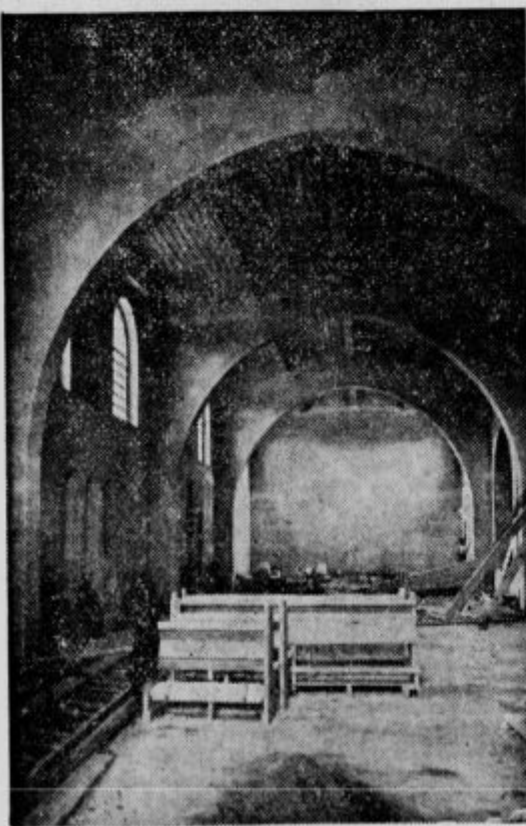
Kdor ima odprte oči, temu življenje daje vsak dan drobnega cvetja in lepote dovolj, tako prav za sproti. Sploh se mi zdi, da vse premalo gojimo umetnost onih majhnih vsakdanjih radosti, ki nič ne stanejo in človeku vendar veliko dajo.

Recimo, da gremo nedeljski popoldan po Dunajski cesti, sicer je sedaj prekrščena, vendar se sto in stoletna tradicija ne da izbrisati. Po tej cesti so nekoč vozile kočije velikih te zemlje, svetnih in cerkvenih knezov, učenjakov, plemenitih gospa in dvorjanic.

Berite morda prvič, morda znova, Tavčarjev slikoviti roman »Izza kongresa«, pa vam naenkrat vstane slika stare Ljubljane, čudovite, resne, posvetne in pobožne, da jo vidite živo pred seboj.

Berite poročila starega odličnega dvornega častnikarja Friderika Gentza. In začutili boste z njim, da je resnica, ko on brani belo Ljubljano, češ, da so govorili, da je dolgočasna in pušta. Vneto popisuje lepoto reke Ljubljanice, ki se tako lepo vije prav skozi sredino mesta. Ugajajo mu njeni zeleni bregovi, ugaja mu idilično življenje ob reki sami.

Berite Murnikov roman »Hči grofa Blagaja«.

Notranjost nove cerkve sv. Cirila in Metoda

pa boste znova doživeli, kako so Turki po naših krajih gospodarili in paševali.

Tam pri sv. Krištofu so imeli svoje taborišče. Ta staroslavna hišica božja je čula in videla vse to.

Videla je tudi vladarje svete alijanse, kako so se vozili tam mimo k »ruskemu carju«. Čula je njihov smeh, videla dvorne krasotice, videla tudi maršakeri cvet, ki je bil tedaj pohojen, in videla je kasneje isti cvet, ko so ga nesli tja, kjer je majhen domek in velik mir.

Ob tej hiši božji je človeška umetnost, pridnost in pobožnost iz skrbi za dušo porojena, sezidala novo svetlišče, ki je tako zanimivo, kakor je zanimiv človek in zanimiva zemlja, kjer stoji. Meni nenehoma, kadarkoli sem na pokopališču, misli uhajajo nazaj v tiste čase, ko so bila ta stotera imena še živa bitja z utripajočim srcem. In sedaj je tam nova cerkev, čudovita, vsa svojska in vsa obdana od samih spominov.

Tam ob Valentinu Vodniku — P. Marcellianu, spi Matija Čop, nekdo mu je raz nagrobno ploščo ukradel kamenito sovo, čudno bi ne bilo, če bi tedaj pomežiknila. Cisto blizu tam stoji patrijsko kosati spomenik Bleiweisov, cela vrsta mož, katerih imena poznano iz literarne zgodovine. Prav ob potu stoji vsa z zelenjem zarasla gotska kapelica, ki je nagrobni spomenik ljubljenske mehiškega cesarja Maksimilijana...

Med temi spomini in imeni — nova cerkev spojena s staro, kakor se nov čas spoja s starim. Gledam jo z vzhodne strani. Toliko sodba sem slišal, osebnih in neosebnih, to je: ponavljanih brez svoje misli. In sedaj gledam celoto pred seboj in nehoti se pojavi tisto ugodje, ki me vselej spreleti, če se dotakne roka tople gladkosti izbranega porcelana iz Meissena, ali če oko zagleda prav lepo sliko, ali ob junijskem večeru globokosinje nebo. Verjemite mi, da je ta pogled nekaj posebnega. Kdor je videl v toskanski ravnini tiste cerkve s skoro ravno, komaj za videz napeto streho, videl ob njej ciprese, vitke in s senco žalosti na sebi, nehoti se mu bo ob tem pogledu spomin na to ves živ povrnil. In resnična mojstrovina se mi zdi, strniti tudi na zunaj dve tako heterogeni dobi, kakor sta srednji vek in dvajseto stoletje. Rekel sem: tudi na zunaj... Notranjost namreč je tako smotrena in preprosta zaeno, da vzbuja že sedaj, ko je vendar še vsa brez toplote, vti neke plemenite mogočnosti. Obe cerkvi sta tako lepo združeni, da je dosežena največja uporaba prostora in zaeno nudi nešteto lepih pogledov iz ene ladje v drugo. Opisati vsega ni mogoče, ker je prostor omejen...

Svetujem pa, da napravite izprehod na solahno Posavje in si zaeno ogledate od vseh strani to posebnost Ljubljane. Če ne že danes, morda prihodnje nedeljo, na vsak način pa ob morda slovesni posvetitve cerkve sv. bratov Cirila in Metoda Slovesni dnevi bodo od 1. do 8. julija. P. Roman

— Nosečim ženam in mladim materam pomore naravna »Franz Josefova« gretčica do urejenega želodca in črevesja

Domač kapital za elektrifikacijo

Projekt evropskega električnega omrežja predvideva visokonapetostni vod tudi v osrčje naše države — do žil našega vodosilnega bogastva in nam s tem potrjuje vrednost naših prirodnih zakladov. Vendar pa je še prezgodnja misel, da bomo kdaj pošiljali rezerve naše električne energije v celokupno omrežje centralne Evrope. Pred vsemi takimi načrti bodočnosti moramo elektrifikacijo naše zemlje gledati in razumeti s čisto naših narodnih in gospodarskih vidikov, složno s potrebami dežele in v soglasnosti s sredstvi, ker znalo bi se zgoditi, da bi elektrifikacijo zgradili zgolj na odrezkih računov za tok, ne pa na osnovah, ki elektrifikacijo zahtevajo.

Kakor je svoječasno »Slovenec« zahteval, izrabljamo od razpoložljive vodne energije v naši državi le borihi 8% (Italija 83, Švica 92, Francija, Avstrija 50% itd). Povprečno letna potrošnja električne energije na osebo znaša v državi 56 kw (v Švici, Nemčiji, Franciji, Italiji in Avstriji znaša od 200 do 1000 kw). Če k temu pridamo še številke »Gospodarskega pregleda«, ki pravi da ima od 6575 občin v državi le 973 občin električni tok, vidimo, da v ogromnih vodnih množinah, ki se pretakajo neizrabljene skozi deželo, beži v morje velik del našega narodnega blagostanja in narodovega premoženja. Izmed vseh občin je z električnim tokom okoriščenih le 15%. Dobršen del tega odpade še na mestne občine. Vidimo torej, da jugoslovanska vas, ki obsega 85% našega življenjskega interesa, še ni elektrificirana.

Postranskega pomena so torej pri tem vprašanju razmišljanja o elektrifikaciji mest in samo mest, zakaj pojmi elektrifikacije dežele in elektrifikacije mest in industrijskih centrov so bistveno različni. Standard tovarniških trustov in velemerst je vsekakor višji od podeželskega in zmore sprejemati električno energijo po diktiranih cenah, ki jih narekujejo denarni instinkti ali potreba kateregakoli proizvodnega podjetja. Elektrifikacija vasi pa postavlja pogoj počasnega denarnega rentiranja kapitala in elektrifikacija vasi ni več samo hiter račun z denarjem, nego počasen, a gotov gospodarski in kulturni dvig vasi in podeželskega ljudstva, za kar pa ima in more imeti interes samo državljani in država.

Kdo izmed njih, ki danes razpolagajo z lastništvom električne produktivnosti v naši državi, bo torej izvedel sistematično elektrifikacijo naše zemlje? Tuj ali domač kapital, tuje ali domače inicijative? Ni treba biti sentimentalni pri tolmačenju čisto narodovih in gospodarskih vprašanj in ni treba negirati računov, ki so pri vsaki akciji podlaga zdrave izvedbe, a sleherni državljan uvidi, da iz slučajne ali iz spekulirane elektrifikacije ne bomo nikdar dobili odgovora na potrebo. Elektrifikacijska politika, ko elektrifikacijo odplačujejo od 5 — 15 Din za kwh (podjetja na jugu) ni zdrava in ta elektrifikacija ne bo napredovala, četudi je potrebna. Dežela take pomoči ne potrebuje in je ne zmore.

Zmerna cena električnega toka je glavna postavka, ki jo zahteva naša vas. Cena električnega toka naj tudi regulira elektrifikacijo. Napadna in škodljiva je zato tudi praksa trošarini, ki so jo po malem začele prakticirati tudi podeželske občine, da bi krile rane v svojih proračunih. Res je, da se pridobitev obdavčeni po vrednosti, a krivo bi bilo, da bi električna energija, ki je deželi najbolj nujna, služila v kritje občinskih proračunov.

Istočasno z elektrifikacijo pa nastaja vprašanje domač električne industrije. Nizke postavke, okoriščene z električno energijo v naši državi jamčijo napredek elektrifikaciji in z razvojem elektrifikacije v kraljevini je dan po goj razvoju domače električne industrije. Nihče nam ne bo zameril, če bomo ob teh elementih in pri kadrih nezaposlenih strokovnjakov nadomestili uvoz nekaterih električnih detajlov, nam pa bo električna industrija nudila novo panogo razvoja in delavnosti v državi in na Balkanu.

Želeti bi bilo, da bi jugoslovansko ljudstvo samo rokovalo s svojim električnim gospodarstvom in da bi s njo se domačo električno ddi. podprli vsi tisti, ki so naložili denar pod — odelje.

Zahteva po odločni elektrifikacijski politiki z domačim kapitalom je zahteva jugoslovanskih pridobitnih krogov in jugoslovanskega ljudstva, ki zavrača vsako drugo tolmačenje A. K.

Prebivalstvu Ljubljane!

Društvo prijateljev Slovenskih gorc nas vabi, da gremo 24. t. m. v gostoljubni Maribor, da obiščemo Slovenske gorice ter se povzpemo na zeleno Pohorje.

Radi se bomo odzvali vabilu. Saj še vedno ne poznamo dovolj naše domovine, dasi je v vseh svojih delih čudež krasote in lepote. Premurje nam je bilo daleč kot Sibiriji, Slovenskih gorc so se spominjali le posamezniki. Zanimarjali smo celo slovenski Maribor, drugo slovensko metropolo, ta naš najmočnejši branik naroda proti severu. Še vedno nismo pozabili, da nismo več ne Kranjci, ne Štajerci in premalo se zavedamo, da ima bela Ljubljana dolžnost družiti vse Slovence v kulturno, nacionalno in gospodarsko enoto ter odstranjevati vsa lokalna nasprotja.

Nas izlet bo manifestacija za severni del naše banovine; bo glasnik sosedom, ki tako proglašajo te kraje za svoje kulturno področje, da stoji za Mariborom Ljubljana, a za Ljubljano Jugoslavija; bo dokaz naše iskrene ljubezni do Maribora, do naše obmejne zemlje.

Zato se odzivimo vabilu v velikem številu. Pojdimo v Maribor z odprtimi srci, — saj nas tudi oni pričakujejo z odprtimi srci. V počast obmejne slovenske zemlje žrtvuemo en dan, ki bo posvečen ne samo razvedrilu in veselju, marveč tudi sveti ljubezni do naše grude!

Ljubljana, dne 16. junija 1934.

Župan dr. Dinko Puc.

Gospodje!

Moderni vzorci blaga za letne obleke

so dospeli. — Najugodnejši nakup oblek po meri je in ostane pri

Drago Schwab, Ljubljana

Stolp cerkve sv. Jožeta

je dobil te dni novo, bakreno streho. Kakor bronaste zvonove, tako je strgala vojna s strehe zvonika tudi prvotno bakreno pločevino ter jo nadomestila z železno pločevino. Železna pa je, dasi se ne zdi, mnogo dražja od bakrene, ker se mora vsakih 5 ali 6 let popravljati ter zato tudi zgraditi nov oder, dočim je bakrena streha trajna in čez nekaj let vrhu tega še vsako leto lepše zelena. Zato so se pred več kot letom dni začeli v cerkvi sv. Jožeta nabirati prispevki za prekritje strehe na zvoniku z novo bakreno pločevino.

Letos, dne 20. aprila sta se lotili dela tvežici Martin Sušnik iz Ljubljane in Franc Miklavčič iz Trate nad Škofjo Loko. Minuli petek sta delo lepo dovršili. Stoki, 62 m visoki stolp, kipi sedaj v sinje nebo žareč v rdeči pločevini s 4 m visokim posrebrnjem križem na vrhu.

Ploškev strehe na stolpu meri 140 m². Je pa nižje doli še več kot za polovico širja ploskev, ki je prav tako popravne potrebna, a to so razni nadzidi, prizidki in okrajki ob zvoniku v različnih višinah. Ti pa merijo skupno 160 m².

Vsa obnova stolpa z bakrenimi ploščami bo stala nad 50.000 Din. Doslej so plemeniti dobrotniki cerkve sv. Jožeta tekoma malo več kot enega leta darovali dve tretjini potrebne vsote. Potrebna je še ena tretjina. Vodstvo cerkve je prepričano, da bodo blaga srca Ljubljancev in drugih častivcev sv. Jožeta kmalu pokrila še zadnjo tretjino ter upa, da bo to delo podprlo tudi mestno načelstvo, ki je že pred par leti brezplačno zgradilo veliko, solidno in zanimivo ograjo okrog cerkve sv. Jožeta in postavilo veliko žarnico pred vhod v cerkev. Ker je zdaj, dokler stoji odri, lepa prilika, je predstojništvo cerkve mestnemu načelstvu zlasti priporočilo napravo v okolici cerkve tako potrebne električne ure, ki bi tudi ponoči kazala in lepo odsevala z visokega, močnega stolpa, dike ljubljanskega mesta.

Ako pridete v Ljubljano, oglejte si

„Gep kavarniški vrt“

ob Ljublanici pri Tromostju

Tel. 31-62 KINO KODELJEVO Tel. 31-62

Danes ob pol 6 in pol 9 in jutri ob pol 9:

»VESELE NOČI« (Stanley Lupino) in
»HVALA, NE BOM« (Szöke Szakall)

čivja itd. Stari krompir že izgublja svoj pomen, ker je vedno več novega, ki ga prodajajo že po 1.50 Din kg, kakor starega. Cene na ljubljanskem trgu so se v splošnem nekoliko ustale za zgodnje sočivje, pričakovati je kajpak, da bo cena krompirju od tedna do tedna stalno padala.

© Goljufiva revščina. K neki znani ljubljanski gospe, ki ima dobre zveze na magistratu, je prišlo te dni mlado dekle in ji tožilo o skrajni revščini, ki jo trpi doma, in jo je prosila, naj preskrbi kakšno podporo njeni materi. Ganjena gospa je res telefonirala na razne magistratne urade in končno dosegla, da so materi dekleta nakazali na mestnem socialnem uradu za 70 Din živil. Čez pol ure se je zglasilo dekle pri uradu, dvignilo nakaznico za živila in kmalu pri trgovcu tudi res živila. Kako pa so se zažudili na socialnem uradu, ko je prišla tja prava mati revne družine, se pravilno predstavila, legitimirala in povedala, da je ona tudi potrebna in da prav tako prosi podpore, samo, da je neko zvijačno dekle izrabilo njeno revščino in njeno ime najprej pri gospi, ki jo je priporočila na magistratu, nato pa še pri socialnem uradu. Socialni urad je uvedel poizvedovanje; kdo je bilo to dekle, ki je izrabilo revščino uboge družinske matere in samo dvignilo podporo. — Podobni primeri se dogajajo večkrat, vendar pa je socialni urad dosedaj še vedno izsledil vse zlorabe.

„Pecion“ prašek za pranje je domač, boljši in cenejši

© Dva potepuha in tuje blago. Viktor H., doma iz Nevelj, je že davno pozabljen, kje je doma in se smatra za pravo ljubljansko srajco. Policija mu je že večkrat dopovedovala, da v Ljubljani nima nič opraviti in da ni priljubljen, zlasti, ker je bil že šestnajstkrat kaznovan zaradi raznih prestopkov, največ tatvin. Pa vedno in vedno se Viktor vrača v svojo ljubljeno Ljubljano, kjer je dosti dobrih ljudi in dosti prilike kaj izmakniti. Prikrival je v petek zvečer zopet in se skrbno oziral, kje je kakšen stražnik. Ti ga poznajo namreč vsi in bi

Maribor

Mariborski obrazi

Gospod Boštjan je narodniak; Klobuk postran — kdo je enak? Na Glavnem trgu rezdira Vsevprek razira in frizira.

Gospod Boštjan »kajne, kajne«: V zanosu bije ti srce! Ko vzpenjaš kvišku se v goré. Kak' fletno je »kajne, kajne«.

Vse znane njemu so planine Od Pohorja pa do Menine. Čez vse pa svetli je Urban, Tam stalen gozd je naš Boštjan.

Prijateljem on pušle rad pripravi In pa »na lico mesta« jih pozdravi. Za revne, bedne vedno poln skrbi. Zato pa Ulčar Boštjan naj živl!

Mariborski firbec.

□ Knezoški dr. Ivan Tomažič je odpotoval včeraj na birmovanje v ljutomersko dekanijo ter se vrne v Maribor 27. t. m.

□ Župan dr. Lipold se je včeraj povrnil iz Belgrada ter zopet prevzel vodstvo županskih poslov.

□ Z bojevnika zborovanja v četrtih zvečer se je odposlala udanostna brzojavka Nj. Velikantstvu kralju, pozdravna brzojavka pa banu dr. Marušiču.

□ Mariborsko gospodarsko predstavništvo je v posebni seji razpravljalo o osnutku zakona o mestnih občinah in zavzelo stališče glede sestave mestnega sveta, kandidatih list in kandidatur ter uvajanja novih občinskih davčnin.

□ »Črni dijamant« v mariborski okolici. Po deloma uspešnih poizkusih rudolovca Ferdinanda Oslaka, bivšega črkostavca, ki je izsledil premog na Meljskem hribu, se je sedaj nasmešnila sreča brezposelnemu rudarju I. M., ki je svojčas služil kot »piqueur« (nadkopac) v Franciji in Holandiji. V neposredni bližini Maribora — kraj bomo objavili po izdanem rudolovnem dovoljenju, za kar se je že vložila prošnja — je imenovani na podlagi svoje prakse našel bogato ležišče pravega visokokaloričnega premoga. Upati ie, da bodo domači podjetniki priskočili najditelju, ki je reven brezposelnemu rudar, finančno na pomoč. Predvidoma bi v novem rudokopu našlo svoj zaslužek in kruh lepo število brezposelnih. Okoli 100 kg prvotnega premoga bi stalo približno 27 dinarjev, ker je prevoz v Maribor izredno ugoden.

□ Promenadni koncert bo danes od 11 do 12 v mestnem parku. Svira vojaška godba pod vodstvom kapelnika Svobode.

□ 58 vozov črešenj je bilo na včerajšnjem sobotnem trgu, ki so čisto napolnili novi del Glavnega trga. Cene so bile: 50 par do 1.50 za liter.

□ Žetev smrti. Na Pobrežju, Aleksandrova ulica 108, je umrla gospa Alojzija Novak, stara 71 let. Smrt je ugrabila starejša bojovnica, v pokoje nega polkovnika Vladimirja Vrhovca, ki je preživljal večer življenja v Mariboru. Dosegel je starost 73 let. V cvetu 24. let je umrla v Kacijanarjevi ulici 22 zasebna uradnica gospodična Mirča Kretič. Pokojnica je bila vzor mladence, priljubljena radi svojega blagega značaja in srčne dobrote pri vseh. Pogreb bo danes popoldne ob 15 izpred mestne mrtvašnice na Pobrežju. Bodi ohranjen blagi mladenki trajen spomin, žalujočim naše iskrene sožalje!

□ Nečuvstvo divjastvo. Vsem obiskovalcem Pohorskega doma se je priljubila krotka arna, ki so jo imeli pri koči že nekaj let. Žival je bila tako domača, da se je igrala z vsemi. Ta krotka arna je postala v noči na petek žrtev divjaka. V temni deževni noči se je priplazil do njenega hleva ter

mu znali kmalu zagreniti njegov nedovoljen obisk v mestu. Bil je tudi pošteno lačen in je v mraku gledal, kje bi mogel dobiti kaj za v usta. V Copovi ulici je opazil, da je okno neke živilske shrambe rahlo pripro. Brž je segel skozi okno in prvo, kar je dosegel, je bil velik lonec mleka. Polokal ga je do dna. Segel je še enkrat skozi okno in spretno izlekel zavitek s tremi kilami sladkorja in še nekaj jaje je pobasal, do slanine in gnjati pa že ni več mogel. Ko je nesel sladkor po ulicah, ga je doletela zla usoda — videl ga je stražnik in Viktor med potjo godrnjal, da prijemljejo samo male tatove, drugih pa ne znajo, itd. — Podobna usoda se držl Janeza M., ki je star že blizu 60 let, je torej 30 let starejši od Viktorja in lina zato tudi več prestatih kazni na grbi. Dosedaj je bil »samo« dvaintridesetkrat kaznovan. Janez pa je Ljubljancin in ga zato policija ne more izgnati. No, Janeza je v noči na včeraj na Sv. Petra nasipu srečal stražnik, ki je videl, kako nosi Janez nekaj težkega pod suknjo. Janeza je kajpak prijel in izpod suknje se je pokazalo lepo pleče, vredno med bračl 880 Din. Sprva Janez ni hotel nič izdati, kje je pleče dobil, šele zjutraj je povedal, da ga je izmaknil z neke mesarske cize, nato pa skril na strehi neke mesarske stojnice. Kateremu mesarju je pleče sprva pripadalo, pa Janez ne ve. No, tudi Janez bo moral po svojo triinideseto kazen na sodišče.

□ Tatvine koles. Včeraj so bile prijavljene kar štiri tatvine koles v Ljubljani, kar dokazuje, da so tatovi koles prav tako podjetni, kakor včasih, ko kolesa še niso imela evidenčnih tablic, kolesarji pa ne izkazov. Franciški Vidmarjevi iz Vidma pri Dolu je bilo ukradeno 500 Din vredno žensko kolo, znamke »Eška«. — Izpred železničarske menze v Pražakovi ulici je izginilo Francu Jenku 700 Din vredno kolo, znamke »Pax«. V Groharjevi ulici je nekdo ukradel kolo Francu Medvedu. Kolo je bilo vredno 1000 Din in znamke »Torpedor«. — Iz Zadržne kleti na Kongresnem trgu pa je nekdo izmaknil Francu Živaliču 800 Din vredno kolo znamke »Princes«.

□ Zabodel ga je. Delavca Mestne elektrarne Križmana Antona, roj. 1899 in stanujočega na Hradskega cesti št. 16 je zabodel včeraj ne Golovcu nekdo z nožem v vrat. Rana je nevarna.

□ Dunajsko pranje, svetlolikanje, šimenc, Kolodvorska 8.

jo zaklal in odnesel. Sumijo, da je postala srna žrtev divjih lovcev, ki so letos na Pohorju posebno agilni.

□ Japonsko blago so začeli mariborski trgovci v resnici prodajati. Dobi se platno batist, svila in slični predmeti. Od običajnega blaga se razlikuje po originalnem ovitku, še bolj pa po originalni — ceni.

□ Okno — ura. K naši notici o znanem okroglem oknu na poslopju nove poštne carinarnice dostavljamo da je arhitekt namenil to odprtino za veliko uro. Prometno ministrstvo pa je žal dosedaj odbilo kredit za tako uro, ki bi ne bila poslopju samo v okras, temveč resnična potreba za potujoče občinstvo.

□ Na naslov mestnega avtobusnega podjetja. Veliko se je že govorilo in tudi pisalo, pa uprava se ne ozira na nobene pritožbe. Gre za avtobus, ki vozi ob sredah in sobotah iz Maribora v Limbuš in Ruše. V prvem oglasu se je naznanilo, da bo ta avtobus vozil naravnost v Limbuš in Ruše. A glej, ko so se vožnje začele, nas je avtobus peljal na izprehod v Radvanje in Pekre in potem šele po ovinkih na naš cilj. Vožnja do Ruš traja radi tega četr ure dalj. Vemo, da računa podjetje na preplavalce Radvanj in Peker, da bi ti pomnožili frekvenco in dohodek — pa se moti. Avto je že od potnikov iz Limbuša, Bistrice in Ruš tako močno zaseden, da za druge ni več prostora. V natrpanem vozu se res ni prijetno peljati. V resnici ne izstopi do Peker nikdar več oseb ko ena, dve, tri, največ štiri. In radi teh potrošni mesto polovico več bencina kot za progo Maribor-Ruše. Cesta skozi Radvanje in Pekre je posuta z gramozom, vožnja težavna, voz poskakuje vsak trenutek, ko zadene na kamen. Če še pomislimo, da je to vedno večji težki avtobus, natrpan z ljudmi, ki se vračajo s sejma, in da ima vsak še svojo torbico, košarico, vrečko, potem bomo uvideli, koliko škodo trpi podjetje radi izprehodov na Radvanje in Pekre. Dohodkov je morda za 10 Din več, škode pa dvakrat, trikrat toliko. Vrh tega zamudijo potniki še četr ure časa; to najbolj čutijo gospodinje, ki morajo svojim še skuhati kosilo. Cesta iz Maribora v Ruše je gladka in široka, voz kar leti naprej kakor na perutih, uporabi se manj bencina, pridobi se na času — čemu torej sprememba prvotnega načrta? Naj ostane pri prejšnjem redu, voz v Limbuš in Ruše naj vozi naravnost brez vseh ovinkov in zadovoljni bodo potniki, pa tudi podjetje ne bo imelo nepotrebnih večjih izdatkov. In končno, če ima kdo iz Limbuša ali Ruš pred dvanajsto uro opravke v mestu, se mu ne bo izplačalo, peljati se ob itak poznejši uri še v Pekre in Radvanje in potem v mestu zamuditi uradne ure. Zato se vozi z avtobusom v Maribor zdaj veliko manj strank kakor prej, ko so v mestu še nekaj opravile do 12. To je drugi primanjkljaj za podjetje. Dobitek ima železnica, ki je v ta namen tudi znižala vozne cene v Maribor od 6 na 3 oz. 4 Din.

□ Stolčeno steklo in arzenik. Pred velikim senatom mariborskega okrožnega sodišča se je zagovarjal včeraj 30 letni hlapec Anton Prikeržnik iz Libelci zaradi poskusa umora, Obtožnica mu očita, da je dvakrat poskušal zavdati 65 letnemu prevžitkarju Lovrencu Drugu, in sicer mu je prvič nasul v jed stolčnega stekla, drugič pa je nagovarjal Jožeta Hudobnika, da bi prišel za zdravilom, ki jih je Drug pil, mišnico. Obtoženec je služil pri vodstvu poselitvi Antoniji Sumnik za hlapca ter se ji je znal prikupiti, da je kmalu zavzel mesto nekega gospodarja. Posebno pisano je gledal Lovrenca Druga, ki je živel pri Sumnikovi na prevžitku Sklenil je v smislu navedb obtožnice, da ga bo spravil s sveta ter o tem sklepu govoril tudi okoli. Pozimi leta 1933 mu je prišel v jed stolčnega stekla, kar pa ni učinkovalo, kakor se je sam izrazil napram znancem. Na Drugovo prigovarjanje je slednjič Sumnikova Prikeržnika spodila. Drug je bil v tem času bolan ter mu je stregla Jožeta Hudobnika. Prikeržnik je nagovarjal Hudobnikovo, naj primeša med zdravila mišnico ter ji je dal dva kosa mišnice. Kot plačilo ji je obljubil več kosov svinjskega mesa. Mislil je, da se bo potem zopet lahko poravnal s Sumnikovo ter prišel za gospodarja na lepo posestvo. Hudobnikova je sicer arzenik sprejela, je pa naznanila stvar orožnikom ki so osumljenca aretirali. Priznal je, da je dal Hudobnikovi mišnico, da bi zastrupila Druga. Pozneje je pred sodnikom vsako krivdo tajil. Pri včerajšnji razpravi je sodni izvedenec dr. Zorjan izjavil, da ne more ugotoviti, da-li je predložena tvarina pravi arzenik, zaradi česar se je razprava preložila do srede.

Sem in tja po Zagrebu

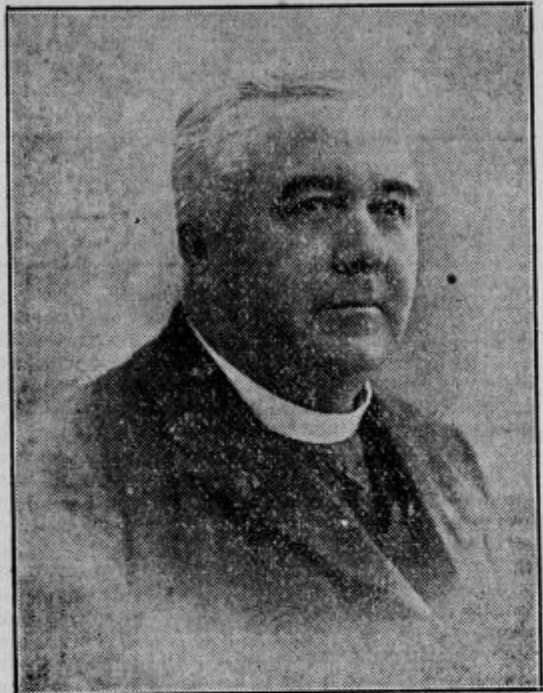
Zagrebčani časte sv. Antona

Ponašajo se Ljubljanci s svojim nebotičnikom, tako da je Zagreb za kar sram postalo. In Zagrebčani: ljubljanski nebotičnik jim je senzacija, ki pri marsikom odločilno potegne v odločitev: pojdem, da si vendar ogledam ta čudež. Pa se ne bo Ljubljana dolgo ponajala z edinim in najvišjim nebotičnikom, ker Zagreb se je zavzel, da to ne gre! In oglašil se je Bata, kupil stavbišče na Jelačićevem trgu in bo zgradil na njem hišo, ki bo od ljubljanskega nebotičnika toliko višja, da se bo imenovala »nebojček«. Dosedaj najvišja stavba je še nedograjena zgradba na 8 nadstropij v Gunduličevi ulici.

Sveti Anton je Hrvatom pravi narodni svetnik. Eden izmed razlogov njegovega čiščenja je tudi to, ker so franciskani igrali v hrvaški zgodovini vedno vlogo. Tudi sedaj ima Zagreb kar štiri franciskanske samostane, štirih različnih franciskanskih družin: to so »kaplolski«, »starodavni samostanu na Kaptolu, potem »dalmatinski«, ki so si pred nedavnim zgradili dom na Peščenici, kjer bodo zgradili tudi novo cerkev, nadalje »tretjerredni« glagoljški, ki imajo cerkev nad grobom Mahničevim v Ksaverski dolini, in še »konventualci«, minoritskega reda, ki vodijo najmlajšo mestno žup-

nijo pri Svetem Duhu. Praznovanje sv. Antona na štirih mestnih točkah je dalo celemu mestu značaj praznika, ki je dosegel višek v veličastni posvetitvi otrok in ogromni procesiji na Kaptolu. Lep je bil praznik svetega Antona. Da ga ima še danes Bog rad, je izpričal s tem, da si je v tem gradem »aprilskega« časa izposloval dan, ki je v »Medardovic« pratiki napravil izjemo. Ta dan ni bilo nič dežja. Pa si je sveti Anton napravil takega dežja, ki je potreben cerkvi, ki jo gradijo njemu na čast pri Svetem Duhu očette konventualci. Veličastna bo ta cerkev svetega Antona. Čez tri tisoč ljudi bo imelo mesta v njej, grajena je iz obdelanega kamna in je njena gradnja do sedaj stala že čez dva in pol milijona, ki jih je zbral ves narod za zgradbo zaobljubljene cerkve Svetemu Antonu. Cerkev je že pod streho, a denarja je po malem. No, na Antonov dan je bila po vsem mestu javna zbirka za njegovo cerkev. Ni bilo ravno plohe denarja, a pohlevni deček po dinarju in pol dinarja — marsikak sladoled je zdrknil v Antonov nabiralnik — je le znesel 20.000 Din. Obetajo, da bo letos delo napredovalo toliko, da bo mogoče za silo odpreti cerkev, pa bo tudi za to treba še vsaj četrtilijona, ki je sedaj še po večini v božjih in Antonovih rokah.

Župnik K. Hraba na zadnji poti

Ormož, 16. junija.

Lepo in dostojno pa z žalostjo v srcu se je mrtulni četrti popoldne poslovil Ormož od umrlega gospoda Karla Hraba, upokojenega koroškega župnika od Smarjete v Rožu in večletnega tajnika ljudske posojilnice. Ob pol 3 popoldne je velikonekredski g. dekan Friderik Horvat v spremstvu 18 duhovnikov blagoslovil truplo pokojnika. Pevski zbor ormoške narodne čitalnice je pod vodstvom šolskega upravitelja g. Papsta pred hišo žalostno zapel »Blagor mu...« in »Vigred se povrne«. V dolgi vrsti se je nato podal spreved v župnijsko cerkev, kjer je g. dekan v vznesenih besedah orisal življenjsko pot, delo in trpljenje blagega pokojnika. Po opravljenih večernicah za ranjke je tukajšnji cerkv. pevski zbor zapel na koro »Človek glej...« Iz cerkve je krenil spreved na mestno pokopališče, kjer se je pri odprtem grobu v daljšem govoru poslovil od pokojnika kot narodno zavednega in delavnega moža v imenu Ormoža mestni načelnik g. dr. Hrovat. V imenu Korošcev je govoril v slovo pokojniku naslednik v Smarjeti v Rožu, g. župnik Trabesinger, ki je z več svojimi župljani prišel posloviti se od svojega bivšega župnika. Solze so se zaiskrile v očeh prisotnih, ko je župnik Trabesinger omenil, da je dragi jim pokojnik še nedavno uporočil, da pride še to poletje obiskat drage in nepozabne mu Korošce. Bog pa je hotel drugače, namesto on v Korošci, so Korošci prišli k njemu v Ormož, žal, po zadnje slovo. V imenu ljudske hranilnice, čije tajnik je bil pokojnik do zadnjega, se je poslovil od njega njen načelnik g. Janžekovič. Ko je pa domači cerkveni pevski zbor odpel še zadnjo — »Nad zvezdami« — so začele padati na krsto moža prve grude, ki so bolešno odmevale v srcu vseh, ki so dragega pokojnika poznali in ljubili.

Banovinska kmetijsko-gospodinjstva šola na Mali Loki

p. Velika Loka na Dolenjskem

priloge dne 15. septembra 1934 novo šolsko leto. Šola je enoletna; med šolskim letom ni nikakih počitnic; učenke stanujejo v zavodu, kjer se vrši tudi pouk.

Mesečna oskrbovalnina, ki se določi po premoženjskem stanju staršev, znaša od 50 do 350 Din; onim kmetijskim dekletom, ki zaradi težkih gospodarskih razmer ne morejo plačati cele oskrbovalnine, podeljuje kralj. banska uprava in srezki kmetijski odbori primerne štipendije.

Dekle, ki želi vstopiti v šolo, mora biti stara 16 let, popolnoma zdrava, нравno neoporečna; zato naj lastnoročno pisani in s 5 Din kolkovani prošnji priloži:

1. krstni list,
2. zadnje šolsko izpričevalo,
3. navstveno izpričevalo,
4. obvezno pismo staršev ali varuha, da plača stroške šolanja. Prosilke pa, ki žele štipendije, morajo priložiti še
5. premoženjski izkaz z uradno navedbo zemljiškega davka in gospodarskega stanja staršev ali njihovih namestnikov.

Prošnje za sprejem je poslati najkasneje do 15. avgusta t. l. naravnost vodstvu banovinske kmetijsko-gospodinjstva šole na Mali Loki, p. Velika Loka, kjer se na željo dobe še nadaljnja pojasnila. One prosilke pa, ki žele znižanje oskrbovalnine, naj vložijo prošnjo preko srezkih kmetijskih odborov, pri katerih naj istočasno zaprosijo za štipendijo.

Kaj pravite?

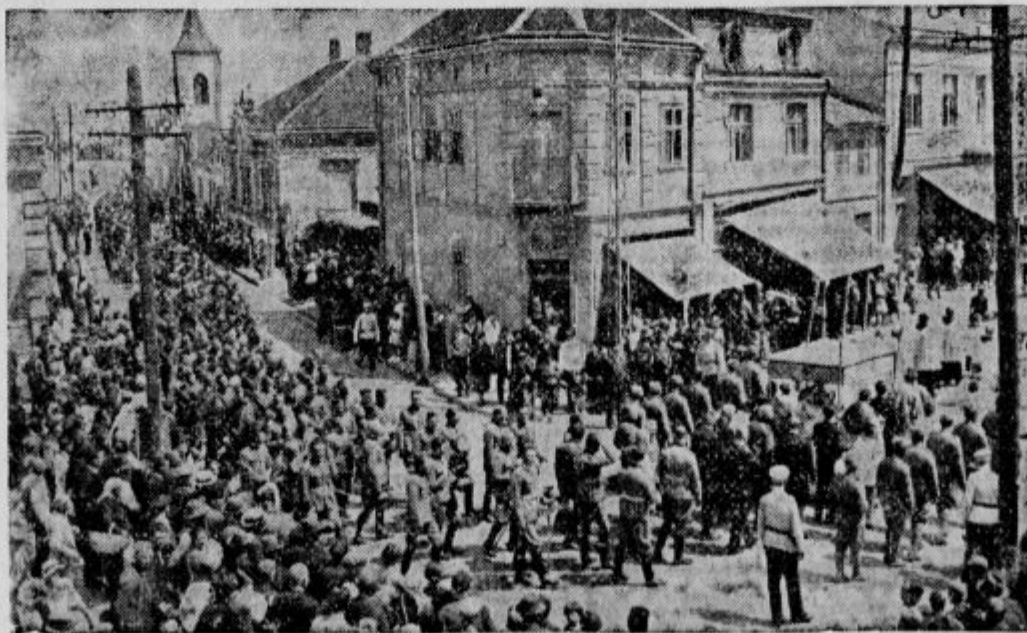
Menda se danes nikjer na svetu ne zgodi kaj takega kot v Ljubljani: izbrana družba petičnih ljudi si je za pelek zvečer kupila od gledališkega vodstva za svojo zaključeno večerno zabavo gledališče s igralci vred. Samo premislimo: zaključena družba izbrancev, ki se kdoveki zaradi kakšnih svojih odlik čuti tako vzvišena, da se boji prizadevati svojo blagorodnost s tem, da bi skupno z navadnimi zemljani obiskovala predstave v našem narodnem gledališču — ta družba sklene v svoji denarni vsemogočni prečnosti kupčijo z gledališkim vodstvom (res sijajno zavedajočim se svoje služabniške odgovornosti od naroda!), da se izključno njej priredi »rezervirana predstava«. Pri tem si pa seveda sama da pečat svoje umetniške orientiranosti in življenjske miselnosti. Kajti ne domnevajte, da jim je šlo za umetnost morebiti Dostojevskega, ali Moliereja ali Shakespearea in ob njih za reševanje življenjskih vprašanj, ne, narobili so si »Crno masko«, in to ne tako okrnjeno kot za navadno občinstvo (kajti njim se hoče vsebolj zabeljene zabave), temveč so se zanje morale odpreti vse erte, da se morejo tem bolj nasladiti ob vsej tej »mlaki«.

Le kako je vse to mogoče? Mar so res vsi ti izbranci, ki sicer ne hodijo nikdar v gledališče, in voditelji gledališča pozabili, da je gledališče edino razpoložljiva last naroda in države in da pomenja tako dejanje grdo kršitev javnih pravic? Mar se res ne zavedajo, da vpije vse to ne le po razčiščenju, temveč tudi po javni obsodbi? Najprej hočejo še itak tako ponižano gledališče znova povlatiti v blato. Zavrgli so pravico, po kateri mora biti vsakomur dan dostop k vsaki predstavi in so hoteli ta večer zapreti vrata javnosti in prodati hram umetnosti majhnemu številu gospode (ta predstava je bila baže pripravljena za dobrih sto ljudi), da se ob komediji sama lahko nemoteno naslaja. Nadalje pa so hoteli zbor dramskih igralcev, ki bi po svojem resnem stremjenju v službi narodove umetnosti zaslužili, da se mu izkazuje vse spoštovanje, ponižati na stopnjo kupljenih glumačev, ki naj razveseljuje visoko gospodo — in za to njihovo delo bi vrgli gledališču krajcar v klobuk.

Končno pa je vse to možno danes, v teh socialno tako občutljivih tasihi! Mar ni to predrzno izživljanje, ki kaže, da vsej tej visoki družbi, ki ji zvesto in vdano stoji ob strani vodstvo našega gledališča, ni prav nič mari skupnosti in splošne javnosti? Le odkod ta velika domišljavost, ki si drzne preko vse ljudske volje tako samovoljno postopati z narodovimi svetinjami? To gre preko vseh dopustnih meja in zato odločno povemo: Ta predstava, ki jo je zaenkrat slučaj v zadnjem trenotku izpodnesel, se v prihodnje (kot je predvideno) ne sme vršiti, kajti to bi bila predrzna žalitev in ponižanje vse naše skupnosti. Če si pa na tej visoki gospodi z gledališkimi voditelji vred hoče takih zabavnih »mlak«, naj si za to izberejo drug prostor z drugimi predstavljajočimi močmi, kar bodo za svoj denar po mili volji lahko izbrali — gledališče pa mora ostati nedotaknjena narodova last.

Pluj

Huda nevihta, ki je divjala v petek, dne 15. junija po pljuški okolici, je napravila veliko škodo. Strela je udarila na večjih krajih tako tudi v stolp minoritske cerkve, kjer pa je povzročila le neznatno škodo. Pač pa je strela povzročila požar pri posestniku in tesarju Alojziju Kukovcu v Mestnem vrhu. Strela je udarila v gospodarsko poslopje, nastal je požar, ki je uničil vse do tal. Pljuški gasilci so preprečili, da se ogenj ni razširil na stanovanjsko poslopje in na sosednja poslopja. Škoda znaša okrog 20.000 Din in je krita le deloma z zavarovalnino.

Letošnja procesija sv. Rešnjega Telesa v Nili

Marija Pomočnica v Pečah

Dne 27. maja t. l. je bil v Pečah slovesno blagoslovljen in kronan kip Marije Pomočnice in se je z njim vršila procesija Marije Pomočnice ob veliki udeležbi vernega ljudstva. Krono je izdelal gosp. Hafner iz Ljubljane, lastnik tvrdke »Eklezia«.

Strela ubila župnika

Zadnji terek je, kakor smo kratko poročali že v četrtkovi številki, razsajala nevihta pri Sv. Duhu na Ostrem vrhu in udarilo je v šolo na avstrijski strani in v župnišče. Cerkev ima strelovod, župnišče leži pod cerkvijo, šola pa še nižje. Nevadni oblak je bil torej nižje ko cerkev. V šoli je deca vsled močnega zračnega pritiska padla iz klopi, v župnišču pa je strela šla z vrha strehe skozi strop v župniškovo sobo, vrgla župnika na tla, šla potem v drugo sobo in kuhinjo, kjer je omamila gospodinjjo pri štedilniku in si poiskala pot po izlivku pot v zemljo. Vzgala ni nikjer. Gospod župnik Jakob Rožman je v usodepolnem trenutku ravno klečal na klečalniku v kotu in molil, da bi z molitvijo odvrnil grozo hude ure od svojih župljanov. Tako je molil ob vsaki hudi uri. Hrib Sv. Duha je visok in samotnen, zato so tam hude nevihte. Močni zračni pritisk je vrgel g. župnika več ko meter nazaj na tla. Tam ga je našla gospodinja težko hropečega in je takoj poklicala gospoda šolskega upravitelja. Poskusili so vse, da bi oživili gospoda, pa vse je bilo zaman, čez pol ure je izdihnil. Na telesu ni imel nobenih ran, samo obraz je bil v začetku nekoliko začrnel, potem je dobil zopet naravno barvo. Iz tega se da sklepati, da je gospoda župnika prav za prav zadela kap. Pogreb je bil v četrtek ob desetih. Dvanajst duhovnikov sobratov je prišlo izkazat zadnjo čast sobratu, ki je na tako tragičen način zapustil svoje. Ni jih zadržala dolga in težavna pot na visoki hrib sv. Duha, saj je najbližji od njih imel dve uri hoda, vsi drugi pa po tri in štiri ure. Svete obrede je opravil gospod dekan, stolni župnik in kanonik mons. Umek. Pogreb je pokazal, koliko ljubezen so gojili župljani do svojega duhovnega očeta. Cerkev je bila natlačena žalujočega ljudstva, vse v cvetju in lučih, vse v solzah. Tako se poslavljajo otroci od dobrega očeta. Tako se poslavljajo hribu, zdaj počiva med svojimi ovčicami, ki so mu posule grob z nagelčki. Na srečno vstajenje in veselo svidenje!

Prevalje

Zelo slaba letina se nam obeta. Neprestano deževje onemogoča košnjo. Nekateri že sušijo seno po 14 dni, domov ga ne morejo spraviti, ker dežuje vsak dan. Prav tako je s čebelami; namesto da bi že dobivali med, pa jih moramo še krmiti. Naš kmet s skrbjo gleda v bodočnost.

Kiki osvežuje kot hladna prha. Kjer koli si bodi, Kiki povsodi!

Javna zahvala

Dne 12. maja t. l. je umrla moja soproga Marija po kratki bolezni. Zavarovana je bila za slučaj smrti in doživlja pri

Vzajemni zavarovalnici v Ljubljani

Ta zavarovalnica mi je takoj po njeni smrti brez vsakega odbitka izplačala zavarovano vsoto

v gotovini

Cutim dolžnost, da se zaradi tega kulantnega ravnanja domači »Vzajemni zavarovalnici« javno zahvalim. Zlasti v teh težkih gospodarskih časih je poslovanje »Vzajemne zavarovalnice« resnični blagor za njene zavarovance. Iskreno želim, da bi ta edina čisto domača zavarovalnica čim preje združila vsa slovenska gospodarstva in tako postala slehernemu pametnemu gospodarju zaščitnica in poštena prijateljica.

V Velenju, dne 11. junija 1934.

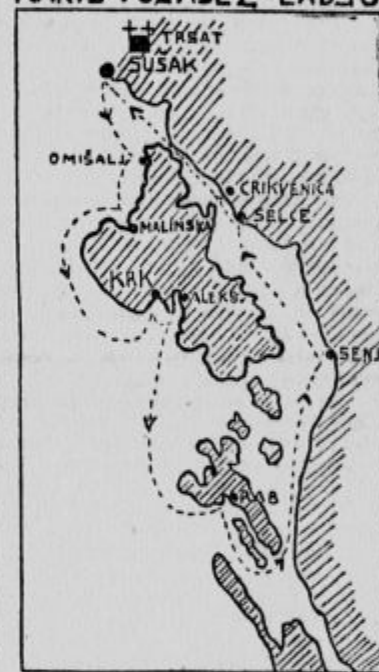
PIBERNIK JOŽEF, mesar in posestnik,

Romanje na Trsat in izlet na Jadran 29. VI.--1. VII. 1934

Izboljšanje programa: Izreži, pokaži svojim prijateljem in znancem, priglasi jih poleg sebe, nato si spored shrani! — Zakaj? — Zato, ker je spored na prošnjo udeležencev mnogo izboljšal in zadnjikrat objavljen!

Odhod s posebnim vlakom s postaje Skofja Loka ob 5 pop., iz Ljubljane pa po 6. uri, tako, da imajo zvezo Stajerci in Kamničani. Prihod na Sušak ob 4 zjutraj v soboto. S Sušaka je skupni odhod z godbo na čelu na Trsat, kjer bo slovesna sv. maša za udeležence izleta. Po končani cerkveni slovesnosti odidemo zopet skupno na Sušak in vstopimo ob 7 na posebno ladjo za 12-urni krožni izlet, kakor kaže naris.

NARIS-VOŽNJE-Z-LADJO

Pristanemo v Omišlju, Malinski in glavnem mestu Krku. Tam bomo obiskali krškega škofa dr. Josipa Srebrniča, goriškega rojaka, ki nam bo dovolil razgledati si bajno okolico raz pečin frankopanskega gradu, ki je sedaj njegova last. Po poldrugournem postanku krenemo z ladjo na Rab. Na Rabu bomo imeli dve uri odmora in bo dana priložnost vsakomur, da se koplje v morju. Nato obkrožimo otok Rab in pristanemo za eno uro v najmodernejšem pristanišču Crkvenici, si ogledamo okolico in zopet odplovemo na Sušak, kjer pristanemo okrog 9 zvečer. Po izletu odidemo zopet na Trsat, pristojujemo petim litinjam z blagoslovom, nakar si bo lahko vsak sam oskrbel prenočišče. Za revnejše bomo pa izprosil, da bodo smeli prenočevati v napol izpraznjenem našem posebnem vlakcu. Zjutraj ob 4 bo budnica z godbo po mestu, ob 5 pa slovesna sv. maša na Trsat, tako da bomo nedeljsko dolžnost opravili. Odhod posebnega vlaka bo pa s Sušaka okrog 7 zjutraj in se povrne v Skofjo Loko okrog 4 popoldne, tako da bodo zveze z vsemi programi ugodne.

Pri sv. maši, kakor tudi na krožnem izletu, nas bo spremljala in razveseljevala polnoštevilna škofješka godba.

Radi neprestanih vprašanj in jasnosti sporočamo: Izleta se lahko udeležijo vsaki, bodisi da je član Jadranske Straže ali ne; saj se bodo tega izleta udeležili tudi člani Katoliške akcije loške dekanije. Posebni vlak bo vozil po dolenski progi in bo ostajal le na postajah, odkoder so prijavljeni udeleženci. Cena velja za vse postaje 160 Din.

Režijski vožnje po železnici na našem posebnem vlakcu ne moremo upoštevati, pač pa se lahko pridružijo na Sušaku našemu krožnemu izletu po morju za ceno 60 Din. Isto velja za kolesarske klube, ki so prosili za vstop na ladjo. Udeleženci ob štajerski in kamniški progi se pridružijo v Ljubljani, Gorenjci pa v Skofji Loki.

Znesek 160 Din za vožnjo po vlakcu in po morju naj vsak priglaselec zaradi kratkega roka nakaže takoj po položnici št. 14761 na Mestno hranilnico v Skofji Loki. Dobi se na vsaki pošti in prosite koga, da jo izpolni, ako je sami ne znate.

Sprejeli bomo samo še prijave, ki bodo oddane danes na pošti, pozneje pa le v izjemnih slučajih, ako bo še kak prostor na razpolago.

Ustregli smo sedaj vsem onim, ki jim je bila ovira le dve prečuti noči, pa tudi onim, ki so želeli ogledati si kraje, po katerih se bodo vozili, tudi podnevi.

Vsakemu torej, kdor le more pogrešati v današnjih časih 160 Din, bo neizmerno žal, ako se tega tako idilično zasnovanega romanja in krožnega izleta po morju ne bi udeležil; zato ne izbiraj slabšega, vzemi dopisnico in še danes sporoči Fr. Debeljaku, Skofja Loka, da tudi Tebe in Tvojih znancev na tem romanju ne bo manjkalo.

Na Jadran — za Jadran! Na svideniet

Kmetovalci šmarskega okraja na poučnem izletu

Šmarje pri Jelšah, v juniju.

Zelo razveseljivo dejstvo je, da se naši kmetovalci vedno bolj zanimajo za vzorno in napredno gospodarstvo, ki je zlasti v današnjih časih potrebno. To nam potrjujejo tudi številni poučni izleti. Zato se je odločil okrajni kmetijski odbor v Šmarju pri Jelšah, da kmetovalcem šmarskega okraja priliko, da si ogledajo nekatera vzorna posestva v Halozah, Prekmurju in Slov. goricah.

Vodstvo izleta sta prevzela okr. kmet. referent gosp. Strašek Ivan in veter. svetnik gosp. Riharič Peter. Udeležilo se je 30 posestnikov iz vseh občin tukajšnjega okraja. Med njimi je bilo tudi nekaj učiteljev, ki so že prej delovali med ljudstvom za pospeševanje kmetijstva. Izleta se je udeležil tudi predsednik tukajšnjega okr. kmet. odbora in član banov. sveta g. Gajšek Florijan.

Lepega jutra smo v udobnem avtobusu zdržali iz Šmarja skozi biser našega okraja — Rogaško Slatino, kjer se nam je pridružil zdraviliški ekonom gosp. Novak, naš mentor po Prilekju kot tamkajšnji rojak. Najprej smo se ustavili v Podlehniku v Halozah. Tu smo si ogledali vzorno živinorejo, vinogradništvo in kmetarstvo veleposelstva, ki je last Spodnještajerske hranilnice. Komaj smo sedli v avtobus, že smo bili v starodavnem Ptuj, kjer nas je najbolj zanimalo kletarstvo Ornirove veletrgovine z vinom. Večina izletnikov se ni videla tako velikega in tako ekonomično in vzorno urejenega obrata. Seveda smo tudi pokusili njegovo zlahko kapljico.

V Ljutomeru nas je gostoljubno sprejel tamkajšnji okrajni kmet. odbor z nar. poslanečkom gosp. Zemljichem, ki nas je nato dolgo pot spremljal. Isti dan so si se ogledali banov. semenogojke postajo

v Beltincih in vzorno živinorejo grofa Zichyja, dalje centralno banov. drevesnico in novozgrajene moderne svinjake švicarskega vzorca v Rakičanu. Kar obudovali smo jih in vsakdo si je napravil načrt po njih.

Naslednji dan smo si ogledali vzorne naprave vinčarske šole v Kapeli, ki je znana kot eden najbolj vinorodnih okolišev v Slov. goricah. Na poti v Radgono smo obiskali zdravilišče Slatino-Radence, ki bi lahko bilo vzor mnogim aličnim obratom. V Radgoni nas je nadvse gostoljubno sprejel gosp. Bouvier ter pojasnil izdelovanje šampanjca, katerega izvrstno kakovost smo seveda tudi poskusili. V dopoldanskih urah smo dospeli na znano veleposelstvo J. Meinla v Apačah. Kar načuditi se nismo mogli vzornim gospodarskim napravam (snaga po hlevih, kakršna se pri nas v marekateum stanovanju ne vidi v toliki meri). Posebno smo bili pozorni na krasno govedo (nekateri krave imajo letno nad 5000 litrov mleka). Ko smo od tu odhajali, je nekdo umestno pripomnil, da bi bilo to veleposelstvo lahko vzgled našim javnim kmetijskim zavodom.

V Mariboru smo si ogledali vinarsko in sadjarsko šolo, le žal, da smo se radi pozne ure morali ločiti od gostoljubne zidanice pod Kalvarijo in odpotovati domov.

O izletu se je zelo pohvalno izrazil gosp. svet. Gajšek. Njemu se prav za prav tudi moramo v prvi vrsti zahvaliti, da je bil izlet sploh omogočen, ker se je kot predsednik okr. kmet. odbora mnogo prizadeval zanj. Vsem pa, ki so nam prijazno razkazovali razne naprave dalje tudi gosp. Grudnu, ki je s harmoniko skrbel za dobro voljo, in gosp. Drobnetu iskrena hvala!

Šolske vesti

Na uršulinski realni gimnaziji bo vpisovanje za I. razred dne 20. in 21. junija od 8—12; sprejemni izpiti za I. razred pa se bodo vršili dne 22. in 23. junija točno ob 8. Prijave za sprejemni izpit, kolikovega a 5 Din, naj pošljejo one učenke, ki stanujejo izven Ljubljane, najkasneje do 21. junija ravnateljstvu ženske realne gimnazije uršulink v Ljubljani. Prilože naj: 1. zadnji šolski izkaz, 2. rojstni in krstni list, Učenke v Ljubljani dostavijo vse to osebno pri vpisovanju. Za druge razrede je vpisovanje začetkom šolskega leta. Ako starši žele, ostanejo izvenljudbanske učenke med izpitom na osebni v zavodu. Za prihodnje šolsko leto sprejema Uršulinski zavod v polno oskrbo tudi take učenke, ki bodo poselele državne srednje in strokovne šole. Zlatisiti se je treba pri predložitvi samostana.

Mestna ženska realna gimnazija v Ljubljani. — Sprejemni izpiti za I. razred gimnazije bo 23. junija ob 8. Prošnje, naslovljene na ravnateljstvo, je vložiti do 20. junija. Kolekove morajo biti s kolkom za 5 Din in opremljene z rojstnim listom in šolskim izkazom.

Zahtevajte vedno in povsod le

Radensko!

Radenska je med mineralnimi vodami samo ena, kar znači kvaliteto brez primere!

Roparji vznemirjajo ljudi

Ptuj, 16. junija.

Preteklo noč je bil izvršen v Juršincih drzen vlom in rop. Okrog polnoči sta se pojavila pred hišo posestnice Ane Golmajerjeve dva moška, ki sta razbila vrata in na ta način prišla v stanovanje. Ko se je Golmajerjeva postavila v bran, sta jo pobila na tla, da se je onesvestila. Nato sta pobrala vso obleko, perilo in razne druge stvari ter 160 Din gotovine in izginila s plenom v temno noč. Ko se je Golmajerjeva, ki je bila to noč slučajno sama v hiši, zavedla, je poklicala sosedo, ki so obvestili orožniško postajo. Orožniki so takoj uveličali strogo preiskavo in tudi izsledili dva moška, ki sta izvršila vlom in rop. Ukradene predmete so našli pri hišni preiskavi in le nekatere večje vrednosti sta med tem razprodala. Enega teh roparjev so orožniki aretirali v Juršincih, piše se Ivan Grašič, drugega pa so zasedli v Ivanjokovcih pri Ormožu. Prvega so dovedli uklenjenega v Ptuj in ga izročili sodišču, drugega rokovanjca, po imenu Matija Damiš, pa so izročili okrajnemu sodišču v Ormožu. Aretiranca dejanje priznavata, vendar pa se izgovarjata drug na drugega. Pri ropu sta imenovana vlomilca Golmajerjevo hudo pretepla, da ima poškodbe po vsem telesu. Skoda, ki jo utrpel, pa znaša več tisoč dinarjev.

Koledar

Nedelja, 17. junija: (4. pobinkoština nedelja). Adolf, škof, Nikander, mučenec.
Ponedeljek, 18. junija: Efreim Sirski, cerkveni učenik; Marko in Marcellijan, mučenca.

Novi grobovi

† Na Brjah pri Rihnerberku na Primorskem je 12. t. m. umrl posestnik gosp. Antan Kodrič. Naj v miru počiva!

Ostale vesti

— Turneja Akademikega pevskega zbora. APZ iz Ljubljane se je odzval vabilu »Slovenskega kluba« v Sarajevu in odpotuje drevi ob 20 z brzim vlakom v Sarajevo. Tam priredi pod pokroviteljstvom bana drinske banovine g. dr. Velimira Popoviča dva koncerta pod taktirko Franceta Marolta. Prvi koncert bo v torek, 19. t. m. in obsega slovensko umetno pesem v skladbi Antona Foersterja; drugi pa obsega slovensko narodno pesem v priredbi znanih glasbenikov: Marolta, Tomca, Deva in Bajuka in bo v sredo, 20. t. m. Priprani smo, da bo APZ žel v Sarajevu enake uspehe kakor v Ljubljani. Za koncert vlada izredno zanimanje in je dvorana za oba večera že sedaj razprodana.

— Sv. maša na Kravcu bo v nedeljo, 24. junija ob 11 — tudi ob slučaju slabega vremena.

— Romanje v Mariboru 28. in 29. junija. Posebni vlak, voznika 70 Din. Prijavite se in plačajte do 20. t. m. na naslov: List »Po božjem svetu«. Ljubljana, Tyrševa 17.

— Izleta v Maribor se udeležijo v nedeljo dne 24. t. m. iz Ljubljane tudi člani društev, ki so srodna Društvu prijateljev Slov. goric. Pokazati hočejo, da vsa naša društva, ki delajo za propagando naših lepih krajev, družijo enaka stremjenja in da morajo zaradi tega biti vedno v prijateljskih odno-

Z NIVEA na zrak in solnce!

Ali prosim oprezno! Vaša koža se je vsled gorke obleke odvalila solncu, zato se natrite najprej z Nivea-cremo ali Nivea-oljem — oboje varuje in neguje kožo ter pospešuje, da postane naravno rujava.

Mestni dekliški zavod „VESNA“

v Mariboru obsega enoletno gospodinjstvo, dvoletno obrtno šolo in internat.

V internat zavoda se sprejemajo razen učenk za omenjene šole tudi učenke drugih srednjih šol. V zavodu imajo otroci dobro oskrbo, skrbno nadzorstvo in vsestransko pomoč pri učenju, tudi iz francoščine in klasičnih jezikov.

Celotna oskrba znaša za učenke gospodinjstvo šole 800 Din, za učenke ostalih šol pa 600 Din na mesec.

— Ameriški Slovenci pridejo na obisk. Kakor smo že poročali, prispe letoš v domovino zopet večja skupina ameriških Slovencev in sicer pod osebno vodstvom našega rojaka g. Avgusta Kolandra, zastopnika v Clevelandu. Izletniki so se 16. junija vkrcali v Newyorku na luksuzni francoski ekspresparnik »Le de France«. Nad 85 Slovencev bomo lahko že v nedeljo, 24. junija pozdravili v Ljubljani. Našim dragim rojakom iz tujine, ki morda že desetletja niso videli drage domovine, bo prirejen na glavnem kolodvoru časten sprejem, kajti to bo največja in prva letošnja skupina ameriških izletnikov, ki jih bomo pozdravili v naši sredi. Glede natančnega prihoda teh izletnikov se izvolite informirati pri zastopstvu Francoze linije, »French Lines«, Ljubljana, Masarikova cesta 14 (palača »Grafikac«).

Mednarodna avtomobilska tekma v Porečah ob Vrbskem jezeru. Kakor je bilo že javljeno, priredi avstrijski Touring klub, član Alliance-Internationale de Tourisme, dne 7. in 8. julija 1934 pod pokroviteljstvom deželnega glavarja Koroške, generala v p. Hülgertha, mednarodno avtomobilsko tekmo v Porečah ob Vrbskem jezeru (Pörtschach). Udeleženci dobe umetniško izdelane plakete, vrhu tega se bodo priznale dragocene častne nagrade. Preskrbljeno je za bogat in zanimiv spored. Prijave za triplika prost prehod v Avstrijo sprejemajo avstrijski konzulati do 30. junija. Pripominja se pa, da se morajo avtomobilisti na istem kraju vrniti v inozemstvo. Pregled se dobi pri avstrijskem konzulatu (Ljubljana, Tyrševa 31) in pri vseh domačih in inozemskih avtomobilskih klubih. Prijave sprejema generalno tajništvo avstrijskega Touring kluba, Dunaj, IX, Peregringasse 2 (telefon A 18-5-25) in tajništvo avstrijskega Touring kluba za Koroško, Celovec, Burg (telefon 524).

— Napetost, nepravilno vretje in debelem črevesu, zaprtje jeter, zastajanje žolča, bodljaje, tesnoba v prsih, utripanje srca odstranite z naravno »Franz-Josef« trnčico, obenem se pa zmanjša pritisk krvi na možgane, oči, pljuča ali srce. Zdravniške izjave zaznamujejo uprav presenetljive uspehe, ki so se dosegli s »Franz-Josef« vodo pri ljudeh, ki veliko sede.

— P. n. županstva širom Slovenije se naprošajo, da v korist občin ter občinstva sploh naznani vsako premembo ali napako v zaznamku letnih sejmov založništvo Družinske Pratique v Ljubljani. Le tako bo mogoče izdati za vsako občino pravičen seznam sejmov. Ker tiskarna v kratkem prične s tiskom dotične pole, je želeli, da se zadevni popravki čim prej dopoljujejo.

— V Službenem listu kraljevske banke uprave dravske banovine od 16. t. m. je objavljena »Naredba o kmetijskem posvetovalnem odboru«, dalje »Naredba o udeležbi nameščencev pomorskih parniških podjetij in lekarnarskih sodrušnikov in dispenzantov v zboru Pokojniškega zavoda v Ljubljani in o udeležbi predstavnikov članov iz Dalmacije v upravnem odboru«. »Naredba o izprijemnih v zakonu o ustanovitvi in ureditvi drž. razredne loterije za pospeševanje narodnega gospodarstva«. »Pravilnik o gradbenih takсах mestne občine Ljubljanske«. »Naredba o postavitvi komisije za izpit kinooperaterjev«. »Razglas o letni vrednosti naravnih prejemkov nameščencev, zavezanih pok. zavarovanju v dravski banovini« in »Objave banke uprave o pobiranju občinskih trošarin v letu 1934«.

Pri revmatizmu, protinu (gihtu), živčnih in ženskih boleznih

dokazano uspešno zdravljenje s kopanjem pa tudi s pitjem s staroznanimi radiotermalnimi vreli

DOLENJSKE TOPLICE

Zdravnik zdravilišča: Dr. Rudolf Rožič. / Pojasnila in prospekti pri upravi Toplice pri Novem mestu.

— 19 mladičev je skotila belgijska zajka zadržajereju g. Antonu Jelnikarju iz Vevč.

— Gospodinje — kuharice. Čas za vkuhanje in konserviranje sadja in zelenjadi je prišel, saj so sedaj vsi domači vrtni in po mestih sadni in zelenjadni trgi obilo založeni s takimi dobrotami. Skrbne gospodinje imajo sedaj obilo posla, da pokrijejo in pripravijo tudi za zimске mesece sprejembo jedilnega lista za družinico in raznih marmelad za deco. Kako velik razmah je zavzelo ravno zadnje čase vkuhanje (konserviranje) sadja in povrtnine v domačem gospodinjstvu, nam pričajo pogosta povpraševanja po novih navodilih in načinih. Jugoslovanska knjigarna v Ljubljani je izdala že v II. izdaji knjigo našega priznanega strokovnjaka in tam polju Martina Humeka: Sadjje v gospodinjstvu — v kateri nam daje kratko navodilo o ravnanju s sadjem o domači sadni uporabi in o konserviranju sadja in zelenjadi. Knjižica ima 100 strani, obilo slik med besedilom in več barvnih tabel, ter stane nevezana 24 Din, vezana 32 Din. Vsaki gospodinjji in kuharici neobhodno potrebna knjiga.

— A. Mav, C. M. »Litanijske presv. Srca Jezusovega« za predpajoči moški zbor ali srednji glas sam in odpavajoči ljudski zbor. Druga izdaja. Odobril nadšk. ordinariat v Gorici. Din 3.—. Dobi se v Jugoslovanski knjigarni ali pri skladatelju: A. Mav, Cukarica, Belgrad. S temi litanijami, ki so zelo praktične, je skladatelj poskrbel posebno za prve nedelje in mesec junij, ki se vsako leto slovesneje praznuje. Zborovi odpevi so tako preprosti, da jih bo ljudstvo kmalu sprejelo. Ako predpeva en sam, lahko poje skozi v tenoru. Lahko pa na tretji strani vse poje v drugem tenoru do »Jagnje božje«. Stopnjevanje je vseeno izraženo, a ne dvigne se nad »c« Za več kot 10 izvodov se dobi pri skladatelju s popustom.

— Za mesec julij, posvečen presv. Krvi n. g. I. Kr. priporočamo članom Marijinih družb in pa častivcem presv. Srca drobno knjižico: Molitve v počenjenju sv. ran in predragocene Krvi našega gospoda Jez. Kr. Knjižica se dobiva v prodajalni H. Nicman v Ljubljani za ceno 4 Din. — Segajte po nji, dokler ne poide zaloga!

— Razdeljenih je bilo 30 nagrad kot foto-aparat, darilo drogerije Kanc v Ljubljani, jagnje, pegatke, kokoši, in piščanci, kunci golobje, morski prašički, papigice, razni predmeti in knjige med naročnike lista Rejec malih živali, ki so poravnali naročnino Din 30 na pošto čekovni račun 11.763. Več je razvidno iz 6. številke, ki je pravkar izšla in vsebuje poučne strokovne članke iz perutinarstva, golobarstva, kuncereje, reje kanarčkov in papigic, akvaristovstva in kinologije.

„Hubertus“ domače milo, da lepo belo pecilo

— Za poletni čas, ko se pripravljajo izleti in potovanja, nudi Nova založba v Ljubljani vse potrebne pripomočke, tako zemljevide, priročne vodnike po domačih in tujih krajih kakor tudi vsake vrste zabavno in kratkočasno literaturo v vseh jezikih. Opozarja tudi na najlepša sodobna dela o planinah, bogato ilustrirana.

— Opozarjamo cenj. čitatelje na prvovrstno Radensko mineralno vodo ter smo prepričani, da je nikdo ne bo več zamenjal s kako drugo, kdor jo je enkrat poskusil.

— Tovarna za dušik d. d. Ruše pri Mariboru. Upravi svet Tovarne za dušik d. d. Ruše je imel dne 11. junija t. l. bilančno sejo za leto 1933 in je sklenil, da predlaga obnemu zboru, ki se vrši dne 3. julija 1934 v Mariboru, naj za preteklo poslovno leto doseženi dobiček v znesku 41.498 Din 19 par skupaj s prenosom dobička iz prejšnjih let prenese na nov račun za leto 1934.

— Pri boleznih srca in poapnenju žil, nagnjenosti h krvavitvam in napadih kapi, zasiguro »Franz-Josef« grenčica lahko izprazni »Arovesa brez vsakega napora.

Celje

— V domovinsko zvezo mestne občine celjske so bili sprejeti: Ogradi Terezija, kuharica; Stok Ivan, črkostavec; Jamnik Rihard, plačilni natakar; Dobovčnik Franc, trgovec; Kovac Maks, kapetan v pok.; Orešnik Franciška, zasebnica in Lah Stefan, pek. poslovodja.

— Razstava ženskih ročnih del in risarskih izdelkov na meščanski šoli šolskih sester. Vzorno razstavo ženskih ročnih del in risarskih izdelkov odvarja z današnjim dnem meščanska šola na zavodu šolskih sester v Celju. Z izredno finim okusom so razmeščena posamezna ročna dela, iz katerih posnemamo, s kakšno potrpežljivo skrbnostjo potuje sestra Albertina svoje učenke v pletenju, vzenju, brzovezenju, šivanju itd. ter s koliko ljubizno uvaja sestra Benjamina svoje učenke v risanje, slikanje in dekoriranje. Poleg izdelkov učenk meščanske šole so razstavljeni tudi izdelki nekaterih bivših učenk te šole, ki se še nadalje pod vodstvom imenovanih sester izpopolnjujejo v ročnih delih in slikanju. Obisk te razstave, ki je nameščena v risalnici in bo odprta danes, jutri in v torek od 8 do 12 in od 14 do 18, vsem najtopleje priporočamo.

— Piščanci po 6 Din. Včeraj je bilo na trgu izredno veliko število piščancev. Cena piščancem je bila od 6 Din naprej po velikosti.

Celjski občinski svet

Celje, 15. junija.

V petek zvečer je bila v posvetovalnici mestnega magistrata redna seja celjskega mestnega občinskega sveta, pri kateri so se obravnavale nekatere važne zadeve glede mestnega gospodarstva. Referent finančnega oddelka dr. Vrečko je poročal, da namerava kr. banska uprava prodati posestvo na Mariborski cesti 1. Ker leži posestvo tako rekoč v centru Celja in je za mestno občino velikega pomena, zato sta se pooblastila finančni in gradbeni odelk, naj stvar proučita in skušata pridobiti omejeno posestvo z vsemi objekti vred za mestno občino. Plačalo bi se s hranilnimi knjižicami Hranilnice Dravske banovine. — Pri vili dr. Novačana ob Koprivnici se bo napravil zid, če plača dr. Novačan polovico stroškov, ki znašajo celotno 42.700 dinarjev. Občina dovrši v tem slučaju to delo že letos; zid bo dolg 95 m. — Upravni odbor ekspoziture javne borze dela v Celju je napravil na mestno načelstvo vlogo zaradi zidave delavskega azila, kjer naj bi bili prostori za borzo dela in delavsko kuhinjo. Občinski svet se je postavil na stališče, da je pripravil zidati tako poslopje, če zagotovi Borza dela mestni občini potrebno brezobrestno posojilo. V postev bi prišel prostor na Vrazovem trgu. Po proračunu tehničnega oddelka bi znašali stroški 740.000 Din. Ker je pa reflektant za isti prostor tudi Nabavljalna združba drž. uslužbencev, bi prišla v postev dosedanja ubožnica na Slomškovem trgu, ki naj bi se adaptirala v ta namen, ubožnica bi se pa premestila na Spodnji Lanovž. Adaptacija poslopja na Slomškovem trgu bi stala okrog 200.000 dinarjev.

Pri socialnem odseku je bilo zopet podeljenih več podpor iz meščansko-oskrbovalnega fonda. — V načelu je bil sprejet sklep, da dosedanje podpore ostanejo, v bodoče pa podpore posameznikom ne smejo presegati 500 Din. — Mestna občina bo poslala k Sv. Martinu na Pohorje devet otrok za štiri tedna.

Predržni vlomilci

Smartno pod Šmarno goro, 16. junija.

Pretekli četrtek okrog 14 sta dva moška, stara okrog 20 let, vdrla v stanovanjsko hišo g. Pavla Travnja v Zg. Gameljih. Prebrskala sta po sobah prav vse omare. Našla sta le tri denarice, v katerih je bilo pa le malo denarja. Vzela sta s seboj tudi moško srajco. Nato sta se napotila v hišo g. Franceta Mršeta v isti vasi. Domači so bili na travniku pri senu. Vežna vrata sta odprla e ponarejenim ključem. Preiskala sta vse omare in postelje. Denarja nista našla, pač pa precej zlatnine v vrednosti več tisoč dinarjev. Preden sta vlomilca zapustila hišo, sta pripeljala gospodar in gospodinja s travnika seno. Na dvorišču sta izpregala konja. Medtem sta pa vlomilca zapustila hišo in prišla spraševat gospodarja, če rabi kosce. Ko je gospodar videla vrata v hišo odprta, ju je takoj prijel, kaj sta imela opraviti v hiši. Vlomilca sta pa odločno zaničala, da bi bila v hiši. Eden se je dal celo preiskati. Gospodinja mu je pognila iz žepa delavsko knjižico, ki se je glasila na ime Ivan Otorepec in je bila izdana v Šmarju pri Jelšah. Vlomilec je trdil, da to ni njegova knjižica, marveč jo hrani za svojega prijatelja. Povedal je popolnoma drugo ime. Drugi vlomilec je pa grozil s tožbo in pa z nožem, če se ga bo kdo dotaknil. Tako sta odšla. Ko sta gospodar in gospodinja pogledala po hiši, sta ugotovila, da sta okradena. Poklicala sta sosedo, ki so v lomilca začeli zasledovati. Izginila sta pa brez sledu.

Ko bomo razbili atome ...

bo 1/4 kg kovine gnalo vse tovarne na Francoskem - Deveta dežela v tehniki

Poročali smo že na kratko o odkritju italijanskega fizika Fermija, ki ga nam kaže naša slika. Prof. Fermi poučuje na vseučilišču v Rimu in je član akademije znanosti. Med raznimi poskusi, da bi razbil jedro težkih prvin, mu je uspelo to pri 45 prvinah izmed 65, na katerih je izvršil poskus. Kakor navaja sam, je razbil jedro z nevtroni. Pri tem je zbudil umetno radioaktivnost. Poskus mu je še posebej uspel z uranom, ki stoji na zadnji stopnji med prvinami. Zato računa prof. Fermi, da je odkril novo prvino, ki ji bo odkazana številka 93.

Izvedenci trdijo, da so Fermijevi poskusi samo teoretičnega pomena. Na stotine je učenjakov po vsem svetu, ki si belijo glave s skrivnostjo atoma. Noč in dan delajo poskuse, da bi to uganko končno rešili. V prvi vrsti iščejo pot, do jedra atoma, kjer spijo energije v izredni množini. S tega vidika je Fermijevo odkritje precejšnjega pomena.

Kaj je jedro atoma? Moderna fizika gleda na atome, to je najmanjše drobce snovi, ne več kot na celoto, temveč na komplicirano sestavljeno tvorbo. Atom so po pravici primerjali planetnemu sistemu. Sonce tega planetnega sistema je jedro in okoli tega jedra krožijo po določenih potih v različnih razdaljah najmanjši delci, nasičeni z elektriko, to je elektroni. Elektroni so negativno nasičeni, jedro samo pa pozitivno. Navaden atom je na zunaj električno nevtralen, to se pravi, ni ne pozitivno ne negativno nasičen. Iz tega sledi, da je število električnih delcev, ki so v jedru pozitivno nasičeni, enaki številu negativnih elektronov, ki obkrožajo jedro. Jedro je torej obdano z delci, ki so pozitivno nasičeni in stisnjeni skupaj s strahovito silo, s takozvanimi protoni. Zdagre za to, da bi prišli do živega tem protonom, da bi zdrobili okovje, ki jih tišči skupaj. Vsa masa atoma je osredotočena v jedru. Kar pri materiji v resnici lahko označimo za snov, ni nič drugega, kakor jedro atomov. Ta jedra so nosilci snovi, a ob istem času tudi nosilci izrednih sil. Ako bi te sile oprostili, bi pridobili energije v neizmerni količini. Za tehniko bi nastopila deveta dežela. To bi nam uspelo, ako bi jedra atomov v resnici popolnoma zdrobili in s tem njihovo materijo izpremenili v energijo.

Ta možnost obstoji teoretično. Na stotine poskusov je pokazalo, da sta materija in energija dve različni obliki iste reči. Materija se po vsem tem lahko spremeni v energijo. To se v vesoljstvu dogaja dan na dan, ko vroče zvezde, med njimi sonce, izžarevajo materijo in svojo snov izpreminjajo v svetlobne in toplotne energije. Doslej se še ni posrečilo, umetno povzročiti takšen proces. Atomska fizika je danes na poti, ki vzbuja vsaj upanje. V fiziki so že izračunali, da bi zdrobitev atomov, ki jih vsebuje četrt kilograma kovine sprostita energijo, s pomočjo katere bi lahko gnali vse tovarne na Francoskem, in sicer v času enega leta ... Ako bi zdrobili materijo, ki jo lahko stlačimo v naprstnik, bi s pridobljenimi energijami lahko gnali oceanski parnik iz Hamburga v Ameriko in nazaj. To celo dvakrat. Res deveta dežela! Toda kdaj pride?

Podzemeljsko grmenje - nerazumljiv pojav

Ljudje, ki se vračajo iz Indije, pripovedujejo o »barisalskih puškah«. Ob izlivu Gangesa se namreč sliši tajinstveno bobnenje kakor daljno streljanje.

Bobnenje, slično barisalskim puškam, slišijo včasih v Dartmooru na Angleškem, čeprav artilerija ne strelja in čeprav ni hudournih oblakov. Slišijo ga pozno ob toplih večerih.

Slično grmenje slišijo tudi ribiči v Severnem morju, kadar je toplo, megleno vreme. Tudi čuvaji na morskih svetilnikih v Ostendi so poročali o votlem bobnenju, ki se je čulo, kakor bi prihajalo iz velike daljave, in ki se je vsak dan proti večeru ponavljalo. Smatrajo ga za podzemsko grmenje.

V Ameriki so najmanj trije kraji, kjer slišijo tako grmenje, in sicer v krasni okolici Modrih gor v Georgiji. V zadnjih šestdesetih letih ali več so slišali treskanje in bobnenje, ki je spominjalo na oddaljeno bombardiranje. To se dogaja ob vseh letnih časih in v vsakem vremenu. Sprva so si razlagali, da to prihaja od medvedov, ki izpodkopavajo skale, ki se potem grmeče trkljajo po pobočju. Dandanes tam ni več medvedov, grmenje se pa še vedno sliši.

V hribih Severne Karoline blizu Franklinvillea se slišijo enaki glasovi. Pravijo, da spominjajo na razstreljevanje v kamnolomu.

Italijanski seizmolog, prof. A. Issel, je pisal o tajinstvenih detonacijah, ki so se skozi več let slišale v Umbriji, in ki so čisto drugačne od bobnenja groma. Prihajale so iz Monte Nerona. V Srednjih Apeninah je podzemsko gr-

menje nekaj navadnega. Ljudje ga imenujejo »bomblor«.

Najbolj čuden kraj na svetu pa je Quebrada encantada (Začarana dolina) v dolini Uloa, v Hondurasu. Iz te doline prihaja včasih glasen melodičen zvok, ki se sliši več milijard let. Ljudje ga smatrajo za zanesljivo znamenje dežja. Kar je pa še bolj čudno, je to, da je zvok moduliran in da po njegovi višini lahko sklepajo, ali bo nevihta huda ali ne. Količina dežja natančno odgovarja obsegu zvoka.

Dve milijardi kg kave uničene

Iz Rio de Janeiro poročajo: Državni odbor za kavo je priobčil natančne podatke o množini kave, ki so jo uničili v Braziliji, da bi na ta način umetno zvišali cene. Leta 1931 je bilo uničenih 170 milijonov kilogramov kave, in sicer ali zažganih ali vrženih v morje. Okoli 50 milijonov kg so porabili za proizvodnjo svetilnega plina ali kot gorivo za železniške stroje; leta 1932 so v ta namen porabili 20 milijonov kg, 325 milijonov kg so pa zažgali ali pometali v morje. Leta 1933 so na isti način uničili 850 milijonov kg in 30 milijonov kg so porabili za proizvodnjo svetilnega plina in gnojil. Če k temu še prištejemo množino kave, ki so jo uničili še letos, pridemo do lepega števila skoro dveh milijard kg kave, ki jo je človeška roka ugonobila.

V Ameriki izdelujejo nov film »Kleopatra«. Režir Cecil B. de Mille. Prizor iz novega filma. Kleopatro igra Claudette Colbert.

Himalajska ekspedicija stavka

Nemška ekspedicija na Himalajo se je povzpela že precej visoko. Nenadoma je zadela na nepričakovano oviro. Dvajset nosačev, ki jih je ekspedicija najela izmed domačega ljudstva, je proglasilo stavko, češ, da zahteva boljše plačilo. Vodja ekspedicije je odklonil povznanje. Dvajset drugih nosačev iz rodu Balti in trideset iz rodu Darjeeling je ostalo zvestih. S pomočjo teh nadaljuje ekspedicija svojo pot. Iz tabora 4 se je povzpela do mesta, ki leži 5800 metrov visoko, druga skupina je prispela 4600 m visoko. Zalotil jo je sneg, en dan je bila zasnežena na ledeniku Rakiot.

Senzacija v berlinskem zoološkem vrtu! Čudna štorika »flamingo« iz bajne dežele je prvič v Evropi legla jajce.

Kaj povzroča sanje?

Profesor Klein, vodja državnega psihološkega zavoda v Texasu, je točno ugotovil čas sanj. Raziskovalci že davno vedo, da so navezani sanjski prividi zgolj na sekunde. Človek, ki ga zbudi ponoči nepričakovan ropot, še utegne imeti poprej privid, katerega izhodišče tvori vprav omenjeni šum. Toda natančni časovni podatki so bili ugotovljeni zdaj prvič. Profesor Klein je rabil hipnozo. Visokošolci, ki jih je uspal, so si morali dobro zapomniti svoje sanje. Različne motnje, kakor ropot, kričanje, dišave so povzročale sanje. Ultračrtni kronometer je beležil čas, ki je potekel od signala-povzročitelja sanj in do trenutka prebujenja. To štetje je ugotovilo, da zadostuje za sanje povprečno 20 sekund časa. V tem času doživlja speči dokaj zapletene pustolovščine, ki bi zahtevale v resničnem življenju neprimerno več časa. Najkrajše sanje, ki jih je ugotovil prof. Klein, so trajale pet, in najdaljše 90 sekund. Najmanj časa zahtevajo sanjski prividi v zvezi z neprijetnim občutkom padca v prepad. Zdravniki so nekoč mislili, da je to posledica notranjih sprememb v zvezi z rastjo. Stari antropologi so zopet domnevali, da je prenočeval pračlovek na drevesih in se hudo bal, da bi padel na tla, kjer bi postal žrtev divjih živali. Ustvarili so nauk o spovedovanih refleksih. Zdaj je dokazal prof. Klein, da je občutek padca samo posledica nenadne spremembe lege v spanju, ker izgubi speči v zvezi s tem ravnotežje slišala (ki pa je podrejeno sistemu tako zvanih krožnih kanalov v srednjem ušesu). Prof. Klein se je ponovno prepričal, da je speči takoj sanjal o skoku v brezno, čim so za spoznanje vagnili vznožje, oziroma dvignili vzglavje njegove postelje.

Chestertonove misli

V nekem smislu je v starem suženjstvu skrit globok pomen. Suženjstvo predstavlja osnovno resnico, ki jo od začetka do konca lahko vzamemo za docela verjetno. Ta resnica izraža to, da je bil pred državo človek brez vsake vrednosti; in sicer velja to v enaki meri za demokratično grško kakor za despotično babilonsko državo. Prav značilno se kaže ta duh v tem, da je bil ves razred ljudi brez pomena, da, kakor da ga ne bi bilo! Ta nazor se nam mora zdeti pravičen, ker je bil potreben za to, kar bi danes imenovali »socialna služba«. Nekeč je nekdo trdil čisto v smislu prvih Carlylovih izrekov: »Človek ni nič in delo je vse!« To je bilo vodilo tudi poganške države, ki ni mogla živeti brez sužnjev. In v tem smislu postajajo resnične sporočene podobe iz sanj o velikanskih stebrih in piramidah, ki pod tem večnim nebom za večnost rastejo. Vse to stebrovje in piramide pa je ustvarilo delo brezštevilnih in brezimnih ljudi, ki delajo ko mravljinčji in umirajo ko muhe; ugonobilo in iztrebilo pa jih je delo njihovih lastnih rok! Torej le še: delo je vse, človek ni nič!

V vsej poganski poeziji občutimo neko neskončno žalost, ker se zavedajo, da nimajo Boga. Dvomim, če je bil v vsej čudoviti človeški družbi starodavnosti kateri človek tako srečen kot naš sveti Frančišek. To lahko spoznamo iz legende o »zlati dobi« (Ovidius: aurea aetas) in iz nekega nejasnega, nemega nasledka, da so bogovi navsezadnje v odnosu z nečim drugim, pa četudi bi bil ta neznani bog nedoločna Usoda. Še najbolj pa čutimo to v onih nesmrtnih trenutkih, kadar se zdi, da se pogansko leposlovje vrača v nedolžnejšo staro dobo, kadar govori z neposredno besedo in kadar ni primernejša nobena druga beseda kakor samo naša enozločnica, ki govori o enem: Bogu.

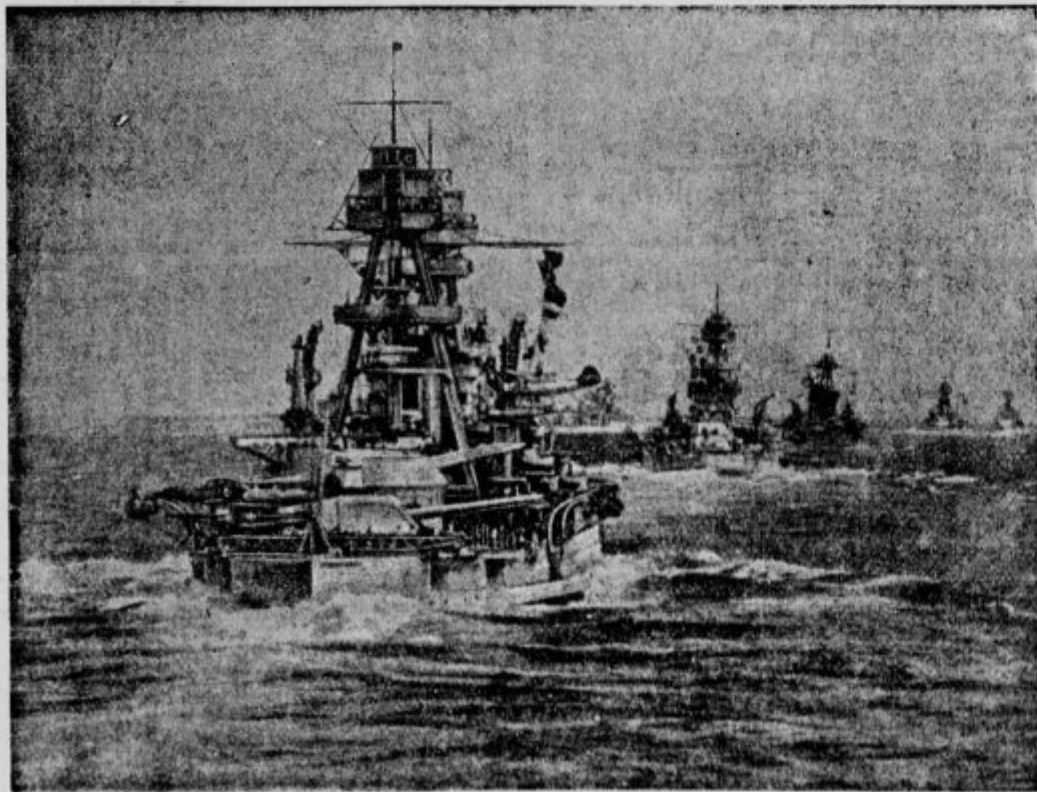
Ko so si Grki zgradili Pantheon, je prihajalo k njim čedalje več bogov, ne samo grških, marveč tudi barbarskih, ne samo iz Evrope, temveč tudi iz Azije in Afrike. Zgradili so jim prestole kakor svojim božtvom, včasih so jih celo enačili in zamenjavali s svojimi lastnimi. Morda so imeli Grki to za obogatitev svojega religioznega življenja; v resnici pa je to pomenilo končno izgubo vsega, kar danes razumemo pod religijo. Pradavna luč preprostosti, ki je kakor sonce imela en sam studenec, je nazadnje zbledela v morju nasprotujočih si luči in barv. Boga so v pravem smislu darovali bogovom, ker jih je bilo — po številu več!

Filozof se z ljubeznijo bavi z izvirno, brezoblično lučjo, poet pa hoče luč vedno oblikovati in jo cepi v sonca in lune. Filozof stremi včas po neskončnem, poet ljubi vedno le končno; njemu veliki trenutek ni stvarjenje luči, nego stvarjenje sonca in meseca.

Nabral J. G.

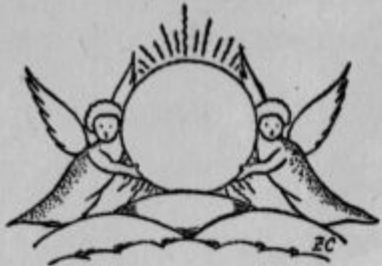
Ona je hotela z avtomobilom na izlet, on je bil pa zato, da ostaneta doma. Kompromis na sliki.

Na vajah ameriške vojne mornarice v Karibskem morju. V ospredju velikanska oklopnica »Pennsylvania«. Oklopnice so prišle zopet v modo, čeprav stanejo silnega denarja. Celo Italija je pričela graditi dve oklopnici po 35.000 ton, čeprav so njene finance v razsulu. Ker je del francoskega brodograjskega vezan po nemški mornarici na Atlantski ocean, bo morala Francija Italijanom odgovoriti z gradnjo podobnih kolosov ali drugih ladij v sorazmerju. Tako se oborožuje svet brez konca in kraja. Ko bi g. Mussolini vprašal prej svoje kolone za mnenje!

MLADI SLOVENEČ

Poletno jutro

Kot zlato kroglo čez nebo nevidni angeli, odeti v modro haljo, trkljajo solnce božje v neznano daljo.

Zarečo, kroglo rad ujel škrlanček bi, Razgrnil je perotnice, v svod se vzpel — brez solca spet se vrnil...

Ošabna gospodinja

Na bregu širokega barja sta se srečali dve vodni ptici. Prva ptica je delala drugi: »Ali hočeš živeti z menoj skupaj?«
»Dobro,« je pokimala ženka. »Meni je vseeno. Poišči si kraj, kjer bova stanovala. Jaz bom gospodinja, ti pa gospodar.«
Hitro sta si zgradila dom in se naselila v njem.

»Ampak brez služkinje ne bo šlo,« se je domislila ženka in vzdihnila: »Oh, če bi se mi hotela katera ponuditi!«

V tem hipu je priplavala k bregu riba in dejala:

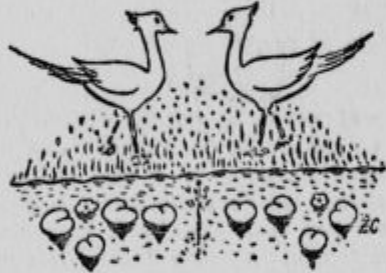
»Ali hočeta mene za služkinjo?«
»Kaj pa znaš?« jo je vprašala gospodinja.
»Plavati,« je odgovorila riba.

»To zadoštuje,« je pokimala gospodinja. In je riba služila pri vodnem pticu in njegovi ženi osem dni. Devetega dne pa ji je gospodinja dejala:

»Ne znaš drugega ko plavati... Če bi znala tudi hoditi, bi te obdržala, tako pa ti odpovem službo.«

»Hoditi ne znam,« je rekla riba in odplavala nazaj v barje.

Kmalu nato je prišel velik polž.
»Ali hočeta mene za hlapca?« je vprašal.
»Kaj znaš?« je hotela vedeti gospodinja.
»Plavati in lezti,« je ponosno povedal polž.
»To zadoštuje. Sprejem te.«

In je polž ostal in opravljal svojo službo vestno in marljivo štirinajst dni. Petnajstega dne pa mu je gospodinja dejala:

»Ne potrebujem te več, ker ne znaš drugega ko plavati in lezti. Jaz hočem hlapca, ki zna plavati, lezti in hoditi po nogah.«

Polž se je poslovil in odšel dalje. Vodni ptici in njegova žena sta na velik kos papirja napisala:

Pozor! **Pozor!**
Tukaj sprejemamo hlapca, ki zna plavati, lezti in hoditi po nogah. Plača po dogovoru

List sta obesila na leskov grm in čakala, da se kdo oglasi.

Proti večeru je prilezel mimo rak. Prečital je ponudbo in stopil pred vodnega ptica in njegovo ženko z besedami:

»Jaz znam vse to. Sprejmita mene za hlapca!« Gospodinja je bila zadovoljna in rak je ostal. Plaval je, lezel in hodil, kakor je želela njegova gospodinja. Čez tri tedne pa mu je dejala:

»Ne maram te več za hlapca! Potrebujem takšnega, ki zna tudi plezati!«

Rak je vzel svoje reči in brez besede odšel. Odhajal pa je tako, da je bil z glavo obrnjen proti izbirni gospodnji. S prezirom jo je motril vse dotlej, dokler je ni izgubil izpred oči.

Vodna ptica je napisala nov list in ga obesila na grm:

Halo!

Sprejemam hlapca ali služkinjo, ki zna plavati, lezti po zemlji, hoditi in plezati. Služba stalna in dobra

Naslednjega dne je priskakljala mimo žaba, prečitala ponudbo in si dejala: »To bi bilo nekaj zame!« Potrkala je na duri vodnega ptica in njegovo ženke ter se ponudila za služkinjo.

»Hvala bogu,« se je oddahnila gospodinja. »Zdaj imam vendar služkinjo, kakršno sem si želela. Takoj lahko nastopiš službo. Zelo dobro se ti bo godilo pri meni.«

Žaba je bila v resnici na vso moč zadovoljna s svojo službo. Saj ji ni bilo treba delati drugega kakor plavati, lezti po zemlji, hoditi in plezati po grmovju.

Čez mesec dni pa se je izbirna gospodinja naveličala tudi te služkinje. Začela je godrnjati in sihtariti:
»Saj sem zadovoljna s teboj, ampak še nekaj bi morala znati: letati po zraku!«
»Zal mi je,« je odgovorila žaba, »letati pa ne znam.«

»Potem ti odpovedujem službo! Zbogom!« jo je nemilo zavrnila gospodinja.

Žaba se je poslovila. Ni pa odšla, nego je zlezla v bližnji leskov grm.

Žena vodnega ptica je iskala novo služkinjo. Obesila je velik lepak na grm:

Pozor!

Sprejemam hlapca ali služkinjo, ki zna plavati,

V deželi Narobesvet

(Nadaljevanje)

»Torej za meno!« je Tonček mogočno zaklical in pocukal velikana, kateremu je sedel na ramah, za uho: »Hi, konjiček!«

Velikan se je spustil v tek, za njim pa so jo ucvrli še drugi velikani. Minister Praznoslamomlatež jim je sledil v svojem avtomobilu. Tako so prihrumeli do jezevega grla. Tonček je zaklical: »Vojska, stroj!« in so strumno obstali na mestu ter se radovedno ozirali na svojega malega voditelja, ki jim je obljubil rešitev iz strašne ječe. »Le, kako bo to naredil?«, so se izpraševali v mislih in maloverno migali z glavami. V jezevem grlu je venomer nekaj klokotalo in grgalo kakor voda v tolmu. Izhod skozi to grlo se je zdel velikonom nemogoč.

Tonček se je obrnil k ministru Praznoslamomlatežu in mu dejal:

»Vzemite posodo z bencinom iz avtomobila!«

»I, čemu pa?«, se je začudil minister Praznoslamomlatež.

»Storite, kakor sem vam rekli!« je velel Tonček.

Minister Praznoslamomlatež je pomignil najbližjemu velikanu, ki je dvignil posodo z bencinom iz avtomobila in jo postavil na tla.

»Položi posodo tik k jezevem grlu!«, mu je ukazal Tonček in velikan ga je molče ubogal.

»Zdaj pa vsi sto korakov nazaj in ležite na tla!«, je Tonček ukazoval dalje.

Velikani so se z ministrom Praznoslamomlatežem umaknili, Tonček pa je skočil z velikanovega hrbta na tla, stopil k posodi z bencinom in pomočil vanj svoj žepni robec. V žepni robec je zavlil debel kamen in se nato tudi sam umaknil tako, da je bilo med njim in posodo z bencinom približno deset metrov razdalje.

»Halo!« je še zaklical. »Minister Praznoslamomlatež, ali imate kakšno vrv s seboj?«

STRIČKOV KOTIČEK

600. Dragi Kotičkov striček! Prvič Ti pišem danes, toda bralec »Mladega Slovence« sem že precej časa. Zelo so mi všeč Tvoje pravljice, posebno tista o deželi Narobesvet. Prosim Te, razveseljuj nas še nadalje s takimi pravljicami!

Povedati Ti moram, da dobro vem, kdo si. Videl sem že Tvojo sliko.

Zelo rad bi videl, da bi tudi meni odkazal majhen prostorček v svojem kotičku. Če mi te želje ne izpolniš, boš gromozanski obžaloval. Napovedal Ti bom vojno. Poslal bom nad Tebe svojo hrabro armado. V tej armadi je 333.000 rdečih polžev. Poveljeval jim bo modri krt, ki bo jahal največjega polža. Vso armado bom oborožil s pristnimi kranjskimi klobasami, da ni do Ljubljane ne opeša. Vsakemu vojščaku bom dal sulico iz čokolade, ki mu bo služila za napad in obrambo. Striček, raje izpolni mojo željo, da Te moja hrabra armada ne napade s čokoladnimi sulicami!

Te lepo pozdravlja Joško Zevnik, učenec 7. razreda iz Križa.

Dragi Joško! Majhnega prostorčka v svojem kotičku Ti ne morem dati, pač pa majhen prostor. Sem že nekajkrat hudo zarogovil v kotičku zaradi raznih »majhnih prostorčkov«, majhnih punčk, majhnih črvčkov, majhnih otročkov, malega deteca, malega solnceca, male lunice, malih ustec, malih ročic, malega noska itd. itd. (vse to sem nabral v raznih mladinskih pesmih in pravljicah), pa vse nič ne pomaga. Pa vendar ne boste še vi, solarčki, začeli posnemati nekaterih mladinskih pisateljev in pisateljic, ki tako radi vsako reč v življenju pomanjšajo?

Zapiši si, dragi Jožek, za uho: Prostorček je pomanjševalnik samostalnika prostor in kot tak že sam dovolj jasno pove, kolikšen je po obsegu. Jaz, tako mi majke moje, sem že marsikaj na tem svetu videl, velikega prostorčka, velikega črvčka, velikega otroččka, velikega deteca, velikih ročic, velikega noska, velikih ustec, velikega zajčika, velike tačke, velikega pajčka itd. itd. pa še nikoli nikjer. Kadar boš torej spet hotel malo prostora v svojem kotičku, napiši: »Prosim, odkaži mi majhen prostor ali prostorček!« in jaz bom kar koj vedel, kako in kaj. Nikarte, nikarte posnemati tistih mladinskih »pisateljev« in »pisateljic«, ki so do dna duše prepričani, da za otroško pravljico ali pesem zadoštuje, če nakačijo koš pocukanih besed na papir. Tako mi je na pr. zadnjič poslala neka nadebudna mladinska pesnica — takole pesem:

Božanje.

Mali Janček mali nosek
vihar kakor v gozdu kosek,
zraven pa z ročico malo
boža svojo mucko zalo.
Mucka s srčkano pa tačko
božka (!) drobno, malo račko.
S kljunčkom malim mala ptička
božka malega črvčka...

Tako, vidiš, se v pesmi mali malčki božajo vsevprek. Prekrasna pesem, kaj? (Prav nič se ne lažem: ko sem jo prebral do konca, sem padel v — nezavest!) Tudi jaz bi rad malo »pobožkal« nalo pesnico (ki pa je, mimogrede povedano, stara že čez 30 let) po malih prečkih, tistih prstkih, ki so to malo, grozotno pesemko na mali papirček napisali (ali napisali, kajti zna iznajdljiva pesnica razen samostalnikov pomanjšati tudi glagole in pridevnike, kakor na pr.: pojčkati, papčkati, pupčkati, štčkati, ččkati in pridkan, umazkan, jezkan, grčkan itd.).

Vprašam vse otroke širom Slovenije: Ali res uporabljate pri govorjenju to-

leži, hoditi, plezati in letati po zraku. Plača imenitna

Pa je bilo vse zastoj. Mnogo jih je šlo mimo, pa se nihče ni oglašil pri ošabni gospodnji. Klavrne volje je poslej posedala pred vrati svojega domka. Žaba z bližnje leske se ji je rogala na ves glas in se rožala:

»Kvak-kvak, kvak-kvak, rega — huda je zadrega!«

»Imam!« je minister Praznoslamomlatež zaklical nazaj. »A čemu ti bo!«

»To vas nič ne briga! Prinesite jo hitro!« Eden izmed velikanov mu je hitro prinesel vrv. Tonček si jo je ovil okoli pasu, njen konec pa je stisnil velikanu v roke in dejal: »Kadar zakličem: Pozor! me hitro in na vso moč potegni nazaj. Si razumel?«

»Sem!« je pokimal velikan in se vrnil na svoje mesto.

Tonček je tedaj vzel iz žepa vžgalice, prižgal žepni robec, namočen z bencinom ter ga spretno vrgel predse s presunljivim krikom: »Pozor!«

Goreči žepni robec, obtežen s kamnom, je priletel naravnost v posodo z bencinom.

Mogočen val dima in ognja je planil iz posode, strahovito je zagrmelo — bums! resk! — in razneslo jezevo grlo na tisoč kosev...

Ko so čez nekaj časa Tonček in velikani dvignili glave ter si obrisali oči, omotene od dima, so zagledali na kraju, kjer je še pravkar grozeče klokotalo in grgalo jezevo grlo — veliko odprtino. Skozi njo je sijalo svetlo pomladno solnce.

»Tako, zdaj smo rešeni!« je Tonček svečano zaklical. »Hej hej, minister Praznoslamomlatež, kje pa ste?«

Minister Praznoslamomlatež je previdno pokukal izpod avtomobila, pod katerim je ležal in plašno vprašal: »Ali smo živi ali mrtvi?«

»Živi, živi, ne bojte se! Na dan junak!«

Minister Praznoslamomlatež je prilezel izpod avtomobila in divjeradostno objel svojega rešitelja:

»Hvala ti, dečko! Tega Ti ne bom nikoli pozabil. Kar sem obljubil, bom storil zate. Živel naš hrabri rešitelj!«

»Živel!« so tudi velikani gromko zaklicali v zboru. Navdušenja ni bilo ne konca ne kraja. (Dalje prih. nedeljo.)

liko teh pocukanih besed, kolikor jih uporabljajo nekateri mladinski pisatelji in pisateljice — v trdni veri, da je to najboljša duševna hrana za vas? Prosim, odgovorite mi!

Končam, dragi Jožek. Ne smeš mi zameriti, da sem Tvoje pismo izbral na takle način. Ze dolgo sem si želel, da bi mogel malo pozabljati čez one, ki zamenjujejo otroško pesem ali pravljico z — otroško pesmijo ali pravljico. S svojim pismom si mi na vso moč ustrele. Lepo se Ti zahvaljujem in Te prijateljsko pozdravljam — Kotičkov striček.

610. Ljubi Kotičkov striček! Kajne, dolgo Ti že nisem pisala. Veš, danes Ti hočem na kratko opisati svojo veleturo. Šla sem z mamom in očetom peš na grad Mala Loka, kjer je moja sestra na počitnicah. Ti ne veš, kako je bilo lepo. Bili smo tudi na Zaplazu, kjer sem prav iskreno molila tudi zate. Ali se me še kaj spominjaš?

Tople pozdravke Ti pošilja Olga Kurec, učenka VI. razreda v Zagorju ob Savi.

Draga Olga! Pa še kako dobro se Te spominjam. Saj si mi že toliko prišernih pisem pisala, da si dosegla že nekakšen rekord v mojem kotičku. Nihče Te doslej še ni prekosil in Te najbrž tudi nihče ne bo. Zaslužiš, da Ti iz dna srca gromovito zakličem:

Bog nam živi! mojo Olga
še prav dolgo, še prav dolgo!

Torej veleturistinja si medtem postala? Primojkokoš, sem zdaj še bolj ponosen nate. Veleturiste jaz namreč silno obžaljam in občudujem zaradi njihovega poguma — predvsem seveda sebe, ki tudi nisem zadnji med njimi. Ljubljanski grad in Golovec in Rožnik bi vedela marsikaj povedati o mojih hrabrih »podvigih«. Sem jih že preplezal od južne in severne strani — in se mi ni niti enkrat zvrtilo v glavi! Zaslužim tudi jaz dolge strani slavošpevov kot veleturist. Ker pa mi teh slavošpevov, žalostna mi majka, nihče neče napisati, si jih moram pač skromno napisati — sam.

Izmoli tuptam še kakšen očenaš zame in se dobro imej! — Kotičkov striček.

611. Dragi Kotičkov striček! Pišem se Zvonko Hlebš, star sem 10 let in sem zelo živ in poreden, rad kažem jezik in nagajam odraslim. V šoli imam vedno same petke.

Ravno sem premišljeval, kako bi se povzpela na luno k Požgančevemu očetu. Veš kaj? Spletiva si dolgo vrv in jo vrziva na luno, potlej pa splezajva po njej.

Te lepo pozdravlja Zvonko Hlebš, učenec IV. razreda v Mariboru.

Dragi Zvonko! Poreden si, rad kažeš jezik in nagajajo odraslim... Lepo si se predstavil vesoljnemu avetu! Le tako dalje, le, pa bo še kaj iz Tebe! Takih nadebudnih fantičev potrebuje mila domovina. Če ne za drugega — vsaj za zgled drugim, kakšni ne smejo biti. Zdal kažeš jezik Ti, le glej, da ne bodo nekoč drugi kazali jezik — Tebi. (Si že kdaj videl, kako dolge jezike imajo na pr. parklji? Teh se boji!)

Bi še to in ono ljuto besedo napisal, ki Ti ne bi delala časti, pa sem prepričan: si se meni in vesoljnemu svetu nalašč predstavil takšnega, kakršen nisi. V resnici si najbrž tako priden in vrl dečko, da bi Te mama ne prodala niti za zvrhan koš suhega zlata... Ali sem uganil?

Bog Te živi! — Kotičkov striček.

612. Dragi Kotičkov striček! »Mladi Slovence« je dober prijatelj naše hiše. Oglasi se pa se doslej nisem upala, ker sem se bala Tvojega strašnega koša.

Povabim Te k nam, da Ti razkažem naš lep kraj. Če znaš lepo peti, bova skupaj eno zapela. Ali naju bodo poslušali? Odkritosrčno Ti povem, da zelo rada pojem. Imam dve sestrici, ki mi pomagata. Željno pričakujem Tvojega odgovora.

Lepo pozdrave Ti pošilja Julka Grace, učenka IV. razreda v Rušah.

Draga Julka! Tudi jaz Ti odkritosrčno povem, da rad pojem. Samo to me hudo jezi, da — ne znam. Sem že večkrat poskušal, pa ne gre in ne gre. Tako lepo, iz dna srca bi včasih rad zapel in dal duška svoji veliki tugi, pa nima ta grdi, grdi glas nobenega razumevanja za moje vroče želje. Sem bil na pr. ravno včeraj hudo potr. Spomnil

Čudovita sprememba profesorja Slane

Konec.

Kot kumara otekel nos mu je in roka tudi. Domov se vrača, spetoma pa se neznansko čudi:

kdor mimo njega gre, zija vanj in grdo reži se. »Kako norčavi so ljudje!« profesor naš jezi se.

Doma ga ženka čaka že. Oj, kakšna zmeda zavladala bo v hiši, ko ga takšnega zagleda...

Nekaj drugih rešitev

Sonja Vandot, dijakinja realne gimnazije v Ljubljani:

Medtem, ko čita časopis, jezi se radi krize, ne čuti, da mušice nebroj ga v rdeča lica grize. Otekla so mu lica, joj in pečejo ga piki. Pogledajte, kako žalostno drži se zdaj na sliki!

Gusti Seliger, učenec I. razreda v Ljubljani:

Ko hoče gospod profesor Slana odkleniti svoje stanovanje, ga ugleda neki sosed in ga vpraša, po kaj je prišel. Profesor Slana odgovori: »Jaz sem vendar profesor Slana in tu stanujem!« Sosed pa zakriči: »Lažeš, falot! Tat si in vlomilec!« Kakor bi trenil se je zbralo vse polno ljudi okoli profesorja. Prekljali so policaja, ki je ubogega profesorja ukenil in odgnal na policijo. Ker je venomer zatrdjeval, da je profesor Slana, ga je sodnik obsodil na tri leta težke ječe. Tedaj je gospod profesor Slana ekenil, da ne gre nikoli več na sprehod.

Mapica Pristavec, učenka IV. razreda v Novem mestu:

Ko je profesor Slana prišel domov, ga nihče več ni poznal. Nos je imel od mušjih pikov tako debel kakor kumara, lica pa tako otekla, da je bil ves obraz podoben balonu. Oči je imel tako majhne, da jih skoro ni bilo videti. Njegova žena ga je vprašala: »Kaj pa želite, gospod?« — On ji je odgovoril: »Kaj me ne poznaš?« Žena ga je se vedno začudeno gledala. Glas se ji je zdel znan. Tedaj ji je profesor Slana povedal, da so ga mušice opikale. »Torej, zato si se tako spremenil?« se je začudila žena. »Ali nisi imel časa poditi mušic od sebe?« Profesor Slana se je odrezal: »Ne, ker sem bral časopis.« Gospa ni vedela, ali naj bi se mu smejala, ali naj bi ga pomilovala.

Za nagrado je bila izrečena Sonja Vandot, dijakinja realne gimnazije v Ljubljani. Pred Skofijo 14.

ZA BISTRE GLAVE

Izpolnjevalka: Žalostna zgodba

Kuža in maček sta skupaj živela v bajti pod strmo gorjo; v hosti drvarila sta in lovila zajce in kar je —

Mišjo pečenko maček privoščil nekoč si za praznik je, zraven se kislega vina nalokal. Zejen je bil, kaj se —

Kuža ob njem pa z velikim je tekom zajčje obiral kosti, lokal studenčnico, migal z ušesi, renčal, mežikal z —

Ko sta nato oba šla počivat, maček se je vrtoglav vso noč nemirno po tleh premetaval: v snu ga je strašil —

Kuža pa čvrst je bil zjutraj prebudil in ostrmel ko ukovan: muck je bil mrtev; krog njega norela tolpa je mišk in —

Na mestih, kjer ležijo črtice, postavite zraven spadatajoče besede (rime). Vsaka črtica pomeni en zlog.

Ena od pravih rešitev bo izrečena za nagrado. Rešitve pošljite na naslov: Kotičkov striček, uredništvo »Slovenca« v Ljubljani.

sem se svojih mladih let in zapel tako mlo in tožeče, da je celo goba na umivalniku postala ginjena in mokra od grenkih solz. A kaj je storila moja gospodinja? Sredi najmilejšega prepevanja je odprla duri, vprašujoče pogledala v vse kote moje sobe in z nedolžnim obrazom vprašala:

»Kje pa imaš mačka, Kotičkov striček?«
»Kakšnega mačka?« sem zazijal in nehal peti.
»I, kakšnega!« je zlobno zarežljala. »Saj se je še pravkar na vse grlo drl!«

Tako kruto, vidiš, je obsodila moje pevske zmožnosti, pretužila mi majka! Bogve, če tudi Ti ne bi mojega petja primerjala z mačjim mijavkanjem, če bi prišel k nam. Zato, bi dejal, je najbolje, da se izognem novi sramoti in ostanem doma. Pozdravljena! — Kotičkov striček.

All veš, kje je gostilna **Zadružna klet?** v Ljubljani, Tam dobiš dobro in ceno postrežbo - udoben, hladen in miren kotiček za odpočitek!

DELA VSKI VESTNIK

ŽENA IN DOM

Naša socijalna zakonodaja nudi možnost omiljenja brezposelnosti

Objektiven poznavalec naše socijalne zakonodaje mora priznati, da ta nikakor ni slaba. Toda kaj pomaga to, če jo pa pri nas ne izvajamo tako, kot si jo je zakonodajalec zamislil, in zato še zdaleka ne dosežemo tega, kar je zakonodajalec želel doseči. Ogledimo si nekoliko za primer samo delavni čas.

Zakon o zaščiti dela je v načelu osvojil za večino obratov osemurni delovni čas, za nekatera podjetja pa tudi devet-ozir. deseturni delavnik. Kljub jasnim zakonitim določbam pa se dogajajo primeri, bodisi v obrti, bodisi v industriji ali pa v trgovini, da delodajalci zahtevajo od svojih delavcev in uslužbencev večurno delo, kot je z zakonom določeno. Kdor se jim ne ukloni — gre med brezposelne. Ne bomo rdili, da so vsi delodajalci taki. So tudi med njimi, ki imajo vsaj nekoliko socijalnega čuta; ti pa so žal v manjšini.

Povsem jasno je, da bi pri splošnem osemurnem delavniku, posebno v industriji, moglo biti zaposlenih precej več delavcev, kot pa jih je sedaj. Seveda bi pa bilo delavskemu stanu pomagano le, ako bi plača posameznega delavca, ki bi bil osem ur na dan zaposlen, ne bila nič manjša od sedanje. To zadnje bi mogla izvesti le država s tem, da bi dopolnila delavsko zaščitno zakonodajo z določbami o minimalni mezdii vsaj za glavne panoge industrije in obrti. Proti temu bi bilo seveda nebroj ugovorov. Navajalo bi se n. pr., da bi radi zvišanja plač produktivni stroški narasli, da proizvodi vsled visoke cene ne bi bili več konkurenčni, da bi se onemogočilo ustvarjanje novih industrij itd. Toda v resnici bi se otežkočilo ustanavljanje novih podjetij samo pri onih, ki imajo poleg

zaščitne carine pred očmi dolg delavni čas in nizke mezde, ter na tej podlagi snujejo svoj rentabilitetni račun. To pa bi bilo povsem v redu, kajti taka podjetja so narodu in državi v večjo škodo, kot pa v korist.

Omenili smo zaščitne carine. Te so si gospodarski krogi vzeli v nekaj monopolni zakup v mnenju, da so napravljene samo radi rentabilnosti njihovih podjetij. Tako naziranje pa je za državo in splošnost zelo škodljivo. Zaščitne carine morajo v prvi vrsti služiti temu, da se celokupno ljudstvo v državi gospodarsko osamosvoji in da se ustvari možnost dela in čim boljše eksistence vseh prizadetih slojev, torej tudi delavcev. Le taka zaščitna carina, ki izpolnjuje te pogoje, je za državo koristna. Nikaor pa ni njen namen, da povzroči priseljevanje tujih industrij, ki izjemajo delavca in konzumenta, ter si v najkrajšem času naberejo ogromne dobičke, ki jih odvedejo iz države. Saj je javna tajnost, da se gode slučajji, ko taka podjetja, ki delavce sramotno plačujejo, delajo tudi s 100 in več odstotki dobička, ki ga seveda javno ne izkažejo.

Navedli smo nekaj razlogov, ki nas silijo, da radi delavstva, celokupnega naroda in radi naše države zahtevamo, da se točnemu izvajanju zaščitne delavske zakonodaje prav posebno v sedanjih dobi gospodarske stiske posveča vsa pažnja. Potrebno pa je to tudi radi čuvanja državne avtoritete, ki vedno trpi, ako se lahko nekaznovano kršijo in obidejo njeni zakoni. Nadalje pa tudi zahtevamo, da se socijalna zakonodaja izpolni v pravcu, ki nam ga narekujejo nove nastale razmere, o čemur smo že na tem mestu večkrat pisali.

Iz Delavske zbornice

Delavska zbornica v Ljubljani je te dni razposlala svojim delegatom računski zaključek za leto 1932-33 in proračun za leto 1934-35.

Račun bilance pove, da znašajo aktivna 11.575.973,11 Din. V poštni hranili je 222.894,20 Din, v denarnih zavodih pa 307.730,15 Din. Visoko postavko tvorijo dolžniki (1.429.818,16 Din). Med dolžniki dolguje največ Delavski zbornici Osrednji urad za zavarovanje delavcev, namreč 736.193,36 Din, dalje delodajalci za predpis doklad namreč 451.390,46 Din. Premičnine in nepremičnine veljajo po odpisu Din 9.468.049,75. Samo hiša v Ljubljani je vpostavljenja z 7.082,110,04. Med pasivnimi postavkami je treba omeniti dolg Delavske Zbornice napram Javni (horzi) dela v Ljubljani v znesku 1.676.547,77, dolg Mestni hranilnici Ljubljanski v znesku 3.111.382,86 Din ter dolg na hiši v Prevaljah v znesku 200.000 Din.

Po računu izgube in dobička so znašali dohodki v času od 1. avgusta 1932 do 31. julija 1933 2.475.350,12 izdatki netto 2.041.675,47 Din. Odpisov je bilo izvršenih za 389.060,30, prirastek k imovini pa znaša 44.614,62 Din.

Iz proračuna za leto 1934-35 je videti, da upa Delavska zbornica na iste dohodke, kot jih je imela v l. 1933-34 in sicer je vpostavlila dohodke in izdatke z vsoto 2.183.516. Osebnih izdatki so za l. 1934-35 predvideni s 540.000, za samoupravne organe je predvidenih 103.400, za kulturne svrhe 78.000, za socialno politiko 286.000, in sicer je določenih za brezposelne 100.000 Din, za delavske zaupnike 25.000 Din, za pravno zaščito 10.000 Din, za publikacije 5000 Din, za strokovno vzgojo in tisk 60.000 Din, za posredovanja in uradna potovanja, za razne podpore 10.000 Din, za podporo rudarski zadrugi 16.000 Din, za subvencijo Javni kuhinji v Celju 5000. Za investicije, nabavke in naložbe je predvidenih 548.650 Din. Budžetna rezerva pa znaša 36.986 Din.

O računskem zaključku in proračunu bo razpravljala skupščina delegatov, ki je sklicana za 29. junij 1934 v palačo Delavske zbornice v Ljubljani.

10% izredni prispevek k uslužbenskemu davku

Finančni zakon za leto 1934-35 določa v § 16: Kot izredni prispevek za proračunsko leto 1934-35 plačajo vsi zavezanci uslužbenskega davka še 1% tistih kosmatih prejemkov, ki so temu davku zavezani. Od tega plačevanja so izzeti: hišno služabništvo, delavci in dninarji, orožniki, graničarji, podčastniki ni upokojeenci, katerim so urejene pokojnine pred uveljavitvijo njem zakona o civilnih uradnikih, zakona o prometnem osebju in zakona o ustroju vojske in mornarice.

Ker je bilo sporno, kateri delavci in dninarji so oproščeni tega 1% izrednega prispevka, je nedavno izšlo sledeče pojasnilo: 1% izrednega prispevka so proščeni vsi dohodki kmetijskih delavcev in sploh delavcev pri kmetiskem delu kakor tudi delavcev pri postavljanju kmetijskih zgradb, dalje vsi dohodki nekvalificiranih delavcev-dninarjev, na hitro roko najetih za posel od izrednih in nujnih javnih potrebah. Iz tega je razvidno, da je krog oproščenih dokaj omejen.

Uslužbenski davek in 1% prispevek plača delodajalec, ki pa ima pravico, da vse to v celoti odtegne od delojemalčeve plače.

Podlaga za izračunavanje 1% izrednega prispevka so denarni in naradni prejemki, od katerih se pa odbije pri osebah, ki prejemajo mesečno plačo — 400 Din, pri osebah, ki prejemajo tedensko plačo — 100 Din in pri osebah, ki prejemajo dnevno plačo 16 Din. Poleg tega se odbije še za vsakega zakonskega otroka do 18. leta starosti, ako nima samostojnih dohodkov po 100 Din (pri mesečni plači), po 25 Din (pri tedenski plači) in po 4 Din (pri

dnevni plači). Po teh odbitkih dobljeni znesek tvori torej temelj za izračunavanje 1% izrednega prispevka k uslužbenskemu davku.

Ako prejemata tedaj nameščence ali delavce mesečno 1200 Din ter imata tri zakonske otroke pod 18. letom, tedaj se odbije 400 Din in trikrat po 100 Din, t. j. skupaj 700 Din; osnova za odmero 1% prispevka znaša torej samo 500 Din in 1% prispevek znaša na mesec 5 Din. Delavcu z dvema otrokoma, ki prejema dnevno mezdo 35 Din, se odbije 16 Din in dvakrat po 4 Din, t. j. skupaj 24 Din; osnova za dnevno odmero 1% prispevka je 11 Din in prispevek sam pa 11 par.

Drobne vesti o brezposelnosti

Brezposelnost ponekod še vedno oraste. Angleško ministrstvo dela je objavilo zelo zanimive podatke o stanju brezposelnosti v največjih industrijskih državah, in sicer v razdobju zadnjih petih let. V 14 od 16 držav je brezposelnost v zadnjih 5 letih stalno napredovala. Edina izjema je Danska, ki je v letu 1930 beležila veliko nazadovanje brezposelnosti. V Poljski je pa brezposelnost močno padla v letu 1932.

Število brezposelnih je znašalo v l. 1932 v Angliji 2.81 milijonov, v letu 1933 pa 2.58 milijonov, v Nemčiji 5.58 in 4.73 milijonov, v Franciji 0.30 in 0.30 milijonov, v Holandiji 0.27 in 0.32, v Italiji 1 in 1.01, v Švici 0.054 in 0.068, v Češkoslovaški 0.55 in 0.73, v Poljski 0.23 in 0.256 milijonov. Indeksna številka brezposelnosti je znašala (število brezposelnih delavcev v l. 1926 je enako številu 100) v letu 1933 v Italiji 68.2 (v letu 1932 67.2), v Poljski 70.4 (70.7), Japonski 80.8 (74.7), v USA 64.6 (60.1). V vseh državah je bilo povprečno stanje brezposelnosti v letu 1935 veliko manjše kakor pa leta 1929.

Brezposelnost v Bolgariji. Po podatkih Direkcije dela je skupno število vseh brezposelnih delavcev v Bolgariji 86.000,848, od katerega števila je zavarovanih proti brezposelnosti samo 56.226 oseb. Največje je število brezposelnih v industriji tobaka (25.328), v gradbeni industriji (8.074) in v krojaško-oblačilni industriji (4.847).

Brezposelnost v Italiji. V začetku meseca marca je bilo v Italiji 1.403.350 brezposelnih delavcev. V januarju je bilo še 1.150.418 brezposelnih, v februarju l. 1933 pa 1.229.387.

V Belgiji se je brezposelnost povečala. Belgijski ministrski svet je na en izmed zadnjih sej konstatiral, da se je brezposelnost v Belgiji v januarju in februarju tega leta povečala za 48 odstotkov. Zaradi tega je bil osnovan poseben odbor, da preišče način, sredstva in pota, kako bi se brezposelnost zmanjšala.

Francija je črtala vse podpore socijalnemu zavarovanju. Francoski minister financ je predlagal, da se črtajo vse podpore socijalnemu zavarovanju, ki so bile predvidene v znesku 400 milijonov frankov. Ta denar naj bi se porabil za javna dela. Protipredlog pa pravi, da naj se javna dela izvedejo v razdobju petih let. Stroški so preračunani na 15 milijard frankov in bi se letno stalno zaposlovalo čez 100 delavcev.

Italijanska vlada je vsem državnim nameščenecem znižala s 16. aprilom vse prejemke. Znižanje znaša od 6% do 12%. Plače od 6000 do 12.000 lir na leto seznajajo za 6%, prejemki iznad 12.000 lir za 12%, plače ministrov pa za 20%. Draginski doklade se znižajo še v večji meri. Hkrati z znižanjem plač državnim uslužbencem je vlada odredila, da se morajo s 16. aprilom t. l. znižati tudi najemnine za stanovanja za 12%, za trgovske lokale pa za 15%. Prav tako se morajo v državnih nabavnih zadrugah prodajati živila po ceni, ki je znižana za 10%.

Ob zadnjem znižanju prejemkov je italijanska vlada pred dvema letoma izrecno zagotovila, da se plače ne bodo več znižale, česar pa — kakor je videti — ni izpolnila.

Katoliška žena o kopanju in solnčenju

Komaj se prvi pomladni dnevi s soncem in prvo toploto, že se začno pogovori o kopanju.

Vse, kar leze in kar gre, se pripravlja na ta velik dogodek in premnogi, zlasti so to ženske, pregledujejo modne časopise, kako bi za to leto prikrojile svojo kopalno obleko.

Prav za mnoge starše pa se postavi čisto v ospredje vprašanje: ali bo to leto naše otroke zopet toliko vabilo k vodi, mnogo več pa v tisto družbo, ki jim lansko leto ni prinesla nikake koristi, ampak prav obžutno škodo? Ali bodo naši otroci, zlasti naša dekleta, znala se ogniti vsem brezštevlnim vabam, ki jih postavlja moderna higijena v ospredje, češ, da je to in edino to zdravo in dobro za našo mladino? Nastane pa tudi vprašanje, ali naj se celotna družina udeležuje skupnega kopanja in sončenja?

Zadnje poletje nam je pokazalo, kam vodijo vse take in podobne zmoje pri kopanju in sončenju. Pokazalo se je, da je tista beseda, »da se otroci pač navadijo« na nagoto in vse prosto obnašanje ob vodi, popolnoma neresnična. Kdo nam daje pravico, da postanemo pohujšanje mnogim? Kdo nam dovoljuje, da prodajamo naše hčere radovednosti in pohotnosti znanih in tujih moških oseb? Kdo nas opravičuje, da pošiljamo naše sinove tja, kjer morajo podleči skušnjavam in izgubiti ono sveto občutje, ki je podlaga morali še poznanih rodovom?

Kot žena in mati obširnega dela in številne družine moram povedati, da se naša družina ni udeleževala splošnega kopanja in sončenja v preteklih poletjih, da smo znali svoje nedeljeke izprehode urediti tako, da nismo prišli niti v bližino tem kopališčem, pa moram reči, da smo vsi na drugačen način prišli do primernega utrjevanja in smo zadnje zimo prav dobro prestali ter mislimo tudi letošnje poletje porabljati prelepe sončne dni ne enak način, kakor smo jih do sedaj. Res je, da pomeni morebiti za našo radovednost skoro da žrtve, ko se ravnamo po vesti ter se odstanimo od tam, kjer nam preti nevarnost. Če mi, današnji nerovni ljudje mislimo, da je neznosno, če nas kdo zasmehuje zaradi našega »atarinskega« naziranja in našega »preživetega« tradicionalnega obnašanja, kaj bomo storili šele tedaj, če nas bo v življenju še kaj hujšega doletelo? Takrat bo treba več samopremage, več poštrevnosti, kakor pa tu, ko ne gre niti za potrebne življenjske stvari.

Čisto res je, da se moderne prenovitve glede zdravstva in telesne kulture ne dajo odkloniti s priprostim »ne«. Takoj poleg tega »ne« stoji močan in krepak »da«, ko gre za družinsko vzgojo v katoliškem smislu, v smislu pravega duhovnega in srčnega edinstva.

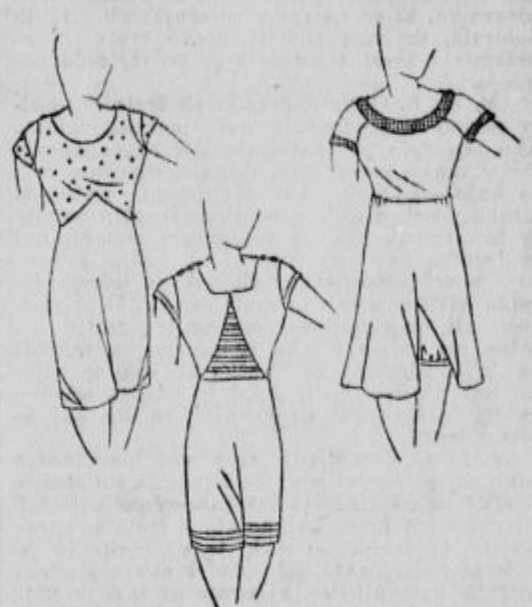
Prav nič ni res, da se pri skupnem kopanju in sončenju utrjujejo družinske vezi. Upam si poudariti, da smo v naši družini, z našimi skupnimi nedeljskimi izleti in izprehodi vzgojili tako lepo in intimno družinsko življenje, kakor si ga je le mogče želeli. Poudariti moram, da pri takih izprehodih pridemo starši in otroci v mnogo ožji stik, kakor pa, če v številni družbi ob Savi ali Sori prebijemo cele dneve. Kdor je svoje otroke vzgajal od prvega prebujanja življenja z vso nežnostjo, kdor je kot mati otroka negoval v zdravih in bolnih dneh, ta ve, kakšen zaklad je ta čista mladost in ta čista sreča za mladino. Kdor zna čitati iz jasnih in čistih otroških oči, ne more nikdar in nikoli to mladine postaviti v nevarnost. Ne smemo sleer tajiti, da so med nami tudi ljudje s posebno odkliko, katerim umazanost njihove čistosti ne zamaže. So pa ljudje — in teh je čimdalje več —, ki so preobčutljivi tudi v tem oziru. Kdo nam svedoči, da ni morebiti tudi kateri izmed naših otrok preobčutljiv za vnanje muke? Kako naj vemo, če

ga ne postavimo v nevarnost? Prevelika je naša odgovornost za našo družinsko srečo, da bi se z njo igrali!

Tudi v strogo družinskem življenju prevladuje dih čistosti okoli družinskih članov, ki ga ne sme razpoditi nihče. Je spoštovanje pred dušo in telesom tudi med člani družine. Duh vlada oblike skupnega življenja tudi v družini. In ta duh samopremage in nežnih vezi med dušo in dušo je, ki nam ne dovoli skupnega kopanja in javnega razkazovanja nagote. Prav gotovo je, da nobena mati ne bi hotela videti sebe ali svoje hčere med onimi v kopališčih, ki se tako prosto obnašajo. Ves dan mora misliti na to, če je odšla hčerka k kopanju, da je neke, v nekem ozračju, kjer ji preti nekaj hudega.

Težko je za nas v sedanjih časih preurediti šege in navade pri kopanju in sončenju, kakor prevladujejo sedaj, po nikoli zastarelih in večnoveljavnih zahtevah krščanske morale. Vendar je treba poskusiti, da zadostimo zahtevam svoje vesti. Zato je jasna naša zahteva po dostojni kopalni obleki, po ločenih kopališčih in po dostojnem obnašanju v teh krajih. Če pa nam te naše zahteve ne uspo, potem nam katoličanom ne kaže drugega, kakor, da izostanemo od teh krajev. Čisto pogumni in močni! Zaradi odgovornosti in zgleda!

Mi katoličani poznamo, hvala Bogu, drugačna pota za higijeno na duši in telesu. Po teh potih hočemo hoditi, da smo prijateljem zgled, sovražnikom pa nauk, kaj nam je naša družinska sreča.

Pokažemo par osnutkov za kopalne obleke, kakor so jih zamislile katoliške žene in dekleta v raznih drugih državah. Kopalna obleka je izdelana iz dobrega, krepkega trikota, v lepih barvah in životu prav dobro pristaja, vendar tako, da telesa ne razkriva. Prostost gibanja pri tem prav nič ne trpi, če so hlačiice nekoliko daljše in na primer-nem izrezu ob vratu tudi ne, pa tudi ne pri tem, če je rama in pazduha pokrita. Najnovejše modno poročilo pravi, da niso kopalne obleke z do pasu golim hrbtom nič več moderne in tudi ne take v kričeših barvah. — Po kopanju se je treba odpočiti v primeren plašču, ker po najnovejših poročilih od morja sem, pižama vedno bolj izginja.

Katoliške žene za bolnike

Nekaj lepoga je doživela katoliška ženska zveza v Erfurtu. Po evharističnem tednu, ki so ga imeli katoličani v tem mestu, ki šteje osem župnij, so se posvetovale katoliške žene, včlanjene v ime-novani zvezi, kako bi bolnikom celega mesta mogle nuditi vsaj nekaj od lepih dni, ki so jih preživeli zdravi v tednu preavele Evharistije. Sklenile so, da na ta ali oni način zbero zadnji dan vse bolnike, ki so tedne in mesece že prebivali v svojih bolniških sobicah, spravijo v cerkev, da se udeležijo javne službe božje. Tako so hodile od hiše do hiše ter prigovarjale za ta lepi praznik. 60 bolnikov se je prijavilo, da bi bili pripravljeni iti v cerkev, če jim kdo pomaga na poti. Že par dni pred tem dnem je duhovščina obiskala vse te bol-nike, jih spovedala in tudi obhajala. Za prevoz v stolnico pa so dali na razpolago svoje avtomobile in vozove najuglednejši meščani. Lepo število mlad-ih ljudi, največ iz Vincencijevih in Elizabetnih konferenc, se je ponudilo, da bodo pomagali pri prevozu in prenosu. Tudi ob bolniških nosilnicah v cerkvi, katero so napolnili sami bolniki v eni atranski ladji, so bili Vincencijevi bratje in Eliza-betne sestre bolnikom na uslugo. Do desetih do-poldne so bili zbrani vsi bolniki, na kar se je pri-čela sv. maša, kateri je prisostvovala večina bol-nikov s solzami v očeh zopet enkrat po mnogih letih. Med sv. mašo je bila pridiga nalašč za bolni-ke. Po sv. maši so spravili bolnike v zakristijo in atranske prostore, kjer so jim pripravili kosilo. Popoldne so imeli še popoldnansko službo božjo s kratkim nagovorom. Potem pa je stolni prošt ho-dil z Najsvetejšim iz vrste v vrsto in blagoslovil vsakega bolnika posebej. Ali bi se ne dalo v kakš-ih župniji pri nas tudi lo udeležiti?

Katoliške žene v Karlsruhe so ob birmovanju nadškofa pripravile lepo slovesnost v čast Kristu-su Kralju. Na večer pred birmo so se zbrale v dvo-rani, kjer je pred velikim križem govoril duhovni voditelj o pomenljivosti temi: »Na meji med časom in večnostjo stoji krž.« Na to so žene predstavile prelep mieterij sv. Mihaela, ki so ga lansko leto predstavljali tudi pri dunajskem evharističnem

kongresu. Ob sklepu je spregovoril še nadškof, ki je slovesno proglasil veliko število Kristusu Kralju posvečenih družin, iz katerih izhajajo birmanci, ki bodo prihodnji dan prešli sv. birmo

Jedilni list

od 18. do 24. junija 1954.

(Gospodinska šola Marijanišče, Ljubljana)

Ponedeljek. Kosilo: Jetrni cmoki v juhi. Zrez-ki s papriko, močnati vložki in solata. Večerja: Pražen ječmenček s klobaso in solata.

Torek. Kosilo: Minestra juha. Angleško meso, zabeljen krompir in okisana koleraba. Kuhano sadje. Večerja: Telečji rizi-bizi in solata.

Sreda. Kosilo: Grahova juha z opečenim kruhom. Bifteki, krompirjev pire in solata. Kuhano sadje. Večerja: Telečja obara in zabeljeni rezanci.

Četrtek. Kosilo: Juha s krpicami. Govedina, zapečen krompir in jajčni hren. Sadj. Večerja: Tirolski cmoki in solata.

Petek. Kosilo: Koreninska juha z omeletnimi rezanci. Pražen riž in grahova prikuha. Orešnjevi štrukelj. Večerja: Ocvrta nađeta jajca in solata.

Sobota. Kosilo: Pljučna juha. Naravne bržote, pražen krompir in solata. Večerja: Opečene sta-ninske rezine z jajci in mešana solata.

Nedelja. Kosilo: Riževa juha z ocvrtimi pri-želčevimi koskami. Pretaknjeno telečje stegno, krompirjev kipnik in solata. Črešnjava ali jagodna pogača. Večerja: Mrzla pečenka in mešana solata. Kuhano sadje.

Plise za volane v različnih gubah
Specielni entel oblek, volan, šalov itd.
Ažuriranje — predtiskanje.
Vezenje monogramov, zaves, perila.
Navaden fin entel vložkov in cipk. — Mitro, flao in poceti!
Matek & Mikeš, Ljubljana (poleg hotela štrkelj)

Če rabiš nad 50 litrov vina,

obrne se na

Osrednjo vinarsko zadrugo v Ljubljani
Kongresni trg 2 ozir. na založno klet Celovška cesta 61

„SLOVENEČ“ SVETOVALEC

Naš domači zdravnik

P. S., R. Močno zardevanje v obliki rdečih lis na obrazu in vratu vas spravlja pri vsaki zadregi še v večjo zadrego? Verjamem, da vam je ta občutnost sitna, in verjemite mi, da se ta razdražljivost najhitreje poleže, ako vam ne bo več sitna. Ne mislite, da se norčujem, ko trdim, da imate v svojih rokah (= volji) ključ, ki se da z njim, in samo z njim, razkleniti nadležno vez med nedolžnim telesnim pojavom in neprijetnim občutkom zadrege. Ne zmenite se več za pojav, pomagajte si preko zadrege s podmeškom, češ, kako prenapeto in cimeravo je moje žilno živčevje, in manj bo zardevanja in manj zadrege. Ko pustite zadevo popolnoma v nemar, izgineta zardevanje in zadrega. Vse drugo prizadevanje je — mahanje proti vetru!

A. R., Lj. Pri bruhanju krvi zavoljo poškodbe, če je pitje vode koristno ali škodljivo? Ne eno, ne drugo, požirek vode koga pomiri, da se mu hitreje poleže strah, na krvavenje pa voda ne vpliva posebno. V takem primeru se daje za prvo silo mrzla voda po požirkih, še bolje koščki ledu ali pa navadna sol sama, ali pa v močni raztopini.

Ista. Skripanje z zobmi v spanju je nadlega za sosalce. Kdor ima takšno nadlogo, naj si usta dobro splakne in zobe skrti, preden gre lež. Večerja naj zgodaj in pičlo, naj ne vživa dražil žvečer, zglavje naj ima hladno in visoko, leži naj na strani, dobro odet od nog do pasu.

G. V., Lj. Bolečine v ledvicah s krvavenjem na levi strani so se polegale, zdaj pa se ponavljajo napadi levostranskega glavobola s krvavenjem iz levega ušesa, bruhanjem, omedlevaljem in strašnim utripanjem srca. Za zdravnika je takšen skupek bolezenskih pojavov zanimiv predmet opazovanja in resen preizkus njegovega zdravilnega znanja, za vas kot bolnico, ki vas domači ljudje še dolže glumljenja, je zadeva bolj kočljiva, a ne brezupna. V teh vegetativnih letih se držite enega zdravnika, ki se spozna v notranjih ali živčnih boleznih, da vam pomore preko težav, ki so bržkone v zvezi z menom in se po tej dobi poležejo.

M. H., B. O tretji drgalki ali žrelnici je bilo pisano v predzadnji naši pomenkovanici. Ako povzroča povečana drgalka resne motnje (pri dihanju, govorjenju, slisanju, spanju i. dr.), jo kaže odstraniti, kar ni niti pri majhnem otroku posebna zadeva ne glede na bolečin ne glede na nevarnosti. Ako pa ni znanih motenj, naj se drgalka pusti v miru, saj ni, kakor domnevajo površni poznavalci človeškega telesa, drgalka odvisen organ in zgolj napotila. O primerčnosti ali neprimerčnosti odstranitve tretje drgalki pri vašem otroku se ne morem izjaviti na daljo, zdravnik za otroške ali splošne bolezni naj presodi, če in kdaj je odstranitev potrebna in umestna, strokovnjak za nos naj jo potem izvrši.

S. Z., C. Oslabljenost srca med nosečnostjo kako naj se zdravi zdaj, ko imate že polnetnega otročka in ne čutite nikakršnih srčnih motenj? Ne razumem prav, kaj hočete s čudnim vprašanjem, boleznimi namreč, ki je ne čutite in je bržkone tudi nimate več, vendar ni treba zdraviti? Ne praskajte se, kjer vas ne srbi in tudi ne tamkaj, kjer bi vas utegnulo kdaj srbeti!

Kmetijski nasveti

Posoda od galice ni porabna za grozdje. V. L. D. Želite vedeti, če je posoda, ki jo rabite za napravo galično-apnenega škropiva, dobra tudi za trgalev, za zbiranje in masčenje grozdja. — Tako kad ni več porabna za grozdje ali vinski mošt, ker se je modra galica zakrila v les tako, da je ni več mogoče spraviti iz njega. To škropivo je namreč strupeno in jedko, torej škodljivo grozdju in vinu. Grozdna, oziroma vinska kislina bi namreč galico v leu raztopila in jo spravila v mošt in vino, ki bi vsled tega trpelo na okusu. Zato se v kletarstvu splošno odsvetuje uporabljanje posod, ki so služile za galično raztopino tudi ob trgatvi.

Primerna umetna gnojila za ajdo. A. Z. H. Bojite se, da vam ajda letos ne bo uspevala po jetmenju, ker je njiva približno oral velika že preveč izčrpana. Hoteli bi ji gnojiti z umetnimi gnojili, pa ne veste, katera bi bila zanjo primerna. — Ajda je kratkotrajna rastlina, ki potrebuje zlasti po strnišču hitro učinkovitih, torej lahko topljivih gnojil, ker ne raste dolgo, zato ji dušična gnojila ne prija, ker jo predolge naganjajo k rasti in nastane zanjo nevarnost jesenske slane. K hitri zoritvi semena pripomorejo fosforna kislina in kalij, ki napravita tudi kleno zrnje. Zato sta najboljši gnojili superfosfat in kalijeva sol. Najbolje učinkuje superfosfat, ki ga vzemite na oral njive 150 kg. Ta vam napravi mnogo klenega zrnja, posepešuje cvetje in zoritve ter utrdi ajdovo slamo, da tako bitno ne poleže. Kalijeva sol, ki je zadostuje 80 kg na oral, dela zrnje debelo in vpliva ugodno na zoritve. Obe gnojili zmešajte skupaj in ju potrosite enakomerno po izorani zemlji, predno ste njivo z brano pripravili za setev. Pri takem postopanju smete pričakovati dober pridelek.

Pred tremi tedni sem Vas prosil, da bi mi v »Slovenec« odgovorili na vprašanja glede gnojenja dreves z umetnim gnojilom, pa sem žal do sedaj zastojal čakal v »Slovenec« odgovora. Ne vem, ali odgovarjate samo gotovim ljudem, ali kako je to, da meni ne odgovorite? M. O. M.

Na vaša vprašanja glede gnojenja sadnemu drevu z umetnim gnojilom je bilo mogoče priobiti odgovor radi pomanjkanja prostora šele v nedeljskem »Slovenec« dne 10. t. m. med kmetijskimi nasveti pod naslovom »Nitrofoskale«. V kolikem času je mogoče odgovoriti na vprašanja, je predvsem odvisno od prostora v listu in pa od števila odgovorov na došla vprašanja. Včasih je tudi došlo vprašanje takšno, da ni mogoče niti takoj odgovoriti, kar pa v vašem slučaju ni bilo. Z ozirom na veliko število dohajajočih vprašanj, naj v bodoče vsakdo, ki želi dobiti na stavljeno vprašanje čimprej tudi odgovor, izrazi to svojo željo v pismu in priloži obenem v pismo pošto znamko za odgovor. Odgovarjamo po možnosti na vsa vprašanja iz kmetijstva, ki so v redu podplana in imajo tudi točni naslov vprašalca.

Starejša goveja živina nadleguje na pašniku mlado govedo, ki je letos prvič na paši in se zato le slabo napase. Kako bi to preprečili? R. F. V. Kjer je večje število goveje živine različne starosti na planinski paši, se kaj rado pripeti, da

Ista. Krčne napade svojega polletnega dojenca spravljate v zvezo s svojo srčno boleznijo pred porodom? Vzročna vez se mi ne zdi prav verjetna. Težko dihanje, zvižanje in pomodrevanje se opaža mnogokrat tudi pri otrocih zdravih mater. Pri vašem »posebno debelencu« otroku se mi zdi že prehrana neprimerna, ker je preobilna, na tri ure po četrti litra mleka ali zdroba ali kave je očitno preveč glede obrokov in množine oz. zgoščenosti. Tudi glede enolične sestavljenosti prehrane imam pomisleke, pri umetno hranjenem otroku treba v tej stvari že večje izbire. Vsekakor kaže, da pregleda otroka zdravnik, ki se spozna v otroških boleznih in vam da točna navodila glede prehrane in zdravljenja morebitnih posebnih bolezni (angleške bolezni ali rahite krčovitosti i. dr.).

K. N., S. Bolezen, in naj si bo kakršnakoli, ni sama na sebi zlo, ampak borba proti zlu in kot taka je pri mnogih pametnih ljudeh celo pridobitev v telesnem in pravnem pogledu. So slabiči, ki zakrivajo malenkostne nevedčnosti z odelom bolehanja in so preveč navihančiji, ki negujejo boleznijo, da si z njimi gladijo življenjsko pot; so bahiči, ki se s svojimi boleznimi razkazujejo, kakor pravdar s svojimi pravdami; naposled so oni trpini ali življenjski umetniki, ki iz strahu pred javnostjo skrivajo svoje bolehanje. Zadržaj z vrst je značilna za naše ljudi. Kam naj uvrstimo vas, res ne vem, kakor tudi ne vem, kateri način bolehanja oz. prenašanja bolezenskih tegob je v danem primeru najboljši, želim vam pa, da postane vsak zunanji razlog bolehanja čimprej odveč!

S. O., Lj. Zlata žila s krvavenjem in bolečinami je bolj mučna kakor nevarna zadeva, ki je bila na tem mestu že večkrat »obdelana« glede splošnega ravnanja. Zlata žila je nadloga ljudi, ki mnogo sedijo in čepe, tem treba čim več gibanja, zlasti na prostem. Kvarna je običajna »gospodskaja« hrana, ki sestoji iz rednih in lahko prebavnih jedi, zato priporočajo »zlatožilnikom« priprosto in ponajveč rastlinsko hrano. Posebne važnosti je kruh, ki naj bo ali kmetijski črni kruh iz enotne moke, najbolje kisl zakvašen ali ovenjalen ali pa otrobnjak. S tako prehrano in zadostnim gibanjem izgine tudi običajna zaprtost, ki je spremljevalka ali pa največkrat povzročevalka zlata žile. Čistila, kopeli, polivi in obkladki, celo maže in drugi pripomočki pomagajo samo začasno. Znana gospa mi je pripovedovala, da si je svojo zlato žilo odpravila po Knajpovem načinu z bezgovim listjem. Knajp dejansko priporoča pri zaprtju in »notranji vročici« čaj iz bezgovega listja, oparek 6—8 bezgovih listov, na drobno zrezanih, jutraj na teče, eno uro pred zajtrkom. Poskusite in poročajte čez tri mesece!

A. H., K. Morsko podnebje ni za vsakega, zlasti poleti ne. Vročina je morda znosna, neznosno pa je južno vreme — jugovina ali široko —, ki gre občutnim ljudem na živce. Ko že hočete biti na morju v vročem poletju, posnemajte južnjake, ki se o poldanski žegi skrivajo v senco in dremlejo po več ur, dokler se sonce ne nagne proti zatonu. Kopanje in sončenje po kosilu ni priporočljivo.

niso mlajše živali starejšim dobrodošle. Starejše živali poznajo planino in njeno pašo že iz prejšnjega leta. Ko grejo na pašo, poiščejo takoj ona mesta, kjer je najboljša paša in se tamkaj kmalu napasejo. Nasičene začnejo potem nadlegovati mlajše živali. Radi tega se te ne morejo napasti, tudi če bi se hotele, in se vrnejo največkrat s paše še lačne ali premalo nasičene, kar se toliko laže zgodi, ker niso še povsem vajene pasenja. Vsako nadlegovanje mlajših živali po starejših na paši morajo preprečiti le pastirji. Odvračati morajo starejše živali od mlajših, kakor hitro opazijo, da nimajo mlajše živali miru pred starejšimi in se ne morejo pasti. Mnogokrat je umestno in priporočljivo, da vse mlade živali ločimo od starejših in jih pasemo na posebnem oddelku pašnika. Med njimi pa naj ostane in jih vedno vodi starejša žival, ki je že navajena na planinsko pašo.

V kateri starosti naj začne tele dobivati mleko le po dvakrat na dan? Kdaj moram začeti pokladati teletu močna krmila? Na vaš nasvet krmim zdaj govejo živino le po dvakrat na dan, kar je res dobro. M. F. K.

Teleta naj začnejo dobivati mleko le po dvakrat na dan, ko jih začnete odstavljati, kar se lahko pravilno zgodi najbolj zgodaj v tretjem mesecu njih starosti. Do odstavljanja pa naj dobiva tele mleko po trikrat na dan. Na seno morate začeti privajati tele, ko je staro osem dni, močna krmila pa v drugem in najpozneje v tretjem tednu starosti. Popolnoma napadeno je, če se odlašajo z začetkom pokladanja močnih krmil do odstavljanja. Kakor na seno, se mora tele tudi na močna krmila prav polagoma privaditi. Čez noč pa to ne gre. Pomisliti je namreč treba, da se morajo posamezni deli želodca krmi prilagoditi in šele zrasti, da lahko preide v nje vedno več sena in močnih krmil. Da pa se to zgodi, traja precej časa. Zato pa ne začnemo s krmiljenjem sena in močnih krmil teletu nikdar prej, kot da se morajo prilagoditi na seno in močna krmila, tem prej in tem laže bo potem ob času odstavljanja in po odstavljanju lahko povzilo in obenem tudi prebavilo, kar je glavno in najbolj važno, toliko močnih krmil in sena, da se bo lahko nemoteno in hitro razvijalo in rastle.

Po čem se da določiti starost kokoši? L. S. P. Zanesljivih znakov, po katerih bi lahko določili starost kokoši, ni. Vsi znaki, ki pridejo lahko v tem oziru v poštev — barva in velikost grebena (rože), nog, krempljev itd., so manj zanesljivi in dopuščajo le približno presojo starosti. Zanesljivo je mogoče ločiti kokoši po starosti le, če uporabimo v to barvane obročke ali pa obročke s številkami, ki jih denemo že mladim živalim na noge. Barvani obročki so iz celuloide, obročki s številkami pa iz kovine. Vse letošnje jareke lahko zaznamujete n. pr. z rdečimi celuloidnimi obročki, vse jareke prihodnjega letnika (1935) z zelenimi, letnika 1936 z rumenimi itd. Med kovinastimi, s številkami označenimi obročki so najboljši aluminijasti. Ako hočete kontrolirati starost in tudi nesnost kokoši po zaklopnih gnezdi, potem morate uporabljati in zaznamovati kokoši z obročki, ki imajo zaporedne številke.

Ali ima rezanje zelene krme kakšne prednosti? Pravijo, da se z rezanjem veliko prihrani na krmi sami, pa tudi živina jo bolj izrablja. B. F. T.

Glede rezanja zelenih krmil za pokladanje živini so mnenja različna. Ima pa rezanje krme svoje dobre in slabe strani. Z rezanjem lahko pristedito na zeleni krmi, ker jo živina manj razmeče po tleh. Tudi je ne more rabiti za odganjanje nadležnih muh, pri čemer tudi pride mnogo zelene krme v gnoj, namesto v želodec. Med zrezano zeleno krmo laže pomešamo sol, slamo in druga krmila. Mešanje slame med zeleno krmo je zlasti tedaj važno, če je zelene krme malo in se je bati, da bo prekmalu, pošla. Pa tudi, ako je zelena krma prebujno rastla, če je mokra ali kakorkoli nevarna, da bi pri živini povzročila napenjanje, je treba mešati med njo slamo. Solenje zelene krme pa pride tedaj v poštev, če je zelena krma postala že pretrda in bi jo živina radi tega ne marala več žreti. Slabe strani rezanja pa so te-le: Rezanje zahteva mnogo časa in dela, ki ga je poleti izven tega vse preveč. Zrezana zelena krma se mnogo hitreje ogreje nego cela.

Pravni nasveti

Vojna škoda. F. H. in drugim. Stare obveznice vojne škode morate zamenjati pri davčni upravi. Točno navodilo o tem je natiskano v »Slovenec« od 10. aprila 1934.

Motorno kolo. P. L. Lj. Kupili ste nerabno motorno kolo in vam je prodajalec na Vašo zahtevo pred pričami izjavil, da je kolo odjavljeno in vzeto iz prometa. Sicer ste tudi zahtevali tozadevno uradno potrdilo, pa je prodajalec rekel, da ga je založil in se je pismeno obvezal, da v slučaju, ako je kaj neplačanega, plača on. Sedaj ste dobili kazenski nalog, da imate plačati 400 Din globe, ker ni bilo vozilo pravilno odjavljeno. Ali je prodajalec za to odgovoren? — Ker vam je zagotavljal, da je kolo odjavljeno in vzeto iz prometa, vam jamči prodajalec za škodo, ki vam je nastala radi njegove nepravilne odjave, t. j. imate pravico od prodajalca zahtevati povračilo plačane globe.

Taksa od službene pogodbe občinskega uslužbenca. I. K. Dne 25. oktobra 1933 ste nastopili službo dnevnika pri občinski upravi podeželske občine za nedoločeno čas. V službi ste ostali do 31. maja 1934. Medtem ste prejeli obvestilo davčne uprave, da morate plačati takso od službene pogodbe za dobo treh let v znesku 270 dinarjev. Vprašate, če je postopek davčne uprave pravilen. Kdo je dolžan plačati takso? Kam se je treba pritožiti i. t. d. — Postopanje davčne uprave odvarja zakonitim predpisom. Tudi službene pogodbe (službeni dekreti) občinskih namestnikov so zavazane taksi. Pri nas v Sloveniji in Dalmaciji velja v tem oziru še vedno tarif. post. 40 pristojbinskega zakona iz leta 1850. Osnova za odmero takee je dogovorjena odškodnina za službo. Če je služba dogovorjena za nedoločen čas, se plača taksa od trikratne vrednosti letne nagrade. Na področju bivše Slovenije in Dalmacije se odmerja taksa po lestvici III. pristojbinskega zakona iz leta 1850, ki ustreza taksi v izmeri 1%. Vi imate torej plačati takso 1 od triletna nagrade 27.000 Din. Službeno razmerje odnosno listine o službenem razmerju se morajo v 15 dneh prijaviti davčni upravi. Ako se prijava v določenem roku ne izvrši ali sploh opusti, se naloži poleg redne takee še trikratna kazenska taksa. Predmetno takso so dolžni plačati solidarno izdatelj listine in prejemnik. Davčna uprava torej lahko takso izterja od vas ali od občine. Taksi zakon pritožbe proti odmeri takee ne pozna. Pač pa se sme zahtevati povračilo takee v roku 90 dni od dneva, ko je bila taksa od oblasti neumestno pobrana ali previsoko plačana. Za povračilo je pristojna finančna direkcija do zneska 10.000 Din, nad tem zneskom pa ministrstvo za finance, oddelek za davke. O pobiranju takee na službeno razmerje je izdalo ministrstvo za finance obširen razpis, ki je objavljen v 76. kom. »Službenega lista« z 20. septembra 1933.

Skrajšan rok nezak. sina. A. H. T. Ker nismo ugankarji, vam vsled vaših pomanjkljivih podatkov, o rojstnih letih in vojaškem službovanju ostalih rodbinskih članov ne damo odgovora o možnosti skrajšane roka. Prošnjo za skrajšavo roka, ki jo je vložiti v treh mesecih od dne nabora, ste sicer zamudili vložiti, vendar vojaška oblast sme kljub zamujenemu roku po uradni dolžnosti popraviti napačno poslovanje naborne komisije in rekrutu, ki je bil potrjen za polni rok, istega skrajšati, ako mu po zakonu pripada skrajšan rok. Poizkusite torej!

Ženitev pred nastopom vojaške službe. L. J. Ne boste oproščeni vojaške službe kot hranilec žene, s katero se nameravate poročiti pred nastopom vojaške službe. Če vam pripada skrajšan rok, bi pa mogli ugotoviti, ako bi bili navedli rojstne podatke in podatke o vojaškem službovanju ostalih rodbinskih članov. Naborni komisiji predložite rodbinski list in vojaške knjižice očeta in bratov.

Draginjska doklada za ženo finančnega nastavljenca. J. L. M. Finančni nastavljenec je sezidal hišo, ki je vpisana na njega in njegovo ženo. Najemnine dobiva od hiše 500 Din mesečno, vendar mora odplačevati dolg po 800 Din mesečno. Sedaj je izgubil draginjsko doklado za ženo in bi rad vedel, če bi jo mogel zopet dobiti. — Po uredbi o rodbinskih dokladah državnih uslužbencev rodbinska doklada za ženo ne pripada, ako ima žena »d imovine, privatne službe ali samostojnega dela katerekoli vrste več kot 200 dinarjev čistih dohodkov v denarju na mesec. Ako bo torej omejeni uslužbenec dokazal, da njegova žena nima nad 200 Din mesečnih čistih dohodkov, bo zopet dobil za njo draginjsko doklado.

»Merica«. A. M. P. Mlin boste odprli, pa ne veste, koliko »merice« se sme vzeti od mlenja žita. — »Merica« naj pač odgovarja postopenemu in primernemu zaslužku. Ako sami ne veste, kakšen zaslužek bi bil primeren, vprašajte kakšnega strokovnjaka-minarja. Gotovo pa je, da boste imeli tem več dela, čim manjšo »merico« boste jemali.

Vrednost stanovanja v L. nadstropju. F. Dva prijatelja sta sezidala dvostanovanjsko enonastropno hišo. Treba bo napraviti pogodbo o tem, kdo bo stanoval v pritličju in kdo v prvem nadstropju, in bo treba ugotoviti, koliko je stanovanje v prvem nadstropju več vredno, kakor v pritličju. Vprašate, na kakšne momente bi bilo paziti pri sestavljanju pogodbe. — Ako se stanovanje povsem ločeno, bo pač vsak skrbel za svoje t. j. za čiščenje, popravljanje itd. Dogovorite se pač, kako bo s čiščenjem in popraviljem eventualnih skupnih prostorov. Kar se pa tiče vrednosti enega in drugega stanovanja, se ne more brez poznanja krajevnih razmer trditi, katero stanovanje je več vredno. Stanovanje v pritličju ima to prednost, da se pride vanj brez hoje po stopnjicah, kar je pri

Začne se pariti in postane za krmiljenje živini nevarna. Sicer se lahko izognemo temu, ako zremo zeleno krmo tik pred krmiljenjem in jo raztrosimo v zelo tanke plasti; je pa to težko vedno točno vršiti. Zrezano zeleno krmo živina tudi manj žveče, jo hitro požira in premalo naslani, kar se pri krmiljenju nezrezane zelene krme ali paše ne zgodi tako lahko. Pojavijo se motnje v prebavih in kolih (ujed). Ako živina meče celo zeleno krmo iz jasi, ne dela tega vedno radi izbirenosti. Z razmetavanjem odstrani živina bolj trda stebila in manj okusno listje, pa tudi strupeno žilice in manj tečne rastline. Ako pa zeleno krmo zremo, potem lahko požre z rezanino tudi morebitne škodljive ali strupene rastline, ki lahko povzročijo kakšno bolezen in neugodno vplivajo tudi na proizvodnjo mleka. Z rezanjem povzročimo tudi, da zgubi zelena krma mnogo dragocene soka in s tem tudi del redilnih snovi. Ako primerjate medsebojno dobre in slabe strani rezanja zelene krme, pridete do zaključka, da je na splošno vedno boljje krmiti celo, nezrezano krmo. Le tedaj bo morda kazalo razeti, če je med zeleno krmo mnogo mlade detelje in bi bilo treba radi te primešati slamo. Dalje tedaj, če bi hoteli štediti z zeleno krmo. Pred vsakim rezanjem pa je treba iz zelene krme odstraniti morebitne škodljive rastline. Rezati pa je treba zeleno krmo v najmanj 10 cm dolgo rezanico, da priilimo živino zrezano zeleno krmo dobro prežvečiti in nasliniti.

bolnih in starih ljudeh veliko vredno. Stanovanja v L. nadstropju pa so običajno bolj suha in varnejša (pred vlomi). Imajo morda lepši razgled. Razliko v vrednosti bi mogli ugotoviti strokovnjaki po točnem pregledu obeh stanovanj in vpoštevajoč krajevne razmere.

Odškodnina vsled vojne na Gorškem. F. S. V. Radi škode, povzročene vsled vojne na Gorškem, ne morete sedaj več zahtevati odškodnine od Italije.

Priposrevovana služnostna pravica poti. M. M. R. Že čez 50 let uporabljate z mejašem skupno mejo za pot med njivami in jo vsako leto pokosi vaša polovica. Sedaj je meril geometer parcelo tretjega sosedu in je pri tem merjenju ugotovil, da teče meja med Vami in prvim mejašem samo na enem koncu po sredini navedene poti, a na drugem koncu teče izven poti sploh, tako da je po merjenju ta del poti last Vašega prvega mejaša. Ta mejaš sedaj zahteva, da plačate za nadaljno uporabo poti odškodnino, sicer da bo dal ta del doseadanje poti kot svojo last preorati. — Zahteva mejaša je neupravičena, ker ste Vi z doseadanjem mirnim uživanjem priposrevovali ne samo služnostno pravico poti, ampak tudi lastnino zemlje do doseadanje mejne črte, do katere ste vsako leto kosili.

Stanovanje brez vode. K. A. St. L. Ko ste najeli stanovanje, vam je lastnik zagotavljal, da boste imeli pri hišnem studencu vedno dovolj vode. Po par mesecih ne morete več dobiti vode iz studenca, kar se o strohnele cevi in hodiče po vodo k sosedu. Vprašate, če lahko daste popraviti cevi studenca na račun lastnika. — Vaša dolžnost je, da opozorite gospodarja na to pomanjkljivost. Če gospodar neče dati popraviti cevi, lahko za čas, dokler ne izteče odpovedni rok, zahtevate primeren odškodnino, ker morate vodo donosati. Po pretekle odpovednem roku se morate pač izseliti, če nečete več ostati v stanovanju brez vode. Niste pa upravičeni na račun gospodarja dati obnoviti cevi.

Mezdni spor. Z. S. L. Če ste se z delavcem vnaprej dogovorili o delu, ki ga je imel izvršiti, in o plači za to delo, ne more delavec po izvršenem delu več zahtevati, kakor je bilo dogovorjeno. — Če se je delavec ponudil za delo in na vprašanje, koliko bo računal, odgovoril, da mu boste že dali kolikor je prav, potem ste mu dolžni plačati v kraju primerno mezdno. Seveda, če je delavec delal počasi, tako da je opravil delo v treh dneh, ki bi ga kak drugi delavec opravil v enem dnevu, ne more delavec naknadno zahtevati najvišje nagrade od ure, niti ne najnižje, če z zvedenci dokazate, da bi se to delo res lahko izvršilo v enem dnevu ter bi v tem slučaju nagrado odločili zvedenci po pravem za povprečnega delavca potrebnem delu. — Pravdne stroške trpi začasno vsaka stranka svoje, če pa ima ena stranka pravico revnih, je začasno oproščena plačevanja take, pritrin, izvednin i. t. d., ki jih zanjo začasno založi država blagajna. Če stranka s pravico revnih pravdo dobi, mora nasprotna stranka, poleg svojih stroškov, plačati nasprotni stranki stroške zastopnika in državi vse take i. t. d., ki jih je bila začasno založila.

Pot v gozdu. C. L. V. Vašem gozdu ste dovolili pred leti posameznikom, da uporabljajo pot proti plačilu letne odškodnine. Po krivdi logarja niso v zadnjih 8 letih ti upravičenci plačevali nobene odškodnine. Eden izmed teh posestnikov zahteva, da se mu dovoli še vnaprej pot neomejeno in brez odškodnine, sicer da bo presekal les, ki ovira vožnjo. — Še neplačano odškodnino za uporabo poti lahko izterjate samo za zadnja tri leta, za prejšnja leta je izterjanje že zastarano. Če bi vam kdo presekal les, ga lahko tožite radi motenja posesti, lahko ga tudi prijavite sodišču ali orožnikom radi hudobne poškodbe tuje lastnine. Še vedno je v veljavi cesarski patent iz leta 1853, ki ne dopušta priposrevovanja služnostne pravice pots v gozdovih.

Zarubljena pokojnina. D. D. L. Ko ste dobili od sodišča sklep, da je zarubljena Vaša pokojnina, bi Vi mogli v roku od 8 dni ugovarjati proti višini zarubljene dela pokojnine pri sodišču. Sedaj je prepozno. Če vam finančna direkcija istočasno odteguje plačila za dve terjatve, tako da ne prejimate po zakonu zajamčene nezarubljive pokojnine, v iznosu od ene tretjine, pritožite se pri finančni direkciji, morda uspete.

A. L. iz Merlebacha. Zapuščina Vašega med vojno umrlega je znašala samo iz terjatve od 300 K, ki jih je imel izplačati J. G. ter je od tega zneska odpadlo na vsakega otroka ena petina t. j. 60 K. Ker valorizacije predvojnih in medvojnih dolgov pri nas ni bilo, sme vsak otrok zahtevati od J. G. v imenu očeta doletve doletve samo 15 Din.

»Najemnina«. A. Z. C. Žena živi v skupnem gospodarstvu z možem. Vprašate, če je žena dolžna plačati najemnino za stanovanje, ako je mož tožen pa ne more plačati? Ali se smejo za možev dolg na najemninu zarubiti ženo in perilo in pohištvo? — Stanovanje, ki ga je najel mož, je dolžan plačati mož. Vendar pa ima hišni gospodar zakonito zastavno pravico na vse v stanovanju prinesene pohištvo in na nepremičnine, ki so last najemnika ali pa njegovih, z njim v skupnem gospodarstvu živelih rodbinskih članov, kolikor niso izvzete od ruhezja. Če se najemnik izseli, ali ako se stvari raznežijo, a najemnina ni plačana ali zavarovana, sme hišni gospodar pridržati na svojo nevarnost, toda mora v treh dneh sodišče zaprositi za zastavni popis ali pa stvari izročiti. — Predmeti, last tretjih oseb, ki niso družinski člani, se ne morejo zarubiti za dolžno najemnino.

ČITATELJEM ZA NEDELJO

Vital Vodušek:

Nedeljske misli

Golovo ni nekaj vsakdanjega, če se človek tako eno save ljubeče vsemogočnosti svojega Boga, da se ga kar zбоji in bi najraje sbežal pred njim...

Tako se je zgodilo nekoli Petru — evangelij četrtle pobinkoština nedelje nam pripoveduje, Jezus je spet ob Genezareškem jezeru, kjer se tako rad muči. Okrog njega množica, želja njegove dobre besede. In Jezus uči, sedeč v Petrovem čolnu. Ko pa neha govoriti, reče Petru: »Odrinite na globoko in vrzite svoje mreže na lov!« Čeprav so se že vso noč samam trudili — vendar so Jezusa poslušali. In zajeli so toliko rib, da se je mreža trgala in pod bremenom sila se dva čolna potapljala. Takrat je padel Peter Jezusu k nogam in prosil: »Pojdi od mene, Gospod, ker sem grešen človek.« Groza ga je bila namreč obšla...

Včasih nas Bog obišče s bridkosti, včasih s radostjo. Včasih nas prilegne s udarcem, včasih s ljubeznijo. Teško nosimo udarce, a tudi ljubezen nas drusi na kolena.

Da more biti Bog tako dober! Da pride s čudežem do revnih ljudi, do njihovega najbolj vsakda-

nega dela, da jim sredi dneva priganja v mrežo množico rib! Da obremeni tudi te uboge ljudi, ki si morajo vse do zadnjega pritruditi, s tako bogatim tudežem! Ko ga celo nihče prosi! Ni tu čudno, če se zgodi revo srce. Neprizakovane božje dobrote je za človeške rane preveč.

A prav ta ljubeča vsemogočnost je najosrednja milost. To so trenutki svetnikov. Človek se zave svoje grešnosti, nevrednosti, majhnosti, oddaljenosti — in zaleti v božjo veličino. Tako silno, da se zgosti. Da bi kar sbežal, ušel. A beg boječega srca je najtežje zblizniti. Zdi se mu, da se umika, a se že bliža svojemu Bogu. Ko ga strahoma odriže, ga že trga k sebi. Ko mu majhen pada k nogam, se že dviga k njegovi ljubezni... In potem zna hoditi za božjim klicem, sam ves dober in ljubeč in očičen. Kakor je hodil Peter.

Kaj nas čaka? Morda bridkost, morda ljubezen. Kaj nas bo strlo? Morda trda roka Boga, morda njegova ljubeča vsemogočnost. Naj pride kar hoče: samo da nas bo vse našlo pripravljeno, da nas bo vse prilegnilo k njemu, ki je vsemogočen dovolj, da poišče in najde najbolj zavrženega človeka.

Bruno Corra:

Domača zemlja

Sedemnajst čednih voz samčkov je štalo v dolgi vrsti pred kolodvorom in Minghin, ki so ga potegnili z voza, je omahoval iz objema in slednjem — ho-ruki — pristal na prvem vozu, poleg Plo, vaškega mesarja. Bili so počili in udarili so jo v Romagno, med ožganimi strnišči in pokosenimi travniki. Pod kopiti in kolesi se je na cesti dvigala dolga zastava prahu in iz dalje je bilo prav tako videti, kakor da bi vozički goreli in bi se kadilo iz njih. Zdal pa zdaj je vrsto voz preletel vesel vrisk: »Minghin! Minghin!« In po zraku so švigali biči! In v strumnem skakoncev vse do štiridesetih hiše San Gervasia!

Plo, mesar, je bil poskrbel za ta slovesni sprejem. Zato, da bi se Minghin od ganotja stalaj, ko se po štirinajstih letih samopregnanstva vrne v domačijo. Da, po štirinajstih letih samopregnanstva v mrzlo Kanado, ker je bil oročnik s poštnim udarcem zbil triostrišt z glave! Po tem zločinu je bil Minghin brez sledi izginil iz San Gervasia in niso več slišali o njem, dokler ni dobila njegova sestra Ada težko čitljivega pisma, ki je povedalo: »Izšel sem se v Ameriko.«

Minghin pa preklekan prevratnik? Minghin, studentar, s svojo hruskasto glavo, dobrodušnimi ribjimi očmi in jecljajočim jezikom, ki se mu je tako zatikal, da bi mu bil človek pri vsaki besedi želel »Bog pomagaj!«... Kajpak, napihnenih oročnikov nikoli ni maral! Ne da bi bil rojen pretepač, ampak zato, ker je vedno delal v temi globoko pod zemljo in ga je zbudilo v oči, če je v jasni dnevni svetlobi srečal čuvaje reda s kričee redčimi nogavicami in petelinjim perjem na klobukih. Ta puranska jeza je bila kriva udarca s palico pa boga v inozemstvo in šele čez štirinajst let je prejel njegova sestra Ada drugo pismo, v katerem je pisal: »Ker je moje takratno dejanje zastaralo, sem sklenil, da se vrnem v Vašo zapuščeno vasico.« Spodaj Minghinov podpis: križ.

Zapuščena vasica? Plo, mesar, je odrinil v nedeljo popoldne v krčmo in sangervazijskim možakarjem prebral to žaljivo čekirajo. In brez oklevanja je proglasil: »Ponj počkamo na postajo, mu priredimo pojedino in ga sprejmemo z vsemi častmi. In če potem ne izpremeni svojih misli o nas in naši vasi, ga pošteno premlatimo!« Ko je dospela sedemnajstletna čednih samčkov v San Gervasio, so domačini in okoličani, ki so se bili zbrali na glavnem trgu, iz polnih gri veselo pozdravili Amerikanca. Hladen do dna srca, Amerikane skozi in skozi, se je dal Minghin objeti svoji sestri Adi in drugim, da so mu stisnili roko, ne da bi bil pismil. V svoji rumenorjavi platneni obleki, pri kateri je imel hlače spodaj zadrgnjene s trakom, in s svojim prtenobledim obličjem je bil podoben potapljaču, ki se je pravkar dvignil z blatnega morskoga dna. Neprestano so se orili vriski in vzklili in da je bolj zalego, so ga suvali pod rebra in mu tako na čisto domač romanski način izražali svoje veselje. Tako so ga vsi spremili do mesarjeve hiše. Tam so se zrinili samo povabljeni gostje, ki jih je bilo petnajst, z Minghinom skozi tesno omrežje. »Sem z žlikrofi, Roza!« je zavpil Plo svoji ženi. Može so hitro slekli svoje jopice in jih vrgli v travo. Potem so vsi posedli za ogromno mizo, ki je stala praznično pogrnjena sredi dvorišča. Sonce je minovalo, zato so se pa prikazali žlikrofi. »Tak priznanj no že, Minghin,« je zatrobental mesar. »Da takih žlikrofov v Ameriki nisi nikdar videl!« Nastala je gluha tišina; potem je rekel Minghin: »Oh, yes.«

Tu imaš! Kdo bi si bil mislil, da se bo Minghin odrezal z inozemsko pobranko? S skritim strahom, skoraj s spoštovanjem so ga gledali. Ta pa se je mirne duše lotil svojega zvrhanega krožnika, ki je bil naložen, kakor senen voz. Nekaj časa so vsi molčali, ker so jim peklenske ostre začimbe sekance zaprle sapo. Šele, ko so žlikrofi srečno popravili, se jim je vrnila govorica ter je vsak zvrnil na popoprano presenečenje po dva kozarca trebijanca. »Slasno, slasno!« so vsi hkrati hvallili. Samo Minghin je molčal. »Dobrot pa še ni konec. Ljudje božji,« je ponosno zekljal Plo. »Sem z jerebicami, Roza!« S smešne zavrtimi vratovi in začevoljno odprtimi kljuni med gomilavi počen-ga krompirja so bile videti kroške čudno srečne nad svojo daritveno smrtjo, kakor da bi se same veselile navdušenja, ki so ga vzvudile, kakor da bi bile zhičene nad rožmarinovo rajem, v katerem so počivale. »Po pravici povej, Minghin,« je dejal mesar in naperil kazalec proti sta-stenčarjevemu prostu, »ali si v Ameriki kdaj videl take jerebice, kakor tu v naši zapuščeni vasici?« In Minghin je odvrnil: »Oh, yes.« Nato je ulovil pol jerebice na svoj krožnik, ji izpulil stegno in ga začel po vseh pravih obratih. Mesar je zardel ko pržela in studenčarja poštno klofnil po glavi. Vsi svetniki, to bo še grozno konec! Prav gotovo pojde Minghin, ta osel, nasadnj še s krvavo glavo domov. Vse, kar je prav — če bi bil pri vsem tem vsaj spodobno zmereno jedel! Namesto tega si je zmrdoval nad žlikrofi, pogoltn pa jih je najmanj dvajset, žalil je jerebice, pa vedno zopet segel po novi polovici. Neverjetno obnašanje, res!

Ubogi, nerazumevni Minghin! Če bi bili mogli pogledati v njegovo dušo, kako drugače bi si bili razlagali njegovo požrešnost! V njegovi notranjosti — točno med žlezcem in grudmi — je bila velika krogla, ki je tiščala navzgor, a žlikrofi, jerebice, krompir, kruh in vino so jo tlačili navzdol, vedno globlje in globlje. Ah, ta napor, to garanje! V senčnatem kotu dvorišča je zdaj zagledal Minghin še vodnjak: enega izmed mnogih, ki jih je kot mlad človek izkopal v zemljo San Gervasia. Najraje bi bil skočil kvišku in planil tja, se nagnil daleč čez rob in vdihaval hladni studenčni dih. Da, kopati vodnjake, to je bila njegova velika strast. Grde postave, pošasane v mišljenju, vrhu tega jecljave, je preživel najprejše ure svojega življenja v delu, ko je stal do bokov v talni vodi in izmetaval kamenje in zemljo: sangervazijsko zemljo, o kateri nihče od tistih, ki so hodili po njej, ni slutil ali celo vedel, kako je ustvarjena, iz samih reber in žil. V Kanadi se je mogel pečati z vsako obrtjo, samo s svojo ne; kajti tam vodnjaki niso bili več moderni, odkar so prišli stroji, ki brž navrtajo zemljo in v dveh urah že šine iz nje za lakot debel curek.

Za jerebicami so prišle na mizo pržele in paradizniki s peteršiljem. »Ali si kdaj kaj takega v Ameriki dobil?« — »Oh yes.« Mesar je studenčarja v drugo klofnil in vsi so se bali, da bo Minghinov obraz za nekaj časa izginil na zvrhanem krožniku rozinovega pudinga. A Plo, tresoč se od jeze, se je premagoval. V tem se je bil zmračilo. Roza je vstala, da bi prižgala karbidovke, in njena nečakinja Zaira — najčednejše dekle v San Gervasiu — je šla za njo v hišo. Vrnili sta se s gorečima svetilkama in Zaira je postavila svojo na tisti konec mize, kjer sta sedela Plo in Minghin. »Tukaj ostaneš, Zaira!« je ukazal mesar. In uprši oba kazalca proti dekletu, je zarenčal: »Nikar ne pravi, da je

kaj takega tudi v Ameriki najti!« Minghin je škrlil v stran in s nedolžnim obrazom dejal: »Oh yes.« Zdal ga Plo prav gotovo pobeljal Pa ne, mesarju so upadle roke, bil je poparjen, premagan. Nekaj časa nihče več ni izpregovoril besede. Vsi so si bili vsega dobrega le preveč privoščili. Po česti je pridrdral mimo voz. Na mizi je tiho žvenketala posoda. Tedaj je Roza zamrmrala: »Tako, zdaj gremo pa še po melone. Vise spodaj v vodnjaku kakor na ledu.« A nihče se ni genil. Izmenada pa je skočil pokonci Minghin in zdrljal čez dvorišče...

Vrget se je na rob vodnjaka in začel vleči vrv. Opletaje se, je prihajala pletenica z melonami iz globine. Teža treh ogromnih dinj ga je silila, da se je z glavo in grudmi globoko nagibal v jašek in zdelo se je, kakor da bi ga bil stari vodnjak prepoznal in ga vlekel k sebi, da bi ga objel. Iz vseh pljuč je vdihaval Minghin mahovito viago in trpki vonj po zemlji. Iz pletenice je kapljala voda in vsaka kapljica je izvajljala v temni globini nežen šepet. Da, tale vodnjak je bil vedno dober: zdrav in izdaten in neizčrpen. Nikoli ni spadal med vodnjake, ki so jeseni redno imeli svoje muhe, se skallili, dajali rumeno vodo ter spravljali Minghina v obup, ko jih je popravljaj. In zdaj, po štirinajstih letih, zadostuje, da Minghin čuti njegov domač dik pa ga v vsej njegovi vrednosti zopet spozna.

Med žlikrofi, jerebicami, pržolci in začevim pudingom si je krogla ganotja polagoma razlajala pot navzgor, se dvignila iz žlezcov v grlo in Minghin ni vedel, kaj se z njim dogaja. Izpod roba vodnjaka so se mu nasmejale tri dinje. Tedaj je potegnil pletenico na dan in jo acsal z mizo. V takole zamrzi dinji — kdo bi dvomil o tem? — živi vendar duša vodnjaka in bore vodnjak, ki v juljski vročini na svojem hladnem dnu ne hrani melon...

Roza je položila prvo čitajo na vlek krožnik in Minghin je zavrtel bliskajoč se nož in ga zabodel globoko v lupino. Ze štirinajst let — da bi jih zlodej! — ni bil narezal dinj: saj v mrzli Kanadi ne poznajo slastnosti toč; bajnega orjaškega sadeža. Previdno, skoraj boječo je začel rezati in zmrla lupina se je razklala v tišino. Pa tudi v Minghinovi duši se je »drobil led in pri vsakem »krrr« dinje

V celici zaprt s - kobro

Poznal je skrivnost in zato je ostal živ. Drugače bi imena Laxman Balwant Bhopatkar iz Indije nikdar ne slišali. Ta mož je advokat, pisatelj, pesnik, sportnik, politični voditelj in odlični učence Mahatme Gandhija.

Pred nekaj časom je dokazal silo svojega osebnega magnetizma in najvišjega obvladovanja samega sebe, s čimer je premagal nič manj kakor kobra, najstrupenejšo kačo.

Bhopatkar je bil zaprt v ječi Yeroda v mestu Poona, v tisti ječi, kjer je bil tudi Gandhi.

Naenkrat, us da bi prej videl ali slišal kaj zemljivega, se je v celici znašel s kobro — iz obličja v obličje. Skozi drogove ječnih vrat je prilezla noter. Ko je zagledala moža, se je zvila in dvignila glavo, da bi ga usekala.

Hind ni imel ničesar pri sebi, s čimer bi ubil kačo in tako se je odločil, da se bo nepovabljenega gosta znebil na nenasičen način. V hipu je osredotočil svoj pogled in se srepo zagledal v oči kače, mirne kakor bi kaj razmišljaj. In res, ko so se njene oči srečale z njegovimi, je obstala!

Tok človeškega magnetizma ima veliko več vpliva kakor tok kačjega. Močnejša sila je začela delovati na slabšo, višja na nižjo. Agresivna jeza usotkarke je bila uničena. S svojo dvignjeno glavo je začela pozibavati sem in tja in tako nikala celih deset minut. Polagoma je mogočni vpliv moškega magnetizma Bhopatkarjevih oči kobro popolnoma premagal. Niti ziniti niti geniti se ni več mogla.

Tedaj je prišel ječar s ključmi, odprl vrata in s palico ubil kačo.

Kobre ljubijo godbo in cvetlice

Ko bi Bhopatkar kače ne mogel premagati z magnetizmom, bi jo lahko premagal s petjem neke posebne hindske melodije.

Kobra in indijski pav ljubita godbo poangijske flavte, ki jih neverjetno fasciniira. Videl sem kobre, ki so se kar zamaknile, ko so poslušale mamiljive melodije hindske godbe, zlasti tiste »Raginee Asoric. Nad vse pa ljubijo godbo poangijske flavte. Ako v Indiji igraš asorsko melodijo na poangijski flavti, boš videl, kako kobre počasi plešejo bliže in bliže. Godba ima tako privlačno silo za to kačo kakor luč za večje.

Morda zato, kar v Indiji pravijo o kobri, da namreč nima ušes in da godbo posluša s svojim občutljivim kačjim telesom po tresljajih zemlje, ni avtentično podlage. To je vsekakor težko verjetno. A ko sem neki večer v Ameriki videl plesati Helen Keller, sem si mislil, da morda vendar utegne biti

GRITZNER
DOKROMANA KOLESA
Najboljši
šivalni stroji „ADLER“ in „GRITZNER“
po izredno nizkih cenah
samo pri trvdrti
JOSIP PETELINC - LJUBLJANA
blizu Prešernovega spomenika, za vodo.
Večletna garancija! Ponk v umetnem vesenju
brezplačno! Telefon št. 213.

se je izvilo iz njegovega grla tiho ihtenje, kakor da bi si bila krogla ganotja, razdeljena v številne majhne kroglice, slednjie priborila pot na dan. Levico si je pritiskal na grudi in pri sreču mu je postajalo lažje in vedno lažje. Iz topo zročih oči pa sta padli na tla dve debeli kaplji in ti dve nikakor nista bili priznili iz dinje...

Zdal je skočil Plo, mesar, na noge in zavpil: »Ali je kaj takega nemara tudi v Kanadi, vražja duša?« In topot je Minghin zmajal z glavo kakor zvon in zavpil: »Kanada? Ho, ta zapuščena, od Boga zapušljena deželale! In v zboru je zahrumelo v noč: »Kanada? Ho, ta zapuščena, od Boga zapušljena deželale!« V tem je Minghin po vseh pravih umetnosti razrezal dinjo na velike rezine. A pri začetnem kosu se je uredel v levi kazalec. Skrbno je preiskovala Roza, da bi mu na rano vili vodo. Plo mu je svetoval, naj vtakne ranjeni prst v kozarec trebijanca. Minghin pa je ukazal: »Zemlje!«

Ni, pri Bogu, ne zaceli sveže rane bolje kakor gruda vlažne zemlje! Prinesel so mu jo na lopati in on je porinil kazalec globoko vanjo in ga držal v njej, v tem pa z desnico posegel po rezini dinje. Zeljno je ugriznil v sočno rdečo meso. Cutil je, kako rana žge in boli, in tedaj mu je bilo, kakor da bi se njegov prst — z odprtim mesom — znova ukoreninjal v edino pravi zemlji sveta, v prečudni domači zemlji.

Kobrin pik je smrtonosen, kadar je jezna

res. Sloveča plesalka, ki je gluha in slepa, je namreč popolnoma držala korak s taktom godbe. In ko sem vprašal njeno tovarišico, kako gospodična Keller sliši godbo, mi je odgovorila: »Helen sliši godbo po svojih nogah, po tresljajih tal.«

V današnjih dneh radia vemo, kako gredo vibracije godbe skozi jeklene dele in kamenite zidove.

Kobre ljubijo tudi dišeče cvetlice. V Indiji nikdar ne smemo imeti dišečih cvetlic v spalni sobi, zakaj njih vonj bi lahko privabil kobra. Videl sem kobre, ki so ležale v grmu rož. S svojo glavo na rožah so uživale njih vonj. Rade se grejejo v solncu, p atudi v mesečini rade leže.

Kobrin pik je smrtonosen, kadar je jezna

Voolpur je precej velika vas v provinci Bengal. Poleti je obdana s prelepimi travniki, med deževno dobo pa z riževim poljem. Tam je brez številna nočark, vsakozi po vsej zaspani vasi Voolpur.

Vaščani jih srečujejo na vseh koncih in krajih, v džungli, na riževem polju, na potih, drevesih in celo v hišah. A vendar se nikdar nikogar ni kobra pičila, ne moškega ne ženske ne otroka. Dasi je to neverjetno, je vendar res.

Kako to?

Vsaakega otroka v vasi uče, da kobra piči samo, kadar je razjarjena; če piči, pa ni jezna, da pik ni smrten. Samo takrat, kadar je jezna, se ji iz strupene žleze vlije strup v zob; tedaj je pik smrtonosen.

Neki mlad Hind, dijak, je v tej vasi neko jutro sedel na zofi na odprti verandi. Zatopljen je bil v studij. Naenkrat je začutil, kako mu po hrbtu leze kača. Spomnil se je na svojo mater, kako ga je v otroških letih učila o kačah. In zapri je oči in mirno sedel kakor bi molil. Niti genil se ni in zadrževal sapo, dokler je mogel. Potem je dihnil tako lahno, da se je komaj opazilo. Kača mu je počasi lezla čez hrbet, okoli vratu, šla čez desno lice in glavo, potem se pa leno spustila zopet nazaj po levi strani čez lice, roko, stegno in meča na tla.

Ko je fant čutil, da ni kača več na njem, je odprl oči in videl, kako se je vila okoli zofine noge. Preden je mogla z verande v hišo, jo je ubil z bambusovo palico.

Čeprav bi bila kača pičila fanta, ko je lezla po njem, bi se ne bil genil, ker je vedel, da je ni razjaril, in da bi zaradi tega njen pik ne bil smrtonosen.

Robert Saittschick:

Diktator Stalin

(Dalje.)

Leta 1930 je hotel Stalin »tempe« svojega petletnega načrta pospešiti. Vero v to, da se bo ta načrt dal izvesti in da bo učinkoval, so vzdrževali s propagando, ki je mogla s sredstvi moderne reklame samo v Sovjetski Rusiji. Petletni načrt v štirih letih je postal geslo, ki so ga ljudstvo dan in noč vtipali v glavo. Stalinov načrt je zahteval 1.200.000 inženjerjev, imeli so jih pa samo četrtno. Znatno skrajšanje učne dobe inženjerjev in tehnikov je seveda šlo na račun kvalitete. Tvorniške delavce, ki so hodili v šole, priključene tvornicam, so po izobraževalnih tečajih pomaknili v čin inženjerjev, zakaj Stalin je nameraval ustvariti »armado«, ki bi s pomočjo 100 milijard rubljev hitro industrializirala deželo. Ker mu je bila produkcija glavna stvar, je moral konzum potisniti v ozadje. Stalin ga je svojemu načrtu vedno pripravljel žrtvovati. Od nepretrganega produkcijskega leta, pri čemer bi morale vse organizacije delati na leto šestdeset dni več, je pričakoval, da bo produkcijsko silo znatno dvignil, istočasno pa bo mogel »viziati« specifično težo proletarijata. Tako bo tekmovalje posameznih državnih podjetij izpodrinilo privatno »konkurenco« in v Sovjetski Uniji ne bo do polzei navzdol k kapitalizmu, temveč »viharno stopali navzgor k socializmu« (Grinko, Petletni načrt). Ob treznem presojanju nastane vprašanje, ali ni delo v Sovjetski Rusiji izpremenilo samo oblike »kapitalističnega suženjstva«.

Povečana industrializacija bi po petletnem načrtu morala uničiti kmeti: vas naj bi izginila — to je Stalinov boj proti »kulakstvu«. Pojm kulak,

to je več ali manj premožen kmet, je zelo nedoloben. Najprvo se je začelo z zatiranjem nekako petih odstotkov »premožnih kmetov«, nato so kolektivirali srednje kmetije in tako 62% vseh kmetij podržavili. Kmetje so se temu opirli in v letih 1928—1930 poklali svojo živino. Kmetom so vzeli vse, kar so imeli in jih pognali v prisilno delo v severne gozdove ali pa v Sibirijo. Leta 1929 je poginilo mnogo kmetijskih družin od mraza in lakote; na tisoče so jih odvedli k gradnji severnega kanala. Neki nemški kolonist iz Ukrajine piše 1930: »Ponoči napadejo ljudi v njih hišah. Moškim privežejo vrv okoli vratu in tako morajo teči za vozom komunistov, dokler ne obljubijo, da bodo plačali vse, kar se od njih zahteva. Vsek, ki ima konja ali kravo, se imenuje kulak. Kdor ne pristopi k kolektivni, ga smatrajo za sovražnika in ga skrajno terorizirajo. V M. so veliko ljudi skoraj nage pognali iz hiš. Kam naj gredo pozimi? Vpitje je tako kakor v Sodomi in Gomori. Mnogo jih zmrli in mnogo jih gre v smrt.« Drugi nemški kolonist piše 5. februarja 1930: »Tu je vse v rokah brezbožnežev. Ljudem jemljejo volivno pravico, da so popolnoma brezpravi. Človeka ne spoštujejo; na ženo, ki je pred porodom, se ne ozirajo in tudi ne, če je pol tučata majhnih otrok. Brez kopeke, kruha in obleke gonijo ljudi na cesto. Moške brez vsake krivde zapirajo po dve, tri leta. Zlate zobe trgajo tistim, ki imajo volivno pravico, pa tudi tistim, ki je dimajo (razen, če so komunisti), iz ust, da teče kri. Pa ko bi to delal vsaj zdravnik, a ko izvršuje kaj z navadnimi kleščami mlad kravlj pastir. Gospo R. žije moža so aretirali, so zapodili med kosilom. S seboj so ji dali samo dva majhna hleba; k mizi pa so sedli banditi. Zdal se pa zamislite v položaj žene: brez denarja, brez obleke, mož aretiran, brez strehe, kakaj strogo je prepovedano pomagati preganjam; to se kaznuje s smrtjo. V kooperativi ne

smejo ljudem brez volivne pravice prodati ničesar.«

Pravna opozicija, z Rykovom na čelu, je bila proti takim metodam in tudi proti temu, da bi se milijonom kmetov kar na mah vzelo vse imetje. V svojem govoru na 16. dan strank, od katerega je bila javnost izključena, je dejal Rykov, da je prisilno socializiranje lastnine deželo toliko etalo kakor meščanska vojna in intervencija. Kolektiviranj, ki so ga tako kruto izvrševali in katerega posledice so bile nepregledne, je Stalin, ko je zagrenjenje kmetov doseglo svoj vrhunec, napravil konec z odprtim, v nekako 18 milijonov komandih razširjenem pismu pod naslovom »Pred uspehom prekuženim. Od »kolhozov, to je kolektiviranih kmetij, ki so jih vzeli 50% kmetov, so zdaj obdržali samo nekako 7%, samo da bi jih zopet dvignili na 25%. To je bila samo dobro preračunana šahovska poteza Stalina, zakaj kmalu se je vrnil nazaj k svojemu prvotnemu načrtu. Prej kakor slej je bil neustrašen v borbi s kmeti, da bi uresničil svoj veliki eksperiment. Ustvarjanje nekaj tako velikanskega kakor je državno gospodarstvo »Gigant«, ki zavzema od severa do juga 84 km in od vzhoda do zahoda 62 km, mora prijati njegovi samozvesti: Sovjetska Unija hoče nekaj velikanskega, pa vendar nima šolanih mož, ki bi znale pravilno postaviti z najmodernejšimi stroji.

Lenin je nekoč na nekem kongresu po ustanovitvi Nepe sprožil vprašanje: »Kakšna stavba je to, ki jo gradimo?«, na kar mu je poznavalec sovjetskega gospodarstva, Ossinski, odvrnil: »Državni kapitalizem.« Stalin je sicer ogorčen, če se njegov sistem imenuje državni kapitalizem: v Rusiji kapitalizma vendar ni. Nepobitna pa je resnica, da je na mesto tolikih kapitalistov v Sovjetski Uniji stopil en sam kapitalist — sovjetska država sama, ki je mnogo mogočnejša kakor vsi, ki so bili

v ruski državi kdaj na površju. Na mestu privatnikov so vsemogoče organizacije, združenja in trusti, ki med seboj »konkurirajo«. Vsaka posamezna organizacija stremi na vse načine za tem, da bi dosegla dobiček, in se smatra za prisiljeno, če noče delati v izgubo, da zviša cene in se zateka k zvišam. Pogosto mora blago, ki ga je sama producirala, prodajati za boljše in dražje, da z višjo ceno krije izgube. Vsaka organizacija mora biti, če je treba, do skrajnosti ekonomična, zakaj država brezobzirno pobira davke od vsake organizacije in vsake tvornice, tako, da se morajo zelo pogosto izjaviti, da so insolventne, čemur seveda sledi kaznen. Denarni polom tvornice in trustov je v Sovjetski Uniji nekaj navadnega. Ali pa bodo v Sovjetski Rusiji ustvarili sistem, po katerem bosta produkcija in poraba v takem ravnotežju, da bodo krize premagane in da se bodo dosegle vse koristi kapitalizma, ne da bi se čutilje njegove zle posledice? Zaenkrat delajo v Sovjetski Rusiji na podlagi državnega kapitalizma, čigar smot je gospodarstvo po načrtu. To je prisilno izoblikovanje novega imperija, »avtarkične Rusije, njeno odmiikanje od zahodne Evrope, istočasno pa pritisk na ljudi s povečano silo države. Z vsemi sredstvi se brani ne ljudstvo, ampak boljševiška državna oblika, ki velja za socializem. Nanjo se ozira vse produkcija dežele kot na najvišji cilj.

(Konec sledi.)

ZA BIRMO vence, obleke in svile
poceni dobite v
Trpinovem bazariu, Maribor
Vetrinjska ulica 15

Frtaučku Gusl ma beseda

»Serbus Gusl! Glih kar sm mislu nate, pa že stujš pred mana, kokr, de b iz neba dol padu. A ni tu čudn? me je uguvu- ru Nace glih, ke sm stopu tam pr šušarskem most dol za Iblanca, de b vidu, kuku gre kej regulacija naprej in pa, de b Iblanca puduhu, že res tku nagružen smrdi, kokr kle upijejo.

»Kua u tu čudn? Men se je pa glih zdejla koulal, in em prec vedu, de eda name misl. Sam tu nism mogu pugnati, kdu. Al kašn tak, ke sm jest nemu kej u žlaht, al kašn tak, ke je on men u žlaht. Tku sm mu jest udguvuru in se naslonu zravn nega na zid in začu gledat dol u tist blat, ke sa ga brezposeln sm pa ke premelaval. »Za kua s pa prouzaprou name mislu? Sej t nism nč doužan, ti pa tud men ne.«

»Veš, ena akcija m gre pu glau, kuku b se dal revežem pumagat. Pa sm mislu nate, ki b te dubu, de b se u te reč bi natančn puguverla.«

»Penapejd! Če misleš na ta viža pridit du kašna kurita, se kar pud nusam ubriš. Pumiel, de mama dondons že več takeh akci, kokr je kurit. Kej pride na morš več duseot. Je že prepozn. Če se t res že tku pu kurite elize cedejo, se morš kašnu takmu prpuoč, ke je že sam pr kuritel. Če se uš dobr zadržu, pa bo še tebe pustu, de se boš kam umes prstulu. Drgač u pa usaka toja muja zaslojn. Le men verjem. Veš, učesah je blu tu drgač, ke so bla kurita še na ush koncoh in krajeh na razpulužejn. Če s tekat na kašnem shode zarjova: »Žužaj! ali pa »Dol s kurupcijske, s prec pu- zornost nase ubrnu. No, pa s lepu pučas naprej pršo. Dondons pa ni več tku. Na razpulužejn jh je ocer že precej in jh bo s časama še več. Ampak ne kurit. Tu s zamerkil, pa s tiste toje akcije kar se glave izbi. Viš, še h tistmula kurit, ke tamla pu nem pecek s cementam pumešan dol u Iblanca spuša, na morš več zraun. Je še uasezen, kokr videš.«

S. R. Yew, Cape Times, Južna Afrika:

Čudovita dela mravelj

Ko se bliža toplo vreme, se morajo južni Afrikanol zavarovati pred nadlogo majhne živalce, ki je pa močnejša kakor slon in tako inteligentna, da dela podzemeljske rove in nebotičnike, da organizira armade, delovne polke in ognjegasne brigade, da si izmišlja načrte.

Ta živalca, ki jo pozna vsak otrok, je uganka za znanstvenike in filozofe. To je mravlja.

Mravlja ima neverjetno moč in inteligenco. Če bi na pr. bile človeške čeljusti tako močne kakor mraveljske, bi človek s svojimi zobmi lahko dvignil 275 ton. Mravlja lahko drži v svojih čeljustih tritisočkrat večjo težo kakor je teža ona sama. Ko bi človek imel moč mravlje, bi čisto lahko zadel dve lokomotivi na ramo in ju nesel!

Skoraj vsak kvadratni čevljev zemlje v Južni Africi je preprežen z mraveljskimi rovi in v deželi Karoo kar mrgoli njihovih nebotičnikov. Beseda »nebotičnik« ni pretirana. Če primerjamo mravljinjo velikost, četrt inča, so njihove dvajset čevljev visoke piramide devetstošestdesetkrat tako visoke kakor mravlje same.

Neki opazovalec na Francoskem je položil tlečo cigareto vrh mravljišča gozdnih mravelj. Videl je, da je cigareta ugasnila že čez nekaj trenutkov. To je ponovil in jih zopet opazoval. Brž ko je cigareto položil na mravljišče, je videl, da so mravlje spoznale nevarnost. Obdale so tlečo reč in začele izbržgavati neko kislino, ki je ogenj hitro pogasila. Kisline je bilo toliko, da je po njej močno dišalo okoli mravljišča.

Ali mravlje napravljajo načrt ali ravna jo samo po instinktu?

Naravoslovci trdijo, da vse njih delovanje v mravljišču, najsibo še tako zamotano, vodi nagon. Po nagonu ravna jo, ko ležejo in gojijo jajca, dokler se iz njih ne izležejo mravlje, ko hranijo ličinke, jih umirajo, branijo, drže v pravi temperaturi, dokler se ne izležejo mravlje in potegnajo ličinke no kožo s njih, ko jim zrnajo ude in jih postavijo na noge, da začnejo delati kot delovni člani za skupno lastnino. Vse dan hite delavke po rovih gor in dol in prinašajo živež za svojo kolonijo.

Na to, da štedijo s časom in energijo, morajo zelo paziti, če hočejo vzdrževati moč gnezda. Imajo skavtke, ki prinašajo glas o plenu in delajo do njega vonjave sledi, po kateri potem brze delavke.

Naravoslovec Belt je v Nicaragui opazoval armadne mravlje in spoznal, kako modro in razodno ravna jo vodnice in kako zvesto zaupajo delavke njihov vodstvu. Hrana armadnih mravelj obstoji po večini iz živih žuželk. Mravlje potujejo v armadah, da ulove in po svojem neizmernem številu premagajo majhne živalce, ki jih dobe na svoji poti.

Ena takih armad je nekoč romala čez železniško progo. Vsakokrat, ko je šel vlak, je zmečkal na tisoče mravelj.

»Gusl, dejno že enkat jeinat in puet še mene, de pridem du beseda. Teb gre jezek, ket gos rep. Tu, kar m ti zdejla prpouduješ, jest že mdaumi vem. Murde še več ket ti. Ampak men ni za kurit. Res ne. Mene na smeš m tku za naumenga, de b šou že ubrana. Jabuka utresat. Men je res sam za ena dobrodelna akcija...«

»Tku usak prau...«

»Pust me vnder zguvori! Ke t um jest soj plan, kuku s jest ta reč mislem, razložu, pol pa lohka ti gvariš. Jest t na bom u beseda segu, kokr ti men. Kar brez skrbi bod.«

»Astn, pa guvor. Jest puslušam.«

»Puglej, Gusl! A videš, kuku se tela reveži tlela dol martraja in pu tem drek kubacaja. A se t nč na emilja? In kua maja ud tega? U petek uja dubl usak ene par grošu, de uja mel glih za en frakl, pa za kašna štruca. U kašneh draginskih dukladah se jm še sajnal ni nkol. Pa ne sam tlela. Tud pu fabrikah ni nč bulš. Kene, tist, ke jh hodja usašeh sam gledat, kuku gre kej del naprej, se vozja pa z autumubilem ukul pu bareh, prrejaja pujedne, zidaja hiše in tku naprej. A je tu kašna pravica?«

»Pardon, Nace! Ti morš pumislit, de te geapu- di, ke jh maš ti u misleh, delaja z glava.«

»Oho, Gusl! A te deluci, ke delaja tlela u grabne, delaja brez glav? Sam enga m pukaž, de nima glave, pa bom prec kapituluru. Hudimana! A voli uležejo z repom? A na delaja tud z glav? Viš, pa so le smurvo cufriden, pa z autumubilam se tud na vozja.«

»Nace, ti s ena prsmoda. Puvej m raj, kašna dubrudelna akcija maš ti u glau.«

»Astn gud. Puglej, kulk zjalu je tlela ukul Iblanca, ke zjala dol u grabn te srumake, ke se tku martraja. Tu sa sam brezposeln in pa tak, ke se jm delat na lub. Ke bo dvanaest preč, uja šli lepu pu hišah, pa se uja najedi, pa še ene par dinarčku nabral. Pupone se uja pa zbral u kašnu pajzle in uja žingal, ket grabci na streh. A b na blu prou, de b tud brezposeln žrtvuval neki za tiste, ke garaja nuč in dan, zasluža pa tulk, de na morja žut ne umrt. Ke revež na mo reveže pumagu, kdu mu pa bo? Geopoda ma ja tulk eneš putreb, de ji za reveže prou ne na ustane. Astn, viš! Taka akcija m ruji pu glau. Brezposeln nej b se prislel, de b mogli ud prfehtanga gnarja neki udstopit za bednostn skladi, prouzaprou za tiste, ke morja trdu delat zatu, de tist lohka ud nhneh žuhu nobl ževejo, ke nč na delaja.«

F. G.

Annie Quensel:

Kako si grabi najbogatejši človek premoženje?

»Pričakujte poziv njegove vzvišene visokosti!« se je glasilo orientalsko besedilo brzjavke, ki sem jo prejela na svojo prošnjo, kdaj da bo nizamu iz Hederabada ljubo sprejeti me. Čakala sem nekaj dni, ko pa je potekel teden in sem prejela na drugo brzjavko isti stereotipni odgovor, sem se odločila, da moram takoj dobiti poziv.

In tako sem postala gost kneza, ki ga smatrajo za najbogatejšega človeka na svetu. Trdijo, da oko nikogar, razen njega samega, ni še videlo neizmernih njegovih zakladov. Nihče ne more natančno povedati, kako velikanstvo je njegovo bogastvo, ki se je kupilo tekom stoletij. Pritekalo je iz bogatih rudnikov, premogokopov, diamantnih polj in solin. V diderabadekih gozdovih rastejo indijski hrasti kakor tudi sadne palme in druga dragocena drevesa. Rodovitna polja mu dajejo na vagono in vagono bombaža in oljnatega semena.

Bajno bogata zbirka draguljev kneza iz Hederabada se je začela v 13. stoletju, ko je raja Rachandra premagal svoje sovražnike. Vsak njegovih naslednikov je storil vse, kar je mogel, da bi bogastvo povečal. In tako dela tudi sedanjí knez. Kar govore njegov: podložniki o njem glede bogastva, ni ravno laskavo. Ta najbogatejši knez na svetu si je izmislil pravi pravcati sistem, da bi izžl iz svojih podanikov in iz raznih majhnih »special- tet« kolikor mogoče denarja, poleg tega, da ima viadarsko apanažo, približno osem milijonov rupij na leto.

Kaj boš rekel o knezu, ki na pr. zahteva od povabljenih gostov nazaj ali dar, ki se ravna po dostojanstvu gosta? Najnižji znesek je zlat mohur, to je nekaj več kakor dva funta. Za častnika ali vladnega uradnika to ni majhen znesek, zlasti odkar so te obdavčene gostije več kakor enkrat na leto. Ker je vsakokrat povprečno petsto gostov, se knezu tu izplača.

Nizam ima pa tudi druge, manj javne, a prav tako plodonosne vire za kupičenje svojega bogastva. Svoje prijatelje in znance počašča s tem, da jim pošilja škatle ali košarice, napolnjene s sadjem ali sladkoti. Na zavoj je pritrjen listek z zneskom, ki ga je plačati za »dar«. Ne malo zanimivo je tudi, kako knez pride do sladkarij. Po svoji navadi malomarno oblečen, se namreč poda v bazar. V slaščičarni izbira blago in ga hvati, nakar je ubogi slaščičar, po običaju dežele, primoran blago, ki ga je knez pohvalil, pokloniti mu kot dar. Kakor bi trenil, izginejo reči v košari, ki si jo je nizam prinesel s seboj. Doma blago razdeli v manjše dele, ga lepo čedno aranžira in pošlje prijateljem, ki so seveda tega veselí!

Drugi način, ki se ga je njegova visokost posluževala pred desetimi leti, so bile prijave za broširane pesmi, ki jih je zlagal sam. Brošura je stala dva mohurja, vezana knjiga deset. Seveda se nihče ni upal odkloniti teh knjig in mohurji so

zupet tekli v njegove blagajne. Pozneje so ustavili prijave in o knjigi se ni slišalo nič več.

Pravijo, da v knezovem haremú skoparilo celo pri hrani. Apanažo ima samo knezova žena, Pacha Begum; a 400 rupij mesečno je zelo skromen znesek za kneginjo, ki je žena najbogatejšega človeka na svetu. Nizam ima štiri žene prvega razreda in okoli sto priležnic. Prestolonaslednik je sin Pache Begume. Princ in princeze se smejo imenovati samo otroci štirih žena. V knezovem haremú je tudi mnogo žena, ki jih je po običaju podedoval po svojem očetu.

Ko sem se neki večer vrnila z univerze v svojo sobo, me je čakalo nizamovo povabilo k pojedini, in sicer se tisti večer v palači kralja Kotija. Tisto uro, ko sem dobila povabilo, se je pojedina že začela. Od tam, kjer sem stanovala, pr do palače je bilo najmanj dvajset minut z avtomobilom. Po večini sem se preoblekla kar v vozu in tako hitela kakor še svoj živ dan ne.

Nervozen, majhen mož v uniformi, pobočnik, me je sprejel na stopnicah. Okoli 500 Evropevc in domačinov je sedelo na vrtni terasi pod velikim šotorom okoli okusno pogrnjene mize. Ko sem vstopila, je vladala smrtna tišina in oči vsakogar so se uprle vame. Kakor se je videlo, so me imeli za noro.

Pobočnik, ki se je ves tresel, me je s svojimi zadnjimi močmi predstavil njegovi vzvišeni visokosti, temnopoltemu, majhnemu možu, ki je nosil frak, mehko srajco in fez. Ta mi je milostno pokimal in odkazal sedež. Večerjo so mi servirali s tako naglico, da sem kljub temu, da sem dospela šele k dezertu, dohitela druge, ko je prišla na mizo kava. Komaj sem jo posrežala, se je knez dvignil, izpraznil svojo čašo šampanjca in ponudil roko svoji sosedji, ženi angleškega guvernerja. Šel je od mize in gostje so mu sledili. Mislija sem, da jih bo peljal v salon, a motila sem se. Zadnji par še ni zapustil terase in se poklonil mladim princesam, ki so stale ob vratih, oblečene v zeleno svileno obleko in svetlodele volnene nogavice, ko se je zašlišal glas gospodarja: »Pojdite vendar! Hitro! Hitro!« Knez je stal vrh stopnjic in odpravil avtomobil za avtomobilom.

»Ali je vedno tako?« sem vprašala staro angleško damo, ki je stala poleg mene.

»Da, tako se navadno končujejo pojedine njegove visokosti!«

Ko je prišel moj avto, sem porabila priložnost, da sem knezu razložila in se opravičila, zakaj sem prišla tako pozno. Moj gostitelj se je iz srca smejal. »Mislim, da niste še nikdar tako hitro jedli kakor nocoj,« je vljudno pripomnil in ves čas mahal drugemu avtu, naj pride bliže. »Hitro, hitro!« se je glasilo skozi nočno tišino parka, ko sem zamisljeno šla domov od najbolj čudne večerje v svojem življenju.

Šah

V matchu za svetovno prvenstvo je Bogoljubov v 23. in 24. partiji presenetil z dobro igrjo Aljehina, ki se je v obeh partijah mnogo slabše branil, kot v prejšnjih. Bogoljubov je obe partiji dobil in s tem zopet nekoliko dvignil zanimanje za ta match, ker je vsaj teoretično še vedno mogoče, da Bogoljubov zmaga. Po 24. partiji je stanje 14:10 za Aljehina, ki torej po dogovoru, ki sta ga mojstra sklenila, potrebuje za zmago še eno in pol točko. Praktično Bogoljubov nima seveda nobenih šans več, ker Aljehinu iz šestih partij ne bo težko dobiti poldrugo točko. Kljub temu pa bodo vse partije zelo napete, ker je Bogoljubov v večini zadnjih partij pokazal premoč nad Aljehinom. Danes prinašamo 23. partijo, v kateri je Bogoljubov dosegel svojo drugo zmago v tem matchu.

Bogoljubov : Aljehin

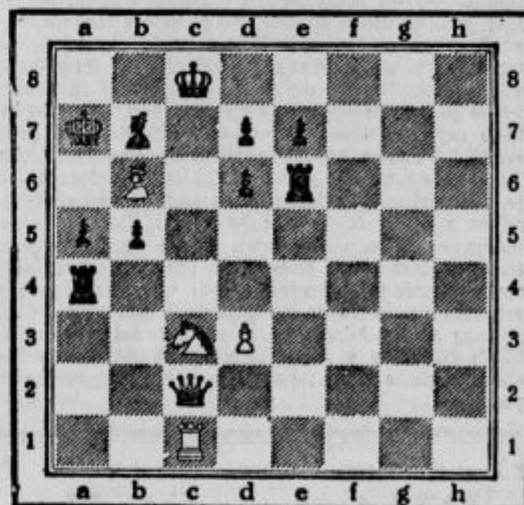
1. d2—d4, d7—d5, 2. Sg1—f3, Sg8—f6, 3. c2—c4, d5×c4, 4. Dd1—a4+ (to potezo so igrali že pred več leti in je njen namen, takoj osvojiti nazaj gambitnega pešca), c7—c6, 5. Da4×c4, Le8—f5, 6. Sb1—c3, e7—e6, 7. g2—g3, Sb8—d7, 8. Lf1—g2, Lf5—c2 (zanimiva poteza, ki pa ni posebno dobra. Črni grozi Sd7—b6, čemur se pa beli s popolnoma naravno potezo izogne), 9. e2—e3, Lf8—e7, 10. 0—0, 0—0, 11. a2—a3, a7—a5 (črni si hoče dobiti protišans na damskem krilu), 12. Dc—e2, Le2—g6, 13. e3—e4, Dd8—b6, 14. h2—h3, Db6—a6 (črni bi rad menjal dame, kar bi mu dalo izenačeno igrjo), 15. De2—e3, c6—c5, 16. e4—e5, Sf6—d5, 17. Sc3×d5, e6×d5, 18. Le1—d2, Lg6—e4, 19. Ld2—c3 (Bogoljubov pripravlja svoje figure zelo smoteno za napad na kraljevo krilo), c5—c4, (Aljehin pa išče šans v protinapadu na damskem krilu), 20. Sf3—e1 (črni lovec stoji močno in obenem je treba napraviti belim pešcem prosto pot. Bogoljubov je prišel iz otvoritve zopet v prednost, ki jo je v tej partiji dobro izkoristil), Le4×g2, 21. Se1×g2, b7—b5, 22. f2—f4 (partija je dosegla svoj višek. Beli napad je mnogo nevarnejši kot črni protinapad), Da6—h6, 23. De3—f3, b5—b4, 24. Le3—d2, Sd7—b6, 25. g3—g4, Dh6—c6, 26. f4—f5, 17—f6 (ta poteza je bila potrebna, ker bi sicer bil črni v siloviti nevarnosti), 27. Sd2—f4 (napad bega je silovit), Tf8—c8, 28. e5×f6, Le7×f6, 29. Sf4—e6, c4—c3, 30. b2×c3, Sb6—c4, 31. Ld2—f4, Sc4×a3, 32. g4—g5, Lf6—d8, 33. Lf4—e5 (Bogoljubov je bil v časovni stiski in ne najde najmoč-

nejšega nadaljevanja. Df3—h5 z grožnjo g5—g6 bi mnogo hitreje odločilo), Ta8—a7, 34. Df3—h5, Sa3—c4, 35. c3×b4, Sc4×e5, 36. d4×e5, Ld8—b6+, 37. Kg1—h1, d5—d4+, 38. Dh5—f3, Dc6×f3+, 39. Tf1×f3, Te8—c3, 40. Tf3—f1, d4—d3, 41. f5—f6 (tu je bila partija prekinjena in je Bogoljubov to potezo kuvertiral) Te3—c6, 42. Se6×g7, Ta7×g7 (sicer bi beli pešci še prej odločili), 43. f6×g7, a5×b4, 44. Tf1—f6, Lb6—d4, 45. Ta1—a8+, Kg8×g7, 46. Tf6×c6, d3—d2 (Aljehin se krvečito tega brani), 47. Te6—e7+, Kg7—g6, 48. Ta8—g8+, Kg6—f5, 49. Tg8—f8×, Kf5—e4, 50. Tf8—f1, Ld4×e5, 51. Te7—c4+, Ke4—d3, 52. Tc4×b4, Le5—g3, 53. Kh1—g2, Lg3—e1, 54. Tb4—b1, Le1—h4, 55. Tb1—b3+, Kd3—e2, 56. Tb3—b5, Ke2—e3, 57. Tb5—d5, Ke3—e2, 58. Tf1—f5 in črni se je vdal.

Problem št. 21

I. Halumbirek

Črni: Kc8, Ta4, e6, Lb7, P: a5, b5 d6, d7, e7 (9 figur).

Beli: Ka7, Dc2, Te1, Lb6, Sc3, P: d3 (6 figur). Mat v treh potezah. Zelo lep problem, katerega rešice bomo objavili.

Oskrbite si

za Vaše leposlovne, znanstvene in druge knjige primerne preproste ali fine

Poslužite se

za vezavo revij: Dom in Svet, Mladika, Ilustracija, Zena in Dom

trpežne vezave

originalnih platnic

katere Vam nudi

Knjigoveznica Jugoslovanske tiskarne

F. L. K. O. Z.

Ljubljana, Kopitarjeva ulica 6/II.

Penzionat dominikank v Gleisdorfu pri Grazu

Počitniški in celoletni penzionat; zdravna lega; lepi sprehodi. — Osnovna in meščanska šola. Enoletna gospodinjinska šola. Triletni višji tečaj za gospodinjinske poklice. — Poučevanje francoščine in angleščine, glasbe in slikanja; počitniški nemški tečaj za inozemke.

Pojasnila dajejo sestre sv. Dominika v Gleisdorfu pri Grazu

Pred nakupom si ogledite veliko razstavo otroških in igrarčnih vozíkov, stolic, holenderjev, malih dvokoles, trikoles, šivalnih strojev, motorjev in dvokoles v prostorih domače tovarne »THURUN« F. Bajeti, Ljubljana, Karlovska c. 4. Najnižje cene! — Cenik franco.

BANKA BARUCH 15. RUE LAFAYETTE PARIS

Telef.: Trinité 81-74 — Telef.: Trinité 81-75

Naslov brzjavkam: Jugobaruch Paris 22

Banka Jugoslovanskih izseljencev v Belgiji, Franciji, Holandiji in Luksenburgu. Odpremlja denar v Jugoslavijo najhitreje in po najboljšem dnevnem kursu.

Vrši vse bančne posle najkulantneje.

Poštni uradi v Belgiji, Franciji, Holandiji in Luksenburgu sprejemajo plačila na naše čekovne račune:

BELGIJA: No. 3064-04 Bruxelles, FRANCJA: No. 1117-94 Paris, HOLANDIJA: No. 1458-65 Ned. Dienst, LUKSEMBURG: No. 5967 Luxembourg.

Na zahtevo pošljemo brezplačno naše čekovne nakasnice.

Gospodarstvo

Vprašanje mednarodnih dolgov

Dne 15. junija bi morala cela vrsta evropskih držav plačati Zedinjenim državam severne Amerike določene obroke za odplačilo vojnih dolgov. Vse prizadete države pa so obvestile Ameriko, da predpisane obroke ne morejo šteti. Istočasno pa je tudi Nemčija obvestila svoje upnike, da za dobo enega leta ne more plačati niti obresti niti delež za amortiziranje svojih dolgov, bili to dolgov iz postavke reparacij, bili to čisto trgovinski dolгови. Ameriški dolžniki se na podlagi prejšnjih mednarodnih dogovorov izgovarjajo, da so se obvezali

vračati Ameriki vojne dolgeve v obsegu reparacijskih plačil, ki jih bo vračala Nemčija. Pred dvema letoma je ameriški predsednik Hoover dosegel, da je Nemčija svoja plačila smela prekiniti, nakar so tudi upnice Nemčije prekinile svoja plačila Zedinjenim državam in to dokler Nemčija zopet ne bo začela vršiti svoje dolžnosti. Pregled o plačilih, ki bi jih morale evropske države vršiti dne 15. junija, nam nudi sledeča tabela:

	na podlagi dogovora	Hooverjev moratorij	zaostale obresti	Skupaj
Anglija	75.390.000 dol.	9.721.000 dol.	560.000 dol.	85.671.000 dol.
Francija	55.446.000 dol.	3.047.000 dol.	107.000 dol.	59.000.000 dol.
Italija	13.838.000 dol.	896.000 dol.	8.000 dol.	14.742.000 dol.
Romunija	1.200.000 dol.	49.000 dol.	— dol.	1.249.000 dol.
Belgija	6.675.000 dol.	484.000 dol.	— dol.	7.159.000 dol.
Jugoslavija	300.000 dol.	— dol.	— dol.	300.000 dol.
Poljska	3.535.000 dol.	456.000 dol.	48.000 dol.	4.039.000 dol.
Češkoslovaška	1.500.000 dol.	183.000 dol.	— dol.	1.683.000 dol.
Estonska	282.000 dol.	37.000 dol.	4.000 dol.	323.000 dol.
Finska	148.000 dol.	19.000 dol.	— dol.	167.000 dol.
Letonska	118.000 dol.	15.000 dol.	1.000 dol.	134.000 dol.
Litva	134.000 dol.	14.000 dol.	1.000 dol.	149.000 dol.
Madjarska	33.000 dol.	4.000 dol.	— dol.	37.000 dol.
Skupno	158.998.000 dol.	14.925.000 dol.	730.000 dol.	174.652.000 dol.

Dne 15. junija bi torej morale evropske države plačati Ameriki skupno 174,7 milijonov dolarjev (8 in pol milijarde Din ali skoraj naš enoletni državni proračun), kar je za 21,6 milijonov več, kot pa je prišlo na decembarski rok, ki ga seveda večina držav tudi ni poravnala. Se žalostneje pa po postane za Evropo slika njenega gospodarstva, če vzamemo v poštev, da je ameriški dolar izgubil 40,94 odstotkov svoje vrednosti in so zatoj tudi evropski dolгови za toliko padli ker dolga ni treba poravnati v stari enakovrednosti z zlatim dolarjem marveč v novi enakovrednosti z novim zlatim dolarjem. In kljub temu Evropa svojih dolgov ni mogla poravnati!

Kaj bo Amerika storila? Ameriški denarni krogi so mnenja, da zaostaja Evropa v odplače-

vanju dolgov zaradi tega, ker vsajpe ves svoj denar v oboroževanja, da torej ni gospodarska kriza kriva evropskega bankrota, marveč tekma v oboroževanju. Vsled tega ni bilo težko uveljaviti Rooseveltu tako imenovani Johnsonov zakon, ki odsej naprej prepoveduje ameriškemu kapitalu, da bi v kakorikoli obliki (javna posojila, zasebna posojila, investicije...) zašel v one države, ki svojih dolžniških obveznosti niso izpolnile, razun, če je njihov položaj zares takšen, da niso mogle, toda razsodbo o tem si pridrži Amerika. S tem stopa vprašanje vojnih dolgov zopet v ospredje, ker brez ameriškega kapitala Evropa ne bo mogla izhajati, dobila ga pa ne bo, če svojih dolžnosti ne bo izvrševala. Ali pa smo na ravni poti do popolnega brisanja vseh dolgov, ki izvirajo iz svetovne vojne?

Naša trgovska mornarica

V preteklem letu beleži naša trgovska mornarica prvikrat po vojni nazadovanje in tonazi.

Koncem leta 1933 smo imeli (v oklepajih koncem 1932): 11.191 (10.595) jadrnic in dokov s 30.531 (25.683) netonami, normalno število posadke 26.766 (26.265); 262 (369) jadrnic s pomožnim motorjem s 4457 (4687) netonami in 5523 (5671) k. silami, normalno število posadke 845 (1077); ladje in čolni na motor 394 (327) s 923 (1023) netonami in 4376 (4382) k. silami; normalno število posadke 687 (653) in končno 179 (188) parobrdov s 213.688 (219.926) neto in 347.201 (360.529) bruto reg. tonami, 202.741 (209.264) konjskimi silami in 2911 (3081) možmi posadke.

Največ tonaze imajo naravno parniki. Tu se predvsem pozna nazadovanje pri parnikih za dolgo plovbo, dočim se je tonaza ladij za dolgo obalno plovbo celo povečala, za malo obalno plovbo pa ostala neizpremenjena. Razvoj naše trgovske mornarice nam daje tale pregled (samo parniki):

	štev.	bruto reg. ton
1928	163	296.783
1929	164	292.878
1930	170	316.684
1931	182	333.582
1932	188	360.529
1933	179	347.201

KAJ NAM DAJE MORSKI RIBOLOV?

Statistika pomorskega ribolova nam kaže, da je bilo ulovljenih rib:

	ton	milj. Din	povpreč. cena
1930	6.835	50,5	7,39
1931	6.222	44,5	7,14
1932	7.203	39,1	5,43
1933	7.164	34,7	4,86

Donos ribolova variira po količini, stalno pa pada vrednost zaradi vedno nižjih cen. Kako velike važnosti je ribolov za naše prebivalstvo ob Jadranu, se vidi, kako veliko kapitala je investirano vanj. Vrednost ribiških ladij je sama ocenjena na 27,5 milj., vrednost orodja pa na 38,03 milj. Din.

Obvestilo PH lastnikom obveznic 2 1/2% vojne škode

Vsi lastniki obveznic 2 1/2% vojne škode, ki imajo svoje obveznice shranjene pri Poštni hranilnici na kakršnikoli osnovi (za zastavo, za jamčevino, v shrambi, na obroke kupljene obveznice itd.), se obveščajo, da ne smejo od dne 14. junija 1934 pa vse dalje, dokler ne dobe od Poštnice hranilnice obvestila, da so jim stare obveznice zamenjane za nove, teh svojih obveznic prevzeti, zamenjati ali pa kako drugače s njimi razpolagati. Kakor hitro bo Poštna hranilnica zamenjala le obveznice, bo takoj o tem pisмено obvestila lastnike in jim sporočila nove serije in številke.

Pri zadnji lastniki se naprošajo, da se ta čas ne obračajo na Poštno hranilnico niti pisмено niti ustno s prošnjami za zamenjavo, za pospešeno zamenjavo ali s posebnimi željami, da bi se jim obveznice zamenjale za določeno serijo in številke ali pa za manjše, oziroma večje kose. S tem bi samo otežili in zavlekli ogromno delo, v njih interesu pa je, da se ta zamenjava čim hitreje izvrši.

Lastniki obveznic vojne škode, ki nimajo shranjenih obveznic pri Poštni hranilnici, naj se zaradi zamenjave ne obračajo na Poštno hranilnico, ampak na najbližjo davčno upravo ali pa na finančno ministrstvo, oddelke za državne dolgeve in državni kredit.

Borza

Dne 16. junija.

Denar

Curih. Pariz 20.325, London 15.535, New York 307.75, Bruselj 71.95, Milan 26.52, Madrid 42.15, Amsterdam 208.75, Berlin 117.50, Dunaj 73.17 (priv. 57.25), Stockholm 80.10, Oslo 78.05, Kopenhagen 69.35, Praga 12.81, Varšava 58.15, Atene 2.93, Carigrad 2.50, Bukarešta 3.05.

Žitni trg

Novi Sad. Koruza srem. par. Indija 90—91. - Ostalo neizpremenjeno. - Tendence neizpremenjena. Promet slab.

Chicago. Pšenica: julij 95, september 95.75. Koruza: september 59.875, Oves: september 43.75. Rž: september 67.50, december 69.875.

Winnipeg. Pšenica: julij 87.50, avgust 89.50, oktober 90.25.

Hmelj

Cene hmelju se dvigajo

Na Češkoslovaškem je v hmeljski kupčiji nastopila hausse. Pri pravi živahnem zanimanju in povpraševanju so se cene za lanski žateški pridelek dvignile na 65—71 Din za kilogram. Tudi za starejše letnike (1932 in 1931) je zopet nekaj zanimanja. Izgledi na letošnji pridelek so slabi, ker vsled katastrofalne suše rastlina vedno bolj zaostaja v razvoju, pa so zato hmeljarji zelo rezervirani pri prodaji lanskega pridelka in je zaključna tendenca prav čvrsta. — Tudi v Nemčiji traja še vedno huda suša, noči pa so nenavadno hladne, tako da tudi rastlina zaostaja v razvoju in se računa le s prav pičlim pridelkom. Hmelj odganja predčasno v cvet, pojav, od katerega si hmeljarji obetajo le slabo letino. Prav tako v Angliji in Ameriki stanje nasadov ni povoljno, pač pa je boljše v Franciji in deloma tudi v Belgiji. Izgleda, da je za letošnja vsilja sila prečila nadprodukcijo in zato cene predvidoma ne bodo slabe, pač pa bo malo blaga za prodajo in verjetno tudi kakovost povprečno ne bo najboljša.

Cene zmerne.

Celoletni obrat.

Dolenjske Toplice pri Novem mestu

Zdravnik: DR. RUDOLF ROZIC (poprej šef-zdravnik Slatina-Radenci)

Pojasnila in prospekti: Uprava Dolenjskih Toplic.

Slovenska Krajina

Občinske volitve. V šestih občinah našega okraja so se vršile ponovne občinske volitve radi preureditve občin. Volitve je vodil od banske uprave poslani zastopnik. Vsak je lahko izrazil svobodno svojo voljo, ni bilo nobenih nerednostih. Najhujši boj je bil v Dolnji Lednavi, kjer je zmagała lista g. Badiča proti listi dr. Peterlina. Listi sta seveda bili obe nacionalni, oficijelna lista JNS je bila dr. Peterlinova. Po volitvah so zmagovalci manifestirali za kralja, Jugoslavijo in bana.

V Turnišču je zmagała lista g. Litropa proti oficijelni listi JNS. G. Litrop je dobil 580 glasov, g. Stefanec pa le 55 in sedm odbornikov. — Naš narod je vdan kralju in ljubi Jugoslavijo.

Žalec

Izpopolnitev orgel v farni cerkvi. Farna cerkev je pred kratkim naročila pri Francu Jenku v St. Vidu nad Ljubljano one piščali za orgle, ki so bile odvzete med svetovno vojno. Sedaj so orgle že popravljeni in v primernem stanju.

Nesreča pri električnem dvigalu. Pri trgovcu J. Krašvcu v trgu se je ponesrečil trgovski javecenc. Po nesreči je vtaknil roko pod električno dvigalo, ki mu je v zapetju zmekčalo roko. Prepeljan je bil v celjsko bolnišnico.

Sejm sv. Antona. Bil je precej dobro obiskan. Seveda brez vsakih neprijetnosti tudi ni bil. Popoldne se je nekemu vozniku splašil v sredini trga konj, ki je v silnem teku oddirjal med množico. Med tekom se je zadel ob mizico neke branjeve ter jo je prevrnil. Splašene konja so potem prišli in ga odvedli zopet k pravemu gospodarju.

LJUBLJANSKO GLEDALIŠČE

DRAMA (Začetek ob 20)

Nedelja, 17. junija: Gospoda Glembajevi. Izven. Globoko znane cene od 5 do 14 Din. Ponedeljek, 18. junija: Mojster Anton Hit. Red C. Torek, 19. junija: Produkcija opere kole, dramatični oddetek državnega konservatorija. Cene od 6 do 30 dinarjev.

OPERA (Začetek ob 20)

Nedelja, 17. junija: Ples v Savoyu. Izven. Globoko znane cene od 6 do 20 Din. Ponedeljek, 18. junija: Zaprtje. Gostovanje tenorista Andree Burdina, napovedano za danes, je preloženo na prihodnji teden. Datum javimo. Vstopnice, kupljene za danes, bodo veljale za to gostovanje.

Otvoritvene moto dirke

Danes popoldne ob 15

nastopijo na dirkališču ZSK Hermesa (ob gorenjski progi) najboljši dirkači Dravske banovine. Pokroviteljstvo dirk je prevzel ban Dravske banovine g. dr. Drago Marušič. Program je izredno zanimiv. Pridite in pogledite jih!

ZSK Hermes (moto sekcija). Za današnjo dirko naj bodo sledeči gospodje ob 9 na našem dirkališču: po-verjenika g. Božovič, Oglar; zapiskarja: g. Barl, Gregore; časomerilci: g. Maver, Krivic, Šribar, San-eln Savo, Jamnik; telefonisti: g. Cirman, Drovencik, progoslovci: g. Brašič; starter: g. Rupena; pregledniki na zavojih: Skopec, Fantini, Miklavčič; vrhovni reditelj g. Marinko. Vsi ostali, ki sodelujejo kot redit-elj, morajo biti ob pol 14 na našem dirkališču.

★

SK Grafika. Danes ob pol 15 naj se v društveni garderobi zglasijo igralci: Gnapič, Katavič, Mekina, Ušnik, Zagar, Bežan I., Stupica Leo, Verčnik, Villi, Lave, Trobevsčak, Verbek, Bežan II.

Veslaški sport v Mariboru

Mariborski veslaški klub priredi pričetkom avgusta 1934 v okvirju »Mariborskega tedna« veliko med-narodno veslaško tekmo na Dravi na treh različnih tekmovalnih progah.

V svrhu izdatne propagande zdravlega in lepoga veslaškega sporta ter zadovoljivega uspeha te naše prve velike prireditve, vjudno vabimo k sodelovanju vse veslače in prijatelje vodnega sporta, člane vseh mariborskih društev, posebno pa mladino.

Veslače s lastnimi čolni prosimo, da nemudoma prijavijo Mariborskemu veslaškemu klubu velikost in število sodejev čolna ter imena tekmovalcev.

Vsem veslačem tekmovalcem in začetnikom brez lastnega čolna — pa Mariborski veslaški klub izposodi za skupne vaje in za tekme proti mali odškodnini prvostvorne eno- in dvosedežne sportne čolne.

Tekmovalce se bo v večih skupinah, kakor mladins-ki oddelki, doma, gospodje, dame in gospodje mešano in pirati za urmerno lepe nagrade in diplome.

Prosimo vodstva vseh mariborskih društev, da svojemu članstvu in mladini priporočajo, da se te veslaške tekme v čim večjem številu udeležijo.

Prijava tekmovalcev je oddati najkasneje do 24. junija 1934 v sportni trgovini g. Bogumila Divjaka, Maribor, glavni trg ali pa pisмено direktno na naslov »Tajništvo Mariborskega veslaškega kluba«, Maribor.

Sestava tekmovalnih oddelkov in pričetek skup-ne veslaške tekmovalne vežbe na vseh treh tekmovalnih progah, pod tehničnim vodstvom M. V. K. je v u-deleju. 24. junija 1934 na klubskem zbirališču »Dravsko kopališče Kifer, Maribor. Ob 9h ugrejo.

V kratkem približno podrobni razpored naših prireditve, posebno pa opis interesantnih vodnosport-nih novosti, s katerimi nastopi Mariborski veslaški klub ob priliki »Mariborskega tedna«.

Trbovlje

Zborovanja. Bojevniki imajo danes pri Sv. Ka-tarini po masi za padle tovariše zborovanje na prostem in nato zabavo na istem prostoru. Z ve-likimi plakati pa vabi na svoje zborovanje Jugosl-narodna stranka. Za govornika je javljen posl. dr. Lukič. Dosedaj še nismo slišali, da bi imela tudi ta stranka kaj pristašev pri nas. So pa Trbovlje dovolj velike, oziroma dosti številne, da si vsak lahko vjame kakega pristaša.

Za občinske volitve poteče rok za vlaganje re-klamacij danes. Po novi zložitvi bo imela občina 88 volivcev več. Zanimivo je, da tudi oficijelna JNS ne misli vlagati strankarske liste. Zadnje dni se je delovalo na to, da bi bila vložena samo ena lista, vendar je skoraj nemogoče spraviti v sklad gospodarske in osebne interese Trbovelčanov.

Smrt pobira. Umrli je za pljučno jetiko 36 letni rudar Koprivc Rudolf; zapušta pet malih otrok. Bo-jevniki so mu priredili lep pogreb, iz posmrtnin-skega sklada pa dali družini lepo podporo. — Od kapi zadeta je umrla Tušek Antonija, stara 62 let, vsled bolezni na obistih pa Marija Draksler, roj. Kiler, v 57. letu. Starost in kap pa je vzela 80 let-nega Ramšaka Gregorja. Pri vseh procesijah je vedno nosil naprej križ, zadnje leto pa je omagal. Bog mu bodi plačnik!

Dar. G. Jos. Klovár, nadzornik Jugoslov. tisk. v Ljubljani je ob priliki praznovanja 40letnice svo-jeja službovanja poslal župnemu uradu za tukajš-nje reveže 100 Din. Prisrčna hvala!

Cvetlični dan tukajšnjega Rdečega križa bo danes v prid počitniški koloniji revne in bolehe dece. Darove bodo pobirali pomladkarji Rdečega križa za svoje bolehe in revne sošolce.

— Sprememba posesti. Skirjančev hišo v Lo-kah je na dražbi kupil tukajšnji rojak g. Stravs, sedaj trgovec v Skofji Loki, za 118.000 Din.

DOBRO IN PRIJETNO SREDSTVO ZA ZDRAVLJENJE ŽELODCA IN ČREVESJA

za otroke in odrasle je prašek »Magna« purga, ker čisti brez bolečin, je prijetnega okusa, a obenem osvežuje in desinficira želodec in čre-vesje ter preprečuje s tem težka obolenja. Ako zaužijete redno po vsaki jedi na konici noža v pol čajski vode prašek »Magna«, pospešuje to prebavo, odpravi odvisno želodčno kislino, zoprni diih iz ust, draženje h kolcanju, vzpaho-vanje in zgago. Pomaža tudi pri katarju želod-ca in črevesja, boleznih jeter, želodčnih krčih, hemoroidih in turh v želodcu.

»Magna« prašek se dobi v vseh lekarnah. Zavo-ček 4 Din.

(Reg. S. br. 1178/32)

Z balzamovim delovanjem kisikove kopeli se Vam bo povrnilo zdravje in lepa oblika noge v 4 dneh

Zatečeni členki, kakor tudi težka in nesigurna hoja poponoma pokvari vtis, ki ga lahko na-pravi ljubeč obraz in lepa postava, ker se irdi in to popolnoma upravičeno, da se ženska, ki ne posveča dovolj paznje svojim nogam tudi druge zmošta. Vasa ženska lahko dobi lepe členke in vitke noge, ako v lavorju vroče vode raztopi nekoliko dekagramov soli Sv. Roka. V tej balzamovi kopeli je treba držati noge 10 minut, v tem času preidejo bolečine, zorenje in otekline kar čudež. Voda, ki je nas čena s kisikom, prode v pore, omeča

trdo kožo in kurje oči v tolkli meri, da jih lahko brez nožna in brivne s prsti odstranite s korenino vred. Izdaten paket soli Sv. Roka dobiš te za ceno 9 Din.

Rapid : Ilirija

prijateljska nogometna tekma ob 18.15 na Sta-dionu

Dokler se ne prerešetajo vzroki nesportnega zaključka prvenstvene tekme v Mariboru med Ilirijo in Mariborom, je nogometna zveza odgodila podsezonsko tekmovalje, in Ilirija, ki naj bi se danes ponovno borila v Mariboru, je ostala doma, povabila pa je v goste drugega Mariborčana SK Rapid. Ta klub predstavlja danes gotovo najboljšo, kar je v bližnji okolici mogoče dobiti in ni današ-njega srečanja smatrati za izhod v sili, temveč je to enajstotica odličnega nogometnega znanja in gotovo docela enakovreden nasprotnik Ilirije. Ilirijane smo prošle nedeljo obdudovali v njih veliki in nezlojni volji, ki so nasprotniku dokazali, da tudi velik naskok še ne pomeni zmage in da se je treba boriti in znati boriti do zadnjega. Če bodo zaigrali belo-zeleni tudi danes z istim elanom in poštvalnostjo in če bo njihov napad vsaj malo boljši pri streljanju, potem bomo gledali danes tekmo, kot si jo naše nogometno občinstvo le želeli more. Brez dvoma se more smatrati Rapidovo moš-štvo, po svojem znanju in doseženih rezultatih, za najresnejša tekmeča Ilirije in bi tak gotovo tudi bil, ako bi bil pripuščten v prvenstveno tekmovalje. Torej bo pokazala današnja tekma, kako bi stvar izgledala v resnici in to je ono, kar posebno pri-vlačuje in kar nam obeta lepo borbo dveh odličnih enajstoric.

Pred glavno tekmo bomo gledali srečanje med prvostvotno Ilirijansko rezervo in rudarskim klub-om Amater iz Trbovelj in sicer ob 16.30. Ob 15 pa nastopita dva odlična predstavnika našega II. razreda Slovan in Grafika.

Odmevi s Planice

Radi rekordnih skokov je postala Planica svetovno znana. — Ogromno zanimanje za našo državo. — Sigmund Ruud pripoveduje.

Te dni se je mudil v Ljubljani sloviti norveški skakač Sigmund Ruud, ki je prišel k nam po služ-benih opravkih. Razumljivo, da je za njegov pri-hod vladalo veliko zanimanje po Ljubljani in da je hotel zlasti naš sportni svet priti v stik s tem fenomenalnim skakalcem; kajti vsakdo je bil rado-veden kakšen utis so napravili v svetu rekordni smučarski skoki iz Planice.

Sigmund Ruud je po tekmah v Planici prepo-toval razne evropske države. Pravi, da je vladalo povsod, kamorkoli je prišel velikansko zanimanje za skoke v Planici in nihče ni mogel verjeti, da so se znani dogodki v našem lepem kotičku Gorenjske v resnici odigrali. Povsod so ga oblegali z vpraš-anji, povsod je moral pripovedovati in razlagati o Planici, o nji skakalci, ki je edinstvena na svetu itd. In ko jih je potem prepračil o resničnosti dogodkov iz Planice so vsi, zlasti pa skakalci in strokovnjaki izjavljali, da morajo priti na prihod-nje tekme v Planico. Zanimivo je, kaj so pisali razni svetovni listi o teh rekordnih skokih. Neka-teri so z neko rezervo objavlili rezultate, drugi so to beležili samo kot kronisti itd. Najbolj zanimiv pa je bil nek švicarski list, ki je napisal, da moramo imeti v Jugoslaviji čudne metre, ker smo jih pri skokih kar 92 in celo 95 spravili skupaj. Seveda, je zvedel za to tudi naš prijatelj Sigmund, ki je redakciji omenjenega lista pojasnil zadevo in iz-javil, da so bili pri skokih Norvežani zraven, ki si nikakor ne bi dovolili kakega nesportnega po-stopanja. Po obrazložitvi in pojasnitvi cele zadeve je potem tudi sportni redakteur tega lista verjel tem številkam in se seveda opravičil pri Sigmundu.

Za našo skakalnico se je zelo zanimal tudi ravnatelj zdravilišča v Villars-u, kjer se nahaja velikanska skakalnica in na kateri je Sigmund po-stavil leta 1933 rekord s skokom 67 m. Ta ravna-telj je izjavil, da bodo gradili tudi tam tako ali pa še večjo skakalnico kot je naša, seveda, če bodo zbrali potrebna denarna sredstva. Zanimivo pa je dalje, da je mednarodna smučarska federa-cija prepovedala uporabo villarske skakalnice, ker je slabo zgrajena; kajti na tej skakalnici sta lansko leto obeležala oba brata Ruud-a polomljena.

Najtežje so pa pričakovali povratka Sigmunda Norvežani sami. Par dni po njegovem prihodu so ga kar oblegali vsi strokovni krogi in ga povpraševali po skakalnici v Planici, o tekmah pri nas itd. Javno, da so začeli takoj govoriti o tem, da se spodobi, da bi tudi Norveška, domovina smučar-stva, dobila tako skakalnico kot jo imamo mi. Predsednik zveze, kapitan Estgaard, pa je odločno proti temu, češ, da se je kongres v Sollefteju po-stavil na stališče, da se velikih skakalnic ne sme graditi. Sigmund pa pravi: »Če bi kongres videl skoke v Planici, bi bil na mah drugega mnenja«. S tem mišljenjem predsednika se jasno ne more sprijazniti slovito gnezdo norveških skakačev, Kongsberg, ki hoče na vsak način dobiti doma pri-ložnost za dolge skoke, da ne bo navezano samo na inozemstvo. Predsednik tamkajšnjega smučarskega kluba in naš stari znanec ing. Hansen je tudi istega mnenja. On je že poiskal teren za tako skakalnico in sklenil porabiti svoj letošnji dopust v Jugosla-viji...

Svetovni sportniki sedaj že verjamejo skokom v Planici samo tega ne morejo razumeti zakaj se to zgodilo ravno v Jugoslaviji. Vsi pa enoglasno izjavljajo, da se bodo ob prvih sličnih tekem podali v Planico. Zanimanje po vsem svetu je ogromno in Sigmund se boji, da tedaj ne bomo mogli v Pla-nici sprejeti vseh tujih gostov. Se večje pa bo postalo zanimanje za Planico in našo državo sedaj, ko bo Sigmund kazal film iz planiške tekme, ki sta ga izdelala g. arhitekt Šubic in g. profesor Noč. Film je najboljši dokaz za rekordne skoke v Pla-nici. Pri tej priliki bi še omenili, da je bilo ravno pred dvema dnevoma rešeno vprašanje gradnje novega doma v Planici, ki ga bo gradila Ilirija in ki bo imel 65 postelj in jedilnico za 100 oseb; stal bo poleg že obstoječega ilirijanskega doma.

Se nekaj o svetovnih tekmovalcih, katere smo imeli priliko videti v Planici. Kakor znano so odšli značni mojstri iz Planice na tekme v Aroso. Tam si je Hoff dvakrat zlomil nogo in šele pred enim tednom se je odpeljal iz Švice v svojo domovino. Birger je sedaj v Berlinu, pozimi pa prevzame mesto poslovodje v sportni trgovini v Garmisch Partenkirchen-u. Gutmormsen študira v Švici, ostali so se vsi vrnili na Norveško. Gutmormsen in Sig-mund bosta tekmovala še 15. julija na Jungfraujoch-u.

Zanimivo je dalje kako se zanima svet tudi za iznajdbo našega Rožmana, s katero se je tedaj ob-držal v Planici sneg v najboljšem stanju kljub vro-čini, južnemu vremenu in dežju, da so bili doseženi svetovni rekordi. Vsi se obračajo na Rožmana za pojasnilo in navodila, katere jim naš mojster rade-volje pošilja.

Kako posrečene so bile smučarske tekme v Planici in kako dalekosežne posledice bodo imele za propagando našega sporta in naše države, nam bo pokazala šele bodočnost.

Mali oglasi

V malih oglaših velja vsaka beseda Din 1.—; šenitovanjski oglas Din 2.—. Najmanjši znesek za mali oglas Din 10.—. Mali oglasi se plačujejo takoj pri naročilu. — Pri oglaših reklamnega značaja se računa enokolonaska, 3 mm visoka poltina vrstica po Din 2.50. Za pismene odgovore glede malih oglasov treba priložiti znamko.

Preselitev!

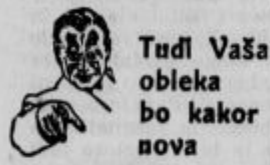
Naznanjam cenj. občinstvu iz Maribora in okolice, da sem svojo trgovino z dežniki

iz Gosposke ulice št. 1 premestila v Ulico X. oktobra št. 4. Potrudila se bom tudi v bodoče ugoditi vsem zahtevam cenjenih odjemalcev, kolikor bo v moji moči in prosim tudi v prihodnje Vaše naklonjenosti. — Ostajam z odličnim spoštovanjem
Apolonija Füllekruss-Petrossi, Maribor, Ulica X. oktobra 4
Ustanovljeno 1868

Preselitev!

Naznanjam cenj. občinstvu iz Maribora in okolice, da sem svojo trgovino z dežniki

iz Gosposke ulice št. 1 premestila v Ulico X. oktobra št. 4. Potrudila se bom tudi v bodoče ugoditi vsem zahtevam cenjenih odjemalcev, kolikor bo v moji moči in prosim tudi v prihodnje Vaše naklonjenosti. — Ostajam z odličnim spoštovanjem
Apolonija Füllekruss-Petrossi, Maribor, Ulica X. oktobra 4
Ustanovljeno 1868

Tudi Vaša obleka bo kakor nova

ako jo pustite kemično čistiti in barvati v tovarni

JOS. REICH

Ljubljana Poljanski nasip 4-5

Pralnica — Svetlokalnica

Prireditve

Vabimol

V nedeljo vsi na žegnanih Ocvrte piške, razna dobra jedila, vina, zabava, koncert. — Se priporoča Fabjan, gostilna in mesarija, Glince IX., 30.

Službe iščejo

Pek z obrtjo

Želi primernega nameščenja. Dopise: Ambrož Karol, pismonoša, Marenberg (a)

Kuharica

dobra in varčna želi stalno mesto gospodinje v župnišču ali kamorkoli. Naslov v upravi »Slovenca« pod št. 6807. (a)

Trgovski pomočnik

začetnik išče mesta. Naslov v upr. Slovenca pod št. 6798. (a)

Vdova

srednjih let, vajena vodstva velikega gospodinjstva, dobra kuharica, išče primerno službo. Dopise na upr. Slovenca Maribor pod »Dobra gospodinja« 6778. (a)

Izučena šivilja

išče mesto pomočnice pri boljši šivilji, pomagala bi event. tudi pri gospodinjstvu. Naslov v upr. Slovenca pod št. 6897. (a)

Dekle

vešča kuhe in vseh hišnih del, išče službo pri mirni kršč. družini v Ljubljani. Ponudbe pod »Stalno« št. 6839 upr. »Sl.«. (a)

Kovaški pomočnik

išče službo. Naslov pove upr. »Slovenca« pod št. 6853. (a)

Gospodična

inteligentna, želi dobiti službo k otrokom v boljši družini. Cenjene ponudbe upr. »Sl.« pod »Solidna« št. 6904. (a)

Službodobe

Iščem strokovnjaka

za izdelovanje (naravnega) malinovega soka, s prakso v večjem podjetju. Ponudbe na Aloma Company, d. o. o., Ljubljana, Aleksandrova cesta 2/L b

Pletilje

z večletno prakso takoj sprejemno za stalno. — Istotam se sprejme učenka. Naslov v upr. »Slovenca« pod št. 6774. (b)

Prodajalka

dobro manufakturstino, zmerno sloves, in nemiškega jezika v spekerije, išče. Vprašati v upr. »Slovenca« pod št. 6693. (b)

Postrežnica

za ves dan, iščem. Znati mora kuhati. Naslov v upr. »Sl.« št. 6915. b

Krojaški pomočnik

vojaštine prost, samski, z mojstrskim izpitom, zmogen samostojnega dela — dobi mesto. Ponudbe upr. »Sl.« pod »Na deželi« št. 6749. (b)

Perfektna kuharica

zmogla vseh kuhinjskih del dobi službo takoj v restavraciji na Gorenjskem. Ponudbe na upr. »Slovenca« pod »Takoj« 6800. (b)

Vzgojiteljica

(ali učiteljica) se sprejme v Ljubljani čez šolsko počitnice (ev. v hišo) za pripravljanje deklice na sprejemni izpit za srednjo teh. šolo. Zahteva se perfektno znanje italijanščine. Naslov v upr. Slovenca pod št. 6721. (b)

Samostoj. prodajalka

pridna, agilna in zanesljiva, mlajša moč, se sprejme v večjo trgovsko hišo s 1. julijem. Le one, ki so popolnoma izveščane v galanterijski in modni stroki, naj pošljejo tozadevne podatke službovanja s prepisi pričelne in event. sliko na upravo Slovenca pod značko »Gorenjsko« 6741. (b)

Posestvo

1 in pol orala rodovitne zemlje, zidana dvostanovanjska hiša, električna luč, voda v kuhinji, gospodarsko poslopje v trgu Muta ob Dravi naprodaj. Industrijski kraj. Cena 58.000 Din, potrebuje 50 tisoč Din. Poizve se pri Ignac Jevšenak, Slovenske Konjice. (p)

Čevljar

z mojstrskim izpitom (kot poslovođa) samski, vaj. prost, se sprejme. — Ponudbe na upr. Slovenca pod »Poštene« 6752. (b)

Služkinjo

pošteno, zanesljivo, vajeno kuhe in šivanja, sprejme krščanska družina na deželi. Ponudbe upr. »Slovenca« Maribor pod »Mirna« št. 6926. (b)

Natakarico

pošteno in zmerno, za restavracijo, takoj sprejem. — Naslov v upr. »Sl.« pod št. 6887. (b)

Velik zaslužek

brez lastnega kapitala nudimo vsakomur, posebno na deželi. Dopise z znamko za odgovor nasloviti na: Perrson, Ljubljana, poštni predal 307.

Vajenci

Vajenca za krojaško obrt sprejem. Besak, Maribor, Cankarjeva 6. (v)

V trgovino želi

pošten kmetijski fant Janko Groblar, Medija-dzlake. (v)

15 letni fant

bi se šel učiti za mehanika. Naslov v upr. Slovenca pod št. 6747. (v)

11 leten fant

bi rad šel k dobrih ljudem. Delal bi vsa hišna dela brezplačno. Je priiden in marljiv. Vprašati: Karlovska cesta 30 — v trgovini. (v)

Učenca sprejem.

Naslov v upr. »Sl.« pod št. 6867. (v)

Pekovskega vajenca

ki ima res veselje do te stroke in je krepke narave, živahen in značilen, veren — sprejem. Vse drugo po dogovoru. Naslov v upr. »Slovenca« pod št. 6450. (v)

Vajenko

za modistino, sprejem takoj. Gosposka ul. 5. (v)

Učenca

s primerno šolsko izobrazbo sprejme A. Sušnik, železnica, Ljubljana. (v)

Pouk

Profesor Sivec Lojze poučuje matematiko in fiziko za vse razrede srednjih šol, eventualno tudi druge predmete. — Ljubljana, Korytkova 5.

Kako postaneš šofer?

Ako se vpišeš v J. Čehovo šolo. šolo na Tyrševi cesti 36 ki Ti pošlje na zahtevo prospekt zastoni. (u)

Denar

Posredujem

denar na hranilne knjižice velikih denarnih zavodov Rudolfa Zore, Ljubljana, Gledališka ulica 12. (d)

Ureditev dolgov,

sodne in izvensodne poravnave, konkurzne zadeve, vpeljavo, vodstvo, revizije in stalno nadzorstvo knjigovodstva, sestavo bilanc, izdelavo proračunov ter kalkulacij, nabavo kreditov, likvidacijo kmečkih dolgov in uvedbo kmečke zaščite, vse trgovsko-obrtne informacije in druge neurejene poslovne zadeve poverite zaupno koncesionirani komercialni pisarni Lojze Zajc, sodni zadr. revizor in zapriseženi knjigovodski strokovnjak — Ljubljana, Gledališka ulica št. 7/L. (d)

Hranilno vlogo

v višini 27.000 Din, kupim na mesečne obroke. Pismene ponudbe je poslati podružnici »Sl.« na Jesenicah pod šifro »Hranilna vloga št. 199« 6820. (d)

Hranilne knjižice

bank in posojilnic, državne papirje, kupone etc., kupujemo in prodajamo proti takojšnji gotovini.

Inkaso

menic, čekov, faktur in drugih terjatev izvršujemo promptno ter s polnim uspehom.

Družabnike

ako iščete, odnosno ako bi se sami s svojim kapitalom hoteli udeležiti pri dobičkonosni trgovini, industriji — pišite takoj na (za odgovor 3 Din)

Bančno-kom. komercialni

zavod, Maribor, Gosposka št. 10. (d)

Posojilo do 50.000 D

iščem za solidno, dobrovpeljavno trgovino z jamstvom. Več ponudnikov z manjšimi vsotami dobrodošli. Ponudbe upr. »Sl.« pod »Jamstvo« št. 6881. (d)

Kupim nekaj vagonov hrastovih podnic

41 x 2650 x 180—260 mm. Skart je izključen in se prevzame samo dobro blago brez grč, trohnobe, razpok in velikih krakov. — Ponudbe s skrajno ceno številom komadov in navedbo, kdaj je bilo blago rezano, na Publicitas d. d., Zagreb, Illica pod št. 37786

Družabnika (-co)

z vlogo 5000 Din za nov, zaščiten, v vsakem gospodarstvu potreben predmet, iščem. Ponudbe na upr. »Slovenca« pod »Stedovez 34« 6875

Otroka dam

za svojega. Naslov pove upr. Slovenca pod št. 6710

Suhi les

sprejem v zameno za nove šivalne stroje »Feniks«

Mizarstvo Rudolfa Kompara

Maribor, Aleksandrova 48

En-gross trdika

dolgoletna, v Zagrebu, na prometnem kraju — išče blago v komisiji ali kot tovarniška prodajalna za manufakturo, kratko robo, pleteno in galanterijsko blago. Ponudbe na: M. Lončarič, Zagreb, Meduličeva ul. 30-L. (r)

Ugodno prodam

vlogo Vzemem posojilnice za 20.000 Din. — Ponudbe upr. »Slovenca« pod »Nujno« št. 6889. (d)

Hranilno knjižico

Mestne hranilnice v Kamniku, z vlogo 100.000 Din, prodam. Naslov v upr. »Sl.« pod št. 6902. (d)

Trgovina

dobro vpeljavna, na najpomembnejši točki Ljubljane, sprejme družabnika. Ponudbe upr. »Sl.« pod šifro »Kapital 200 do 300« št. 6907. (d)

V vseh zadevah

glede hranilnih knjižic — tudi v zameno za blago in ureditev dolgov posreduje Augustin, agentura bančnih poslov, Ljubljana, Aleksandrova 4. (d)

Hranilne knjižice

posojilnice Maribor Narodni dom, za večjo vsoto — kupim. — Ponudbe upr. »Slovenca« pod »Dobro plačam« 6932. (d)

Z večjim kapitalom

želim sodelovati pri dobrem trgovskem ali industrijskem podjetju. Ponudbe na upr. Slovenca pod »Varnost 1« 6798. (d)

Ženitbe

Gospodično

do 22 let, z 20.000 Din, ki mi manjkajo za priznane trgovine, poročim. Ponudbe upr. »Sl.« pod šifro »Sloga« 6809. z

Objave

V mariborski upravi »Slovenca« naj se dvignejo sledeče ponudbe:

»Konservatorije«
»Rentabilnost«
»Dekle«
»3071«
»Starostna preskrba«
»Ob Dravici«
»Stalna služba«
»Treznice«
»Eksistenca«
»Samostojna kuharica«
»Poštena«
»Takoj«
»Diskretnost«
»Nujno«
»Poljedelce«
»Bodočnost«
»140«
»Dnevna cena«
»Sigurna vrnitev«
»Strojna pletarna«

Šilo

pri Crikvenici gostilna, pension za osebo 40 Din.

Najcenejše letovišče

v Poljanski dolini! Celodnevna penzija z uporabo kopališča 30 Din. — Pojasnila daje: Iglič, Srednja vas, Poljane nad Škofjo Loko. (L)

Letovišče

poceni — za 2 ali 3 osebe, blizu Brezij in Bleda, kuhinja na razpolago! Naslov v upr. »Slovenca« pod št. 6920. (L)

2 sobi s kuhinjo

za letoviščarje, oddam po zmerni ceni. Jelenc Valentin, Prezrenje, p. Podnart na Gorenjskem. (L)

Dve lepi sobi

prazni, event. s kuhinjo, oddam v novi hiši za počitnice. Vprašati: Koller Martin, Medno 35. L

Stanovanje

2 sobi s 5 posteljami, kuhinja, za poletno sezijo oddam. Cena nizka. Prištov, trgovce, Gorje pri Bledu. (L)

Letoviščarji!

Radi letovanja se obrnite na gostilno Tavčar v Poljanah nad Škofjo Loko. Dobra postrežba, lepe sobe, senčnat vrt, kopanje v topli Sori. Celodnevna oskrba 82 Din. (L)

Stanovanja

IŠČEJO: vsamem v prometn. kraju v najem z ali brez zaloge. Ponudbe na Zofijo Garbmusch, Dravograd. (m)

Dvosobno stanovanje

subo, solčno, v mestu ali na periferiji — išče upok. uradnik za avgust. Ponudbe z navedbo cene upr. »Sl.« pod »Točen plačnik« št. 6861. (e)

ODDAJO:

Enosobno stanovanje oddam s 1. julijem. Področnik I-1. (ž)

Sobo in kuhinjo

v pritličju dobi brezplačno za eno leto, kdor mi posodi 10.000 Din. Naslov v upr. »Slovenca« pod št. 6823. (e)

Sobo in kuhinjo

v pritličju, oddam. Vselitev takoj. Moste, Zaloška cesta 92. (e)

Stanovanje

obstoječe iz velike solčne, zračne sobe in kuhinje oddam takoj na Kodeljevem, ob Mladinskem domu št. 1. (e)

Enosobno stanovanje

na Černušah poleg avtobusne in želez. postaje se takoj odda. — Naslov v upr. »Slovenca« 6877. (e)

Enosobno stanovanje

v Rožni dolini, oddam točenmu plačniku za 250 Din. — Naslov v upr. »Sl.« pod št. 6869. (e)

Dvosobno stanovanje

oddam za avgust. Naslov v upr. »Slovenca« pod št. 6865. (e)

Stanovanje

sobe in kuhinje oddam za 300 Din. Naslov pove upr. »Sl.« pod št. 6852. (e)

Enosobno stanovanje

oddam. Tržaška cesta, Glince 12. (e)

Za 40.000 Din

gotovine dam lepo dvosobno stanovanje z vrtom pri boljši družini. Ponudbe upr. »Sl.« pod »Dostojno stanovanje« št. 6903. (e)

Trisobno stanovanje

s kopalnico — oddam s 1. julijem za 500 Din. — Ponudbe: »Vila Luksus« (e)

Enosobno stanovanje

ob Ljubljani, se odda. Kodeljevo - Štepanja vas št. 123. (e)

Dvosobna stanovanja

s kabinetom, pritlikinami, v novi hiši, oddam. Moste, Deteljeva 8. (e)

Meblovano sobo

elektrika, parket, poseben vhod - oddam. Friskovec 6. (a)

Lepo, solčno sobo

oddam za julij solidni osebi. Naslov v upr. »Sl.« pod št. 6825. (a)

Opremljeno sobo

oddam gospodični. — Sv. Petra cesta 52. (a)

Damske perilne obleke

iz vseh vrst modnih in trpežnih blagov od 80 do 150 Din, fine svilene, najnovejši modeli, od 220 do 380 Din, damske triko bluze od 22 Din, trpežne poplin od 70 Din naprej, najfinije svilene od 110 do 180 Din, športna krila od 45 do 85 Din, fina modna krila od 120 do 160 Din, kakor tudi vse vrste otroške in dekliške obleke nudi v zelo veliki izbiri po najnižjih cenah

F. I. GORIČAR, Ljubljana, Sv. Petra cesta št. 29.

Sobo

s posebnim vhodom, z opremo ali brez - oddam. Rožna dolina a. VIII. 22.

Vnajem

IŠČEJO: vsamem v prometn. kraju v najem z ali brez zaloge. Ponudbe na Zofijo Garbmusch, Dravograd. (m)

ODDAJO:

Lokal na prometni točki, pripravljen za lahko obrt — oddam. Naslov v upr. »Slovenca« št. 6658. (n)

Lepi poslovni prostori

v pritličju, 3 sobe s pritlikinami in vsem modernim komfortom ev. s pisarniško opremo, v najlepši mirni legi, predvojni hiši, v neposredni bližini kavarne Evropa,

PERJE

ke po Din 7.—, 10.—, skubljen Din 16.—, 24.—, belo skubljen Din 44.—, belo gosje skubljen s. puhom kg Din 36.—, 43.—, 64.—, 84.—, bel puh Din 150.— **Vzglavnice polnjenice** 40x50 Din 10.—, 60x80 Din 27.—, 35.—, — **Pernica polnjenica** 120x180 Din 90.—, 135.— z rožastim ali plavim inletem. Vzorci brezplačno. Narodila nad Din 350.— pošljemo franko. Odeje provrstne in najcenejše v veliki izbiri. Pošlje se po povzetju. Neprimerno blago zamenjamo ali vrnemo denar. — **POSTELJINA. H. Weiss. ZAGREB, ILICA 76**

Štiristanovanska hiša
nova, pod zelo ugodnimi
pogoji naprodaj. Poizve
se v gostilni pri Brdenku
na Brdu pri Ljubljani. (p)

Hiša
v Zeleni jami, Zvezna uli-
ca 3, se prodaja. Na ogled
v dopoldanskih urah. (p)

Kmetija (15 oralov),
uro od Ljubljane, kamor
se oddaja dnevno 20 l
mleka in tržno blago —
naprodaj. Pojasnila: No-
vak Anton, trg. in pos.,
Štepanja vas. (p)

Parcela
za Bežigradom, po ugod-
ni ceni naprodaj. Ponud-
be pod »Lepa točka« št.
6856 upravi »Slov.« (p)

Hiša na Glincah
zelo rentabilna, vrt, manj-
ši zadovnjak - naprodaj.
Ponudbe pod »Bliži tram-
vaja« št. 6883 na upravo
»Slovenca«. (p)

Gostilničarji
in natakarice — pozor!
Vinotoč z delikateso, na
najpremetnejši točki v
Ljubljani - naprodaj radi
prezaposelnosti v drugem
obrtu. Ponudbe upravi
»Slov.« pod »Velik pro-
met« št. 6882. (p)

Majhna hiša
z njivo, sredi vasi, blizu
Litije, ugodno naprodaj.
Pojasnila daje Anton Po-
glajen, Gradiške Laze 6,
pri Litiji. (p)

Hiša
z veliko delavnico, pri-
pravno za vsako obrt, pri
glavni cesti, poleg nove
remize v Zg. Siški - na-
prodaj. Prevzame se lah-
ko tudi hipoteka. Poizve
se pri Kogovšek Ivan,
Dravljice 109. (p)

Hišo
ob tramvaju proti št. Vi-
du, Zapuže št. 34 — pro-
dam. (p)

Gostilna
pri Mariboru, jako lepi
prostor, kegljišče, vrt, pri
farni cerkvi, zaradi bo-
lezni naprodaj. Ponudbe
upravi »Slovenca« Mar-
ibor pod »Prometna toč-
ka« št. 6925. (p)

Enodružinska hiša
visokopritlična, z velikim
vrtom, na periferiji Celja,
naprodaj. Naslov: Slo-
mškova tiskovna zadruga,
Celje. (p)

Posestvo
3 orale zemlje, tik držav-
ne ceste, 5 minut od po-
staje Cerknica — ugodno
naprodaj. Kanifa 22, po-
šta Pesnica pri Mariboru
(p)

Parcela
500—800 m² veliko, ku-
pim proti gotovini v št.
Vidu — Poljane — blizu
tramvaja. Ponudbe upravi
»Slovenca« pod »32«/6928.
(p)

11 stavbnih parcel
po 600 m², v Stožicah, ob
občinski cesti, v bližini
Dunajske ceste - poceni
prodaj. Vodovod in elek-
trika. Tudi samo na knji-
žice. Naslov v upr. »Sl.«
pod št. 6890. (p)

Pohištvo
Polovico spalnice
(mehke), skoraj nove po-
ceni prodaja Peternel —
Sodarska 6. (p)

Zahvala zavarovanju „KARITAS“
Za izplačilo cele zavarovane vsote po
moževi smrti se zavarovanju »KARITAS«
javno zahvaljujem.
Lož, 6. VI. 1934.
Marija dr. Raznožnik-ova, l. r.

Zahvala
Za izplačilo cele zavarovane vsote po
ženini smrti se zavarovanju »KARITAS«
javno zahvaljujem. Zavarovanje je trajalo
komaj 7 mesecev.
Hrušica pri Jesenicah, 2. VI. 1934.
Skumave Jakob, kurjač drž. žel., l. r.

Spalnice

moderne, iz orehove ko-
renine, pleskane in ku-
hinjske oprave ter drugo
pohištvo dobite najceneje
pri Andlovic, Komenske-
ga ulica 34. (a)

Auto-motor

Prodaj osebni avto
Kupec prevzame stalno
vožnjo za ca 20.000 km
letno. Ponudbe na upr.
Slovenca pod »Gotovina-
auto 6792. (f)

Osební avto
Adler-Standard, šestcilin-
derski - ugodno naprodaj.
Poizvedbe pri Kopač, Ce-
lovška 14. (f)

Glasba

Muzika
zaloga klavirjev in piani-
nov, preje: Sv. Petra ce-
sta 40 — sedaj Knafliha
ulica 4 — se priporoča
za cenj. naročila.

Rabljen harmonij
amer. sistema kupi Glas-
beno društvo Zagorje ob
Savi. (a)

Kupimo

Kino projektor
»Ernemann I« — dobro
ohranjen, kupim. Ponudbe
poslati upravi »Slovenca«
pod »Projektor« 6739. (k)

Zlato, srebro, platin
kupi po najvišjih
dnevni cenah
Mariborska Afinerija
slata, Orožnova ul. 8.

Bukove plohe
80—100 mm, suhe, ne-
žamane, kupim. Ponudbe:
Čepila, hotel Kajfež, Ljub-
ljana. (k)

Srebrne krone
staro zlato in srebro ku-
pi RAFINERIJA DRA-
GIH KOVIN - Ljubljana,
Ilirska ulica 36, vhod v
Vidovdanske ceste pri
gostilni Možina.

Štedilnik kupim.
Ponudbe poslati upravi
»Slov.« pod »Se dober«
št. 6828. (k)

Vsakovrstno zlato kupuje
po najvišjih cenah
ČERNE, juvelir, Ljubljana
Wolfova ulica št. 3.

Kupim
dobro ohranjeni železni
ali emajlirani štedilnik.
Zadruga ulica 3, Moste,
Roth. (k)

Zasteklenela vrata
2,20 x 0,90 s podbojem
vred kupim. Takojšnje
ponudbe: Lazar, Rimska
cesta. (k)

Otroško posteljico
snažno, dobro ohranjeno,
samo ali s posteljinno
vred - kupim. Ponudbe
upravi »Slov.« št. 6855, k

Čitajte in širite
»Slovenca«!

Prodajmo

Brinovo olje
15 litrov, naprodaj. Franc
Rozman, Podstrmec 15, p.
Velike Lašče. (l)

Otroške vozičke

šivalne stroje, kolesa —
kupite najugodnejše pri:
S. Rebolj & drug, Voš-
njakova ulica 4. (l)

Mlinski kamni
za mletev ovsu in koruze
naprodaj. — Ivan Tomšič,
Kočevje št. 312. (l)

Mešalni stroj za moko

skoraj nov (za vsebino
5000 kg naenkrat) ugod-
no prodaja trdka
FRAN POGACNIK
d. z o. z., Ljubljana, Tyr-
ševa (Dunajska) cesta 67,
nasproti mitnice.

Premog, drva, koks
prodaja Vinko Podobnik.
Tržaška cesta št. 16.
Telefon 33-13.

Kovčke
za potovanje vseh vrst,
vseh velikosti, nudi po
najnižjih cenah. Denarni-
ce, listnice! Ivan Kravos,
Maribor, Aleksandrova 13.

Otroški vozički
najnovejši modeli, nizke
cene. M. Tomšič, Sv. Pe-
tra cesta 52. (l)

Nudimo Vam
za majhen denar dobro
oblačilo. — A. Presker,
Sv. Petra cesta 14. (l)

Naprodaj:
košarski izdelki, priznana
lepo in čisto izdelani po
znižani ceni; košarice in
stojalčka za ročna dela,
za cvetlice, za kruh, za
papir; ročne in kopalne
torbice; vrtno stole, za
na balkon ali verando
itd. — Naprodaj je tudi
dobro ohranjen, globok
otroški voziček za dvoje-
ke. Fany Patik, Radov-
ljica, graščina. (l)

Elektro-motorji

novi in rabljeni za vse
napelosti vedno v veliki
izbiri na prodaj. Lastna
delavnica za previjanje in
popravljanje dynam, auto-
dynam, elektro-motorjev
ter vseh elektr. aparatov.

FRANJO PERČINČIČ
elektro-podjetje
Ljubljana, Gosposvetska 16
telefon 23-71.

Obiščite našo razstavo
OTROŠKIH VOZIČKOV
Celovška c. 26, Ljubljana VII
KUČLER & CO.
tovarna otroških vozičkov.

PREMOG
drva
Telefon 3934
SLOVŠA
Kolezijska 19

Malinovec

pristen, naraven, s čistim
sladkorjem vkuhan - se
dobi na malo in veliko v
lekarni dr. G. PICCOLI,
Ljubljana, Dunajska c. 6.

V Gradu št. 28
pri Cerkijah se prodajo
za eno tretjino cenilne
vrednosti pod roko razni
sodno zarubljeni predme-
ti. Interesenti naj se ja-
vijo do 19. t. m. pri iz-
vršnem organu okrajne-
ga sodišča v Kranju. (l)

Voz (dirca)
na vzmeteh, pripravna
za prevzemanje pohištva
ali čebel, ceno naprodaj.
Pirnat Jernej — Jarše,
Domžale. (l)

Parkete

kupite najugodnejše v to-
varni Alojzij Kanc, Men-
geš. Ustanovljena 1900. (l)

Dve starinski avbi
sta naprodaj. Poizve se
pri Mariji Kurnik, Pra-
žakova ul. 3-II., Ljublja-
na. (l)

Trboveljski cement
po novi znižani ceni pri-
poroča železnina Koutny,
Medvodova 28. (l)

Naraven malinovec
limonado, oranžado po
brezkonkurenčni ceni vsa-
ko množino dobavlja Ho-
man, Sv. Petra c. 38.

Otroški voziček
za pohabljen do 16 let,
na 3 kolesa in vzmeti —
naprodaj za 250 Din. Ko-
lodvorska 25. (l)

Zdravniška oprema
in domača lekarna - na-
prodaj. Maribor, Tatten-
bachova 19-III. (l)

Ključavničar. orodje
z modernimi stroji za
stavbo obrt, naprodaj. -
Naslov v upravi »Slov.«
pod št. 6837. (l)

16 hl vina
temnordečega, od 50 l na-
prej, prodaj. Cena po
dogovoru. Naslov v upr.
»Slov.« pod št. 6835. (l)

Cviček

originalni dobite v
Centralni vinarni
v Ljubljani

Naznanilo!
Prodajamo razno manufak-
turno blago do preklica
na knjižice Mestne hra-
nilnice v Škofji Loki.
Trgovina Anton Savnik,
Škofja Loka. (l)

Umivalnik
z marmornato ploščo,
umivalno garnituro, pisal-
no mizo in okroglo mizo,
proda Kaluža, Gosposka
ulica št. 5-III. (l)

Steklenic
z vsebine, zelenih,
črskih, novih, večja mno-
žina poceni naprodaj. —
Ljubljanska komercialna
družba, Ljubljana, Blei-
weisova 18. (l)

ŽIMA

za žimnice in drugo mehko opremo mora biti
obdelana s specialnimi stroji. Tako obdelana
žima odgovarja vsem higijskim zahtevam, ni
mastna, ker je dobro prekuhana, je brez duha
ter onemogoča molje in drugo golazen. Največjo izbiro tovrstne
žime Vam nudi po najnižjih cenah samo tovrstka

J. KNIFIC tovarna

za žimo

Deering kosilnico

in slamioreznicu v brez-
hibnem stanju prodaja Fr.
Foltin, Dravljice, p. St. Vid.

Prodaj lipove,
jesenove, javorjeve, br-
stove, orehove, češnjeve
in hrastove deske, suhe,
raznih dimenzij. — Iskra
Franc, Vič 16. (l)

Steznike
in trebušne pasove izde-
luje po meri. Izvršujem
vsa popravila. Na željo
pridem na dom. Terezija
Kranjc, Vodmat, Ljublja-
na, Društvena ulica 23. t

Kočijo in gik
(z gumijevimi kolesi), ga-
silski voz in več parov
prsnih oprem - ugodno
naprodaj. Iskra Franc,
sedlar, Vič 16. (l)

Opeko vseh vrst
kupite poceni za gotovi-
no ali knjižico v opskar-
ni Jerko, Črnuče. (l)

Otroški voziček
globok, dobro ohranjen -
prodaj. Cerkvena ulica
št. 17, Trnovo. (l)

»Singer« šivalni stroj
počrtežljiv, okrogel žoln-
ček, prodaj. Gledališka
ul. 12, vrata 3. (l)

Velika quartzlampa
Hanau, 150 Volt, skoro
nova, ugodno naprodaj. -
Naslov v upravi »Slov.«
pod št. 6898. (l)

Kuhinjska oprava
in lončen štedilnik - na-
prodaj. Sp. Šiška, Gasil-
ska 11, prtiličje. (l)

Šivalni stroj
za šivanje in vezanje —
cena 1000 Din — napro-
daj. Gradaška 8. (l)

Antično pohištvo
in druge starine prodaj:
Tribuč, Glinice, Tržaška
št. 6, telefon 2605. (l)

Vrtno stole
zložljive, prodaj Tribuč,
Glinice, Tržaška 6, tele-
fon 2605. (l)

Vino
zlahtnih trt, lastni pride-
lek, več hektolitrov, pro-
da takoj od 50 litrov na-
prej — 5 Din franko Slo-
venska Bistrica — Jernej
Brglez, pošta Laporje. —
(Posoda kupca.) (l)

Dobro moško kolo
poceni naprodaj. Poljan-
ski nasip 52. (l)

Pozori

Zdravilišče Topusko
pri Karlovcu
Vsem cenj. gostom naj-
topleje priporočam re-
stauracijo »Janje« v To-
puskem! Prvovrstno bra-
no dobite za Din 20.—
dnevno. — Ljubljanski
gost. (l)

Obrt

Poceni aparati!
Prilichen nakup, posebno
izdelovanje in skladišče
za amaterje. Foto Mayer,
Maribor, Gosposka št. 2.

Posteljne mreže
izdeluje in popravlja na
lesenih in železnih okvir-
jih najceneje Alojz An-
dovc, Komenskega 31. l

Couch zofa, oto-
mane, spalni fotelji, vseh
vrst modroci po najnižjih
cenah in solidni izdelavi
FRANC JAGER, tapetnik
Ljubljana
Sv. Petra nasip 28, telef. 20-42
Izbera najmodernejših
vzorcev.

Modroce, divane
in ostale tapetniške iz-
delke dobite po nizki
ceni. Za popravilo grem
tudi na dom. — Iskra
Franc, tapetnik, Vič 16. t

Strokovnjak
za cepljenje vrtnic — se
priporoča. Pišite dopisni-
co. Polše, Malavas 40,
Ježica. (l)

Nagrobne slike
spominske, na porcelan
vžgane, po vsaki fotograf-
iji vseh velikosti in oblik.
Naročajo: Kunc Franc,
fotograf, Ljubljana, Wol-
fova ulica. — Zahtevajte
cenik. (l)

Modroce

posteljne mreže, železne
zložljive postelje, otoma-
ne, divane in tapetniške
izdelke nudi naiceneje
RUDOLF RADOVAN
tapetnik. Mestni trg 13.
Ugodni nakup morske
trave, žime, cvilha za
modroce in blaga za
prevleke pohištva.

Naznanila

Ljubljana

1 Katoliška akcija za žene priredi v dnevi od 18.
do 20. junija liturgični tečaj. Predavanja so 18. in 19.
ob 19.30 v franciskanski dvorani, Marjin trg 4. Reči-
tirana sv. maša bo 20. junija. Kraj in ura se bo dolo-
čila pri predavanjih v ponedeljek in torek zvečer.

1 Stukinjet »Poselska zveza« bo priredila 24. ju-
nija izlet v Rajhenburg. Iz Ljubljane se odpeljejo ob
5.30, s prvim vlakom, do Zidanega mosta. V Zidanem
mostu počakamo celjske in mariborske članice in se
skupno odpravimo do Rajhenburga. S kolodvoza bomo
šle v sprejeto do lurske bazilike, kjer bomo imeli sv.
mašo in skupno sv. obhajilo, da tako dostojno poča-
stimo našo lursko Gospo. Prosimo, da dekleta med se-
bo posostite, da bo čim večja udeležba.

1 Ali se veste! O vsem mogočem šuljajo po Ljub-
ljani. Tudi o nogometni tekmi med dohodarstvenimi
in policijskimi udeleženci. Pa pravijo, da bo ta re-
vanzava prireditev nudila lep sportni užitek. Izza ku-
liš zvezo, da oba toama pridno trenirata, da sta obe
možni skrajno bojeviti in sigurni zmage. V kakani
postavi nastopita možiti, je za enkrat še tajnost, ven-
dar smo sišali, da obeta tekma pravo sportno presre-
čenje. Sprico tega in da podpremo dobrodelni na-
men prireditve: v sredo, 20. junija ob 18.30 val na
igrišče ASK Primorja!

1 Kino Kodeljevo, Nocoj ob 17.30 in 20.30 in jutri
ob 20.30 veseloigra »Vesela noč« (Stanley Lupino) in
»Hvala, ne bom« (Szkö Szakali).

1 Peski zbor Glasbene Matice ljubljanske skli-
kuje v ponedeljek, 25. junija ob 20 v Hubodovi pevski
dvorani svoj redni letni občni zbor s občajnimi dne-
vnim redom. — Odbor.

1 Nočno službo imajo lekarne: danes: mr. Trako-
czy ded., Mestni trg 4 in mr. Ramor, Miklošičeva c. 20;
jutri: mr. Leustek, Resljeva cesta 1; mr. Bohinec ded.,
Piska cesta 34 in dr. Kmet, Tyrševa cesta 41.

Celie

1 Komemoracija za Marjana Cotarja in druge
trije fašizma bo danes ob 10.30 v mali dvorani Narod-
nega doma. Govoril bo g. prof. dr. Lavo Čermelj v
Ljubljani.

Drugi kraji

1 Ribičem in turistom naznanjamo otvoritev znane
gostilne **Rebolj na Krki**. Postrežba točna, kapljica
prvovrstna.

Petrovec. Danes ponovi R. K. Polzele v dvorani
g. Vodenika v Petrovcu ob 16 »Koncert narodnih
umetnih pesmi«. Po krasno uspelem koncertu v Pol-
zele prosto nedeljo, priključimo, da nam bo ta naj-
močnejši pevski zbor v Savinjski dolini tudi v Petrov-
cu dokazal, da ga upravičeno že po prvem nastopu
prištevamo tudi med najboljše.

Kranj. Občni zbor Koroška prijateljev Francije v
Kranju bo v ponedeljek, dne 25. t. m. ob 20 v lovske
sobi hotela »Stara postaja« s občajnimi dnevnimi redom.

Kranj. Emigrantsko društvo »Sloga« vabi vse
svoje člane, vse emigrante iz Julijske krajine in vse
one domačine, ki se za življenje tega društva zani-
majo, na občni zbor, ki bo dne 26. junija 1934 ob pol 19
v restavracijskih prostorih Narodnega doma.

Kamnik. Občni zbor »Taborca« bo danes ob pol 19
dopolnilo svojih »Na Korakom« s prevajanjem in
komemoracijo za žrtvami fašističnega nasilja. Občni
zbor »Francoskega krožka« in Kamniku bo 26. t. m. v
vognali novi Kamniškega doma, kamor se je krošek
ta teden preselil. — »SK Kamnik« bo danes odigral pri-
jateljsko tekmo z SK Jugoslavijo z Ječice.

Jesenice. Danes ob pol 10 protestno zborovanje v
veliki dvorani Kerkovega doma proti poslambanju obrt-
nega zakona.

Cerkveni vestnik

Zaprte duhovne vaje v Lichtenurnovem zavodu
bodo: od 1. do 3. julija za meščanske gospe. — Od 12.
do 16. julija za gospodične učiteljice in uradnice. —
Od 12. do 16. avgusta za dekleta. — Od 25. do 29. avgu-
sta zopet za dekleta. — Prijavit se šimprej osebno ali
pismeno vodstvu Lichtenurnovega zavoda, Ljubljana,
Ambrožev trg 8. Začetek zvečer prvega dne. Oskrbnina
za vse dni 100 Din. Duhovne vaje bodo vodili gg. mi-
sijonarji sv. Vincencija Pavelskega.

Kongregacija gospehuden in kongregacija gde.
učiteljice pri sv. Jožefu v Ljubljani imata v poned-
eljek, 18. t. m. ob 6 zadržni shod v tem kongregaci-
jskem letu, istočasno je tudi darovanje.

Naše dijaštvo

Duhovne vaje za srednješolce (V. do VII. gimna-
zijski razredi) bodo, kakor je bilo že ponovno javljeno,
v Domu duhovnih vaj pri oo. jezuitih v Ljubljani od
23. do 27. junija. Priidite sigurno vsi, ki ste se
priglasili! Kdor se ni priglasil, to lahko še vedno
stori, ker je nekaj mest še prostih. V Domu (polgig cer-
kve sv

ranah, poškodbah, opeklinah, krastah, lišajih, turih, starih ranah morete s sigurnostjo uporabiti **„FITONIN“** Steklenica Din 20—v lekarnah. Po poštne povzetju 2 steklenici Din 50—. Poučno knjižico št. 15 pošlje brezplačno „FITON“ dr. z o. z. Zagreb 1-78. (Reg. pod br. 1281 od 26. VII. 1933.)

P VIII 52/28-96.

Oklic**Prostovoljna sodna dražba na Kodeljevem**

V torek 19. junija t. l. ob 10 dopoldne se bo pri podpisnem sodišču soba št. 37 prodala:

hiša št. 137 Kodeljevo-Štepanja vas

z izključno ceno 100.000 Din. Odkupnine ostane lahko polovica vknjižene na posvetu proti 6% obrestovanju. Ostali pogoji so na vpogled pri podpisnem sodišču soba št. 37.

Sresko sodišče v Ljubljani, odd. VIII., dne 11. junija 1934.

Ljudska posojilnica v Celju

registrovana zadruga z neomejeno zavezo

v novi lastni palači

sprejema hranilne vloge in jih obrestuje najbolje.

Denar je pri njej naložen popolnoma varno, ker jamči zanj poleg rezerv in hiš nad 5000 članov-posetnikov z vsem svojim premoženjem.

Ali že poznate

prednost in udobnost

„RAX“ sponke za čevlje?

Ako ne, poskusite vsaj enkrat. Stane 5 Din.

Dr. Franc Derganc, kirurg, šef-primerij v. p.

**AKO ŽELITE, DA BO VAŠ OTROK
ZDRAV IN VESEL,**

mu dajte »Energina« za krepitev krvi, živcev in teka. »Energina« krepi kri, jači živce, dela apetit, pospešuje razvoj otroka. Otrokom trikrat na dan po malo žličko okusnega »Energina«.

»Energina« se dobi v vseh lekarnah v politrskih steklenicah. Steklenica 35 Din. Reg. S. br. 4787/32.

»Kaj je našlo iz dobre suknje, ki sem vam jo daroval nedavno?«
»Žganje, moj ljubi gospod.«

MIZARSKO PODJETJE**RUDOLF KOMPARA****Aleksandrova c. 48, MARIBOR**

Moderne notranje opreme sob, salonov, pisarn — portalov in vsa stavbena dela kakor okna, vrata itd. — Zaloge pohištva lastnega izdelka. Izvršujem po lastnih načrtih ter jamčim za solidno delo.

Inserirajte v „Slovenču“!**Vse vrste
manufakturno blago**

kupite po globoko znižanih cenah pri trvdki

Narodni magacin

Splošna tekstilna d. d.**Ljubljana, Mestni trg štev. 17****Zahvala**

Vsem, ki so nam izrazili ob smrti našega predobrega strica, gospoda

Franca Majdiča

lastnika valjčnih mlinov in tovarnarja na Viru

svoje sožalje in sočustvovanje, izrekamo svojo zahvalo.

Zlasti se zahvaljujemo častiti duhovščini iz Doba in Kamnika, Sokolskim, pevskim in gasilskim društvom Vir, Dob, Domžale in Kamnik, Domžalski godbi, zastopnikom oblasti in korporacij in društev, darovalcem vencev in cvetja in končno vsem, ki so našega nepozabnega pokojnika v tako častnem številu spremili k večnemu počitku.

Sv. maše zadušnice se bodo darovale v župnih cerkvah v Dobu, Kamniku in Kranju.

Vir, dne 16. junija 1934.

Franc Majdič ml. in ostalo sorodstvo.

IŠČEMO generalnega ZASTOPNIKA

kakor tudi krajevne za prodajo naših

radium aparatov in preparatov ter

našega novega patenta **velikega radium aparata** združenega z radium-inhalacijo, zlasti pripraven za zdravnike, bolnice, klinike in slično. **Lep zaslužek zagotovljen!**

Prednost imajo osebe, ki so v tej stroki že zaposlene. Ponudbe je poslati na: **„Jugoradium“, J. Konrad, Zemun** pošt. predal 11.

Mineralna olja

barve — laki — firneži

parfumerija

v veliki izbiri

Ceneni nakup pri **Branko Sučević** **MARIBOR, Slovenska ulica 8. Telefon št. 153**

Zahvala

Vsem, ki so čustvovali z nami o priliki smrti našega nepozabnega očeta, gospoda

Alberta pl. Levičnika

predsednika deželnega sodišča v pokoju

izrekamo našo najtoplejšo zahvalo. Zahvaljujemo se zlasti gg. dr. Viljemu Krejčiju in župniku Valentinu Bertoniču za ganljive poslovilne besede na domu oziroma grobu, vsem darovalcem prekrasnih vencev in cvetja, vsem sorodnikom, tovarišem, prijateljem in znancem, ki so izkazali blagumu pokojniku zadnjo čast.

Maše zadušnice se bodo darovale v ljubljanski stolnici in v farni cerkvi v Zeleznikih.

V Ljubljani, dne 16. junija 1934.

Drži se gesla: „Svoji k svojim“

in postani članica in odjemalka

I. delavskega konzumnega društva,

ki je najcenejši nabavni vir. Dobiček tvojega prometa gre v korist vseh zadrugarjev, torej tudi tvoj dobrobiti!

Rekordna vožnja

Pozabil je na Jorgana. Ni mislil več na kopno ne na one, ki so ostali tam. Z enim pogledom je objel krove, kjer so mornarji — bila je res najboljša liverpoolska posadka — kurjači in sluga nadaljevali s spuščanjem rešilnih čolnov v vodo. Od časa do časa je rezko zažvižgal in ekozi trobilo sporočil povelje. Polagoma se je parnik praznil.

»Da bi ostal le še četrt ure nad vodo in da bi ohranili luč!«

Četrta ure! Kakšen mir je v njem! Gibi so mu bili obsežnejši, koraki počasnejši. Hodil je po zapovedišču, ko da mu ga ne bi bilo nikoli zapustiti. Štrideset let morjal! Koliko jih je bilo, ki so ga spremljali na njegovih potih. Sedaj je bil sam. Stari mornar je zapustil poveljniški most, krmilarna je bila prazna, veter je tutil v sobi zemljevidov, krmilni navor je ostal zapuščen, pokanje je dodajalo ostrejšo zvoke hrupa, ki se je glasilo od spodaj. Nenadno je bil ustavljen v svojem življenju.

»Sam! Sam sem, vselej sem bil sam. Ne! V njem je zavpilo:

»Haynes, kje si, Haynes?« Ikal je s pogledi po krovih svojega drugega. »Haynes... Haynes...« Od vsega življenja mu je ostal edino prijatelj. Kar je inel najboljše, se je bilo prijateljstvo. To je bil vzrok njegovega klica. Potreboval je, da mu stoji prijatelj ob strani.

Haynes je bil pri svojem opravku izven območja vida in sluha. Toda Davis je vedel, da se bo vrnil in čakal je nanj brez neoprčnosti.

— — — Simon ni ostal dolgo na tleh. Posrečilo se mu je, da se je dvignil, ko je zdrsnil na stran. Toda obraz mu je krvavel. Groza, da se potope z »Morsko zvezdo«, se je s temo še stopnjevala. Še bolj divje so se bili in Simon ni več krotiti jakosti udarcev, ki jih je delil. Enemu izmed mornarjev se je posrečilo, da je prižgal električno bakljo. Zarki so zaplesali po napol norih potnikih. Tu ženska glava, od strahu izmaličena, s spuščeni

in nazaj vrženimi lasmi, odprtih ust, iz katerih so se izvijali kriki. Tam druga ženska, ki so jo stresali kriči, nervozno drhtenje, brezglasno ihtenje. Nekaj dalje sklenjene roke, iztegnjene lakti, katerih telesa ni bilo videti, in ki so prošle pomoči. Včasih se je rinil proti barki mož nečloveškega obraza, ponorel od strahu in ženske odrival z osornimi kretnjami. Simon se je vrgel nanj z naprej potisnjeno glavo, ga sunil v sredo prsi in odrinil nazaj.

»Najprej ženske!«

Spoznal je, da se sam nikakor ne bo mogel ustavljati navalu. Porabil je zvijačo, da bi rešil ženske.

»Moški za meno!« je zavpil. »Dal vam bom aredstvo, ki z njim lahko zapustite brod!« Peljal jih je na gornji krov, kjer so se nahajali splavi. Deset mu jih je sledilo.

— — — Haynes je tudi opravljal koristen posel, ko je tekal od grude do grude, se metal med one, ki so se borili med seboj, in opogumil častnike.

»Pojdite, Gerard! — Ko se bo čoln dotaknil vode, odrinite ga z vesli od broda.«

»Kapitan, koliko časa imamo še?«

»Dovolj, če vsi obdržite mirno kri.«

Mladi zblazneli mož ga je zagrabil za rame.

»To je sramota, kapitan!« in udaril ga je s pestjo v obraz. Haynes se je zvrnil na tla, se pobral in zaklical dvema slugama: »Primita ga!« Nato je izginil proti kabinam.

Po hodniku so brezglavo letali zamudniki — možje, žene in otroci —, ki so bili zgodaj zaspali in so jih nenadno zbudili sluga.

»Le mirno!« jih je bodril Haynes. »Nadenite si rešilne pasove in odidite na krov. Vzemite plašč s seboj; v barki vam bo prav prišel.«

Nekateri so stiskali k sebi culo ali mal kovček: svoj denar ali dragotino.

»Rešite svoje življenje!«

Šel je od kabine do kabine, loputal z vrati, odstiral zavese. Postelje so bile še tople in na

njih se je poznala vtisnjena sled telesa. Obleka je ležala na kupih, knjige odprte, nalivno pero je držalo odprto nedokončano pismo. Haynes je našel spečega moža, ki ga je potresel z vso silo.

»Kaj pa je?«

Povlekel ga je iz postelje, snel rešilni pas z obešala in ga siloma nadel potniku.

»Kaj je?«

Zavpil je vanj: »Potapljam se!«

Tedad se je mož kot blazen spustil po hodniku.

Haynes je nadaljeval svojo pot. Zibanje broda ni bilo več prosto. Tekoča gmota v njegovem trebuhu se je zibala z njim, mu oteževala gibanje in povzročala naglejši povratek v prvotno lego. Haynes je čutil to novo, mrtvo težo, ki se je vsečila v »Morsko zvezdo« in je vsak hip naraščala. Ko je ležal brod na enem boku, se je trudil, da bi se spet dvignil. Slišal je ranjeni živali, ki bi se rada postavila na noge.

Sobice so bile sedaj vse prazne.

Veter je uhal skozi nekatera odprta okna in rahlo zibal zastore. Koncem hodnika je bilo stopnišče, ki je vodilo v nižje nadstropje. Haynes je šel po njem. Čim je prestopil nekaj stopnic, je utihnil hrup proti rešitvi hitečih potnikov kot bi bil ukraden. Ni se tega takoj zavedel, nego šele tedaj, ko je prišel še nižje. Tedaj je prihajala iz globine broda do njega tišina nalik pišu, spremeljal jo je val toplote. Tu in tam jo je nagloma pretrgalo zateglo ječanje, vzdihovanje in pokanje, ki je trgalo lesene opaze.

Haynes se je ustavil na dnu stopnic boreč se z nekako bolaznijo, ki ga je prevzela, in ubiral dalje svojo pot. Tožbe so se ponavljale in razširjale kakor rakete, da se je zdelo: železna roka zvija brod.

Bile so raznih oblik in narave. Nekateri kratke in ostre, druge so trajale več sekund. Tu se je vokvirjena plošča gladko zdrobila, tam je skočila letva po vsej dolžini iz lesene stene.

Bili so tudi manjši ropoti: miza, ki se je prevrnila, naslanjač, ki se je zazibal.

Haynes je šel naravnost naprej. Prezrl ni nobene sobice in se skrbno prepiral, jeli so vse prazne. Vse so bile zapuščene in samota je bila strašna.

Podal se je še globlje in dospel v jedilnico. Mize so bile že pripravljene za zajutrek in v bližnjih sobah, kjer je služinčad pripravljala obede, so se prevrnili kupi prtičev in zdrknili na tla. Tulljenje sirene, ki ga je bilo v gorenjem nadstropju še jasno čuti, je sem le slabotno prodiralo. Blizu njega se je oglašal mogočen in redno se ponavljajoč ropot, kakor udarci kladiva po nakovalu, ki ga ni znal opredeliti. »Kaj neki bi to bilo?« Poslušal je mirno in ta hip je zaslišal burno utripanje svojega srca, tako burno, da ni vedel, ne povzročila li njegovo srce tega hrupa.

»Vrnil se bom.«

Luč je ugasnila.

»Morska zvezda« se je nagnila na levi bok in nekaj sekund tako obstala. Haynesa je prevzela groza, zagnal se je naprej dvigaje roko nad glavo, kot bi se hotel ubraniti pred gmoto ladje, pred petimi nadstropji, da se ne bi podrla nanj. Zadel je ob naslanjače, zdrsel na tla in se spet pobral.

»Počasi moram stopati. Treba narediti kakih petdeset korakov. Stopnišče je na levi.«

Naredil je petdeset korakov in se obrnil. Treveč je bil prestrašen, da bi še slišal stokanje. Stopal je po stopnicah, nato je moral prehoditi ves hodnik. Piš mu je metal zavese v obraz. Zdelo se mu je, da sliši ihtenje.

»Hoi! Je kdo tu?«

Ni dobil odgovora. »Pregledal sem vse sobice, nikogar ni.«

Kljub temu je bilo, kot da nekdo ihti, ženska morda, pa prav v bližini, v tej sobici na desni.

»Moram pogledati.« Vstopil je s predni stegenjenimi rokami in odprtimi očmi. Ihtenje je bilo tam v kotu. Šel je, da ga zagradi. Ne, ničesar ni bilo — ničesar razen curka vode, ki je tekla v sobico.